

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj
zriaďovateľ

u. fond
na podporu
umenia

JAŠÍKOVE KYSUCE 2016

**Zborník vybraných súťažných prác účastníkov 48. ročníka
Celoslovenskej literárnej súťaže mladých prozaikov**

Kysucká knižnica v Čadci
v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

2016

Vydanie zborníka z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.
Spolufinancovanie Žilinský samosprávny kraj.

JAŠÍKOVE KYSUCE 2016

Zborník vybraných súťažných prác účastníkov 48. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže mladých prozaikov

Texty uvedené v zborníku neprešli jazykovou úpravou.

Vydala: Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja, 2016

Zostavili: Bc. Lívia Mikovčáková, Mgr. Janka Mudříková

Zodp. redaktor: PhDr. Janka Bírová

Náklad: 200

ISBN 978-80-88708-51-3

EAN 9788088708513

Obsah

Úvod	3
------------	---

CENA RUDOLFA JAŠÍKA

Nela Vrtochová, Včera a dnes alebo Modlitba za Raj	5
--	---

PRÉMIE LITERÁRNEHO FONDU

Ján Bidovský, Pred potopou	13
Andrea Komorníková, Stratená	16
Mony, Vytúžený pokoj; Edita	19

CENA JOZEFA HNITKU

Dominika Gavláková, Fázy môjho smútku	29
---	----

ČESTNÉ UZNANIA

Mária Strýčková, Ľudia	34
Sora, Fortissimo	36
Lenka Žolónková, V kalužiach	41
Patrik Polka, Sťažnosť	49
Charlie, Ostrie lásky	53
Kristína Kobolková, Svet rozbitých citov	59
František Habl'ák, Tajomstvo farmy Oakwodoovcov	63
Anna Šušliková, Svätice	70
Neullior Aeternum, Zápisky zbesilého detstva	73
Emma Bradová, Stratení v čase	75

Úvod

Milí autori i čitatelia, priatelia slovenskej literatúry,

Jašíkove Kysuce sú celoslovenskou literárnou súťažou určenou talentovaným autorom do 35 rokov, ktorí prostredníctvom nej prezentujú svoju tvorbu čitateľskej verejnosti. Celoslovenská literárna súťaž Jašíkove Kysuce má za úlohu podporovať rozvoj slovenskej literárnej tvorby, hľadať nové talenty medzi mladými ľuďmi, podchytiť mladých a začínajúcich prozaikov, nadviazať na pozitívne skúsenosti z predchádzajúcich ročníkov a zhodnotiť súťažné práce. O tom, že sa tomuto podujatiu darí naplňať svoje zámery, svedčí aj neutíchajúci záujem zo strany začínajúcich literárnych tvorcov.

Do 48. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže mladých prozaikov Jašíkove Kysuce sa svojimi prácami zapojilo 101 autorov. V zborníku sú uverejnené víťazné práce týchto autorov v pôvodnom znení, bez jazykovej úpravy, tak ako nám boli doručené a následne vystavené na webovú stránku www.jasikovekysuce.sk – „súťaž 2016“.

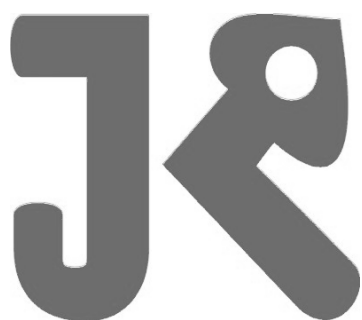
Odborná porota v zložení: Mária Bátorová (predseda), Vladimíra Komorovská a Zuzana Kuglerová prečítala a posúdila všetky práce a zhodla na nasledovnom poradí cien a prémie:

Laureátka prozaickej súťaže Jašíkove Kysuce 2016: Nela Vrtochová za text Včera a dnes alebo Modlitba za Raj

1. **prémia Literárneho fondu: Ján Bidovský** za text Pred potopou
2. **prémia Literárneho fondu: Andrea Komorníková** za text Stratená
3. **prémia Literárneho fondu: Moni** za texty Vytúžený pokoj; Edita

Cena Jozefa Hnitku od 10 do 18 rokov: Dominika Gavláková za text Fázy môjho smútku

Čestné uznanie: Mária Strýčková (Ľudia), **Sora** (Fortissimo), **Lenka Žolonková** (V kalužiach), **Patrik Polka** (Sťažnosť), **Charlie** (Ostrie lásky), **Kristína Kobolková** (Svet rozbitých citov), **František Habľák** (Tajomstvo farmy Oakwodoovcov), **Anna Šušliková** (Svätice), **Neullior Aeternum** (Zápisky zbesilého detstva), **Emma Bradová** (Stratení v čase)

**JAŠÍKOVE KYSUCE
2016**

CENA RUDOLFA JAŠÍKA

Nela Vrtochová: Včera a dnes alebo Modlitba za Raj

Nela Vrtochová
28 rokov, Bratislava

Včera a dnes alebo modlitba za Raj

Bratislava, dnes.

Už-už do seba narazia! Odovzdane pozerala na nedočkavú škatuľu na kolesách, čo sa neľútostne tlačila na škatuľu na kolesách pred ňou, v rýchlejšom jazdnom pruhu diaľnice. Tak tvrdo, tak chladne. Ako mašina, stroj. Kto by povedal, že ju riadi človek? To ľudské... Ale v poslednej chvíli sa predné auto s pravidelne pulzujúcim blinkrom zaradilo na pravú stranu cesty a zúrivce uháňal ďalej.

„Boha, to sú autá,“ povedal otec za volantom vedľa nej. Šli na spotrebu. Všetci ich predbiehali a jej sa pred očami mihali značky Audi, Mercedes, BMW, Hyundai... Čochvíľa sa premávka zhustila, vchádzali do mesta.

Kapitálcentrum, finančné sprostredkovanie, váš kompas v zložitom svete financií! Minúta má 30 sekúnd! Nuž... veď človek za chvíľu aj uverí. Z každej strany na človeka padali nekonečné volania... stavebné sporenia a životné poisťky.

Kde to je? Vari je pravda, že ešte včera večer, len pred pár hodinami, si drhla ruky, ruky špinavé od zaschnutej živice, že ešte včera si z vlasov vytriasala ihličie? Ale hej, vedela... To preto mu na pleciah padali jej slzy, horúce a vrele a nikým nepochopené... Srdce! Srdce pukalo. Ako len mohla toľko prilnúť k miestu? Ona, ktorej v žilách koloval kus kočovnej krvi! Túúú! Dvihla hlavu. Preber sa! Preber sa, ty čudný spáč zo Slovenského raja! Tu si! V Bratislave, v rannej špičke! V realite!

Raj, pred týždňom.

„Pozri... tam, Evka,“ ukázal Matej prstom cez lúku na najbližší kopec, do tieňa medzi stromy. „Tam je Kláštorisko. Tak v strede... Ach...“ Chytil sa za hrud'. Myslí to vážne? Prekvapene na neho pozrela. Myslí... Myslí? Oči mal sklenené. Vykročil. Pomaly sa pobrali. Nevediac, netušiac, ba možno i tušiac a čakajúc, hladila pohľadom divoké farby nekosenej lúky. Slnko sa zo sebazničujúceho tepla tavelo na tekuté zlato, vylievalo sa po celom dni do šireho kraja a kde už nevládalo tieť, padli tieň. Len taký sa zdal vtedy svet, zlatý a tmavý.

Tu, po dlhej ceste vlakom sa začínala ich púť. Boli štyria. A sama medzi mužmi (uuu, to znie!) odrazu dostala ozajstný strach, že predsa len nebude vladať. Na pleciah jej visel batoh ako pevné rozhodnutie a podobný bol i jej krok. Lenže... Batoh bude čoraz ťažší a noha trasľavejšia... Ale tak to chcela. Výzva. Dokáže to! Dokáže prísť na miesto, o ktorom doteraz len počúvala zo zakliatych pier najbližších, študujúc tajomnú žiaru v známych tvárach, keď prišlo na meno Kláštorisko... A aká bola malá a útla, chcela spoznať také miesto, mocné miesto!

Bratislava, dnes.

„Kedy sa máš hlásiť?“ ozval sa hlas vedľa.

„Čože?“ spýtala sa.

„Na úrade... Kedy sa máš teraz hlásiť?“ To bola dobrá otázka... Dopekla! Úrad práce!

„Dvanásteho...“ odvetila neisto. Ako sa jej len chcelo zabudnúť. Nijak zvlášť chytrá, nijak zvlášť bystrá, nijak zvlášť nadaná... Absolventka, bez praxe. Z priemeru priemer... Kde hľadať? Kde sa prosiť? Dobrá práca... Raz sa jej opýtali, ako si predstavuje dobrú prácu. Dobrú prácu. Premieľala si to spojenie v ústach, na jazyku, v hlave. Chod'te dočerta!

Raj, pred týždňom.

Ej! Blyšlo sa. Jeden, dva, tri, štyri... Zahrmelo. Koľko ešte môžu mať pred sebou? Aj by sa opýtala... Opýta sa? Aaale... Či? Nechcela vyzerat', že má dosť. Ale mala... Kráčali po skalách v potoku, sprvu plytkom, no čudné, čudné... Hladina miestami stúpala napriek tomu, že šli proti prúdu. Aký zvláštny kraj! Prazvláštny... Bolo dôležité pozerat' pod nohy, ale mohla? Mäkké skaly všade vôkol, mäkké a zelené! Objali ju, obostavali jej svet, a ten sa stal vlhkým a voňavým... Dýchala voľne a zhlboka, dýchala s pôžitkom. Azda prvýkrát v živote okúsila túto slasť, odrazu novú, spotená mohla z plných pľúc fučať.

„Jáj, to je vzduch, čo?“ usmial sa Matej s očami veľkými ako dieťa. No, nie ako na Hlavnej... Na stanici človek radšej nerozoznával, a to od pachov a smradov, až po chuť plnených žemlí, hoci mohol mať vlaky akokoľvek rád. „Ale nič sa neboj, Evka,“ povedal jej. „Tu si v raji. Medzi nebom a zemou.“

Medzi nebom a zemou na železnom rebríku, na stúpačkách, na klzkých kameňoch zvierajúc v rukách červenú reťaz. I ruky boli červené...

„Vypnite si radšej mobily. Keď to tu šľahne...“ povedal Jerguš.

„No! Možno by sme sa aj skryť mali... Si predstav... Ideš po rebríku a prásk!“ uškeril sa Vincent.

„Rebríky by už nemali byť... O chvíľu sme na konci rokliny a potom pôjdeme už len po ceste.“

„Tak potiahnime ešte. Či ste unavení?“ Všetky kradmé pohľady, jeden po druhom spočinuli na Eve.

„Čo je?“ spýtala sa, akoby nechápala, čo sa deje. „Ideme, nie?“

A demonštratívne vykročila ďaleko sebaistejšie ako sa cítila (áno, všetci ju sledovali). Popruhy batoha jej sadali na plecía čoraz neúprosnejšie a vedela, že už dlho nevydrží. Prešli toho dosť. Rozmýšľala, čo teraz asi znamená Vincov neprofesionálny odhad „ešte chvíľu“, ktorým bol toľko povestný. S obočím ako strieska pozrela pred seba, čo ich ešte čaká. Nie, zostávalo to prekvapením...

„Vraj pre rodiny s deťmi! To určite...“ ul'aval si Vinco.

„To aby sme sa aj hanbili, páni,“ povedal Jerguš.

„Ale švihnite si, nech máme aspoň roklinu za sebou, kým je vidno a nie je búrka.“

Bratislava, dnes.

Mala by na raj zabudnúť... Čím skôr zabudne, tým to bude jednoduchšie. Aspoň na rok, kým sa vráti. Musí sa vrátiť! Jasné a jednoduché. Iné ju nezaujímalo. Iného riešenia nevidela. Od nedočkavosti sa jej oči zase plnili slzami.

„Ide niečo...? Evi!“

Jáj, aha... Pozrela napravo na cestu. „Stoj!“ Zabrzdili.

„Kde si zase? Na čo myslíš?!“ spýtal sa naštvane otec.

Musí sa spamätať, preboha, najradšej by si nafackala... „Prepáč...“ zamrmlala. Ajajaj.

„Ja viem, že si ešte mimo, plná dojmov a zážitkov, ale teraz ťa tu potrebujem a ak mi chceš v práci pomáhať, musíš sa sústrediť!“

„Áno... Ja viem...“ Ale... Chce? Chce sa učiť o vrtacích kladivách SDS plus a SDS max, o nástavcoch, vrtákoch, o vibračných brúskach, priemyselných vysávačoch, reťazových pílach...? A chcela vôbec niekedy? Vyštudovaná historička. Hysterička, ako ju volal brat. Bola otcovi vďačná za príležitosť a bála sa, že ho sklame... Pretože, nie... Nechcela to. Ale skúšala. Ved' ani nepredpokladala, že ju jej práca bude baviť, akákoľvek. A hneď už vôbec nie. No mohla sa mnohému priučiť, tomu praktickému pre život, čo jej teraz toľko liezlo na nervy.

Raj, pred týždňom.

Rozpršalo sa. Boože... Kde je už tá chata? Toľko spomínajú akési svetielko, akýsi zrub stále vyzerajú, ale začínala si myslieť, že si ho len vymysleli... Ako by ho aj mohli vidieť? Lúka? Ved' okolo rástli temné stromy. Možno teda... Možno Kláštorská naozaj ani neexistuje!

V mokrých topánkach ju omínali kamienky, pomaly mala pocit, že kráča takmer bosá. Cítila pod chodidlami výčnelky skál, každý krok ju začínal bolieť. Čo sa stalo s podrážkou jej topánok? Bola už tma, na cestu nevideli a ona ju nepoznala. Svietili si baterkami a všetko jestvujúce sa obmedzilo iba na malý okruh osvetlenej zeme. Tam, kde nedovidela, azda cesta ešte nebola a za ňou už asi aj zarástla... Nebolo nič okrem jediného, okrem kroku vpred. A vpred. A vpred a vpred a vpred... Pôjde to takto do nekonečna? A hore a dole a hore a dole... Ak sa predsa len kamsi dostanú a ona zaspí, aj v sne jej zuby budú drkotat', čo bude taká vytrasená.

„Aha tam!“ skríkol Matej a ukazoval kamsi doľava, do diaľky.

„Heheeej! Konečne!“ zasmial sa, pleskol si po stehne a pridal do kroku. Odrazu všetci pobehli. Žmúrila tam, tam do tmy. Čo? Kde? Jáj, musí zabrat', ved' jej utečú! Rozleteli sa do daždivej noci ako svätajánske mušky.

Bratislava, dnes.

„Tu máš, prosím ťa, daj si kávu,“ usmial sa na ňu otec a položil jej na stôl jeden z najväčších hrnčekov. „Kto sa má na teba takúto pozerat'...“

„Ďakujem.“ No nech sa akokoľvek premáhala, predsa len pociťovala značnú dávku podráždenia zakaždým, keď ju vyrušil z... Z čoho vlastne? Vari rozmýšľala? Spomínala? Snívala? Áno, teraz jej bude stále pripomínať, čo by mala, čo musí... Bude to robiť veľmi trpezlivo a veľmi ohľaduplne a ona... za chvíľu vyletí z kože!

„Dnes by sme mali nahodiť cenník, keď dopiješ, povedz a pustíme sa do toho.“

„Mhm...“ Nie! Nechce robiť žiaden hlúpy cenník! Nechce excelovské tabuľky, nechce výrobné čísla a nechce... Chce Kláštorská! Ako sa vrátiť sem, do mesta, ako sa usadiť na stoličku? Ako si pohodlne sadnúť? Nejde to. Rok je príšerne veľa! Nechce zasa otupieť... Keď mozog prijme reálnejšie požiadavky, keď zistí, čo si pýtať, aby to dostala, čo očakávať, aby nebola sklamaná, s čím má byť spokojná, aby bola šťastná...

„Chutiť?“ spýtal sa otec, keď si odpila. Sila! Jeden z jeho „smrťákov“. „Viem, že nedávaš cukor, ale keby si chcela, tak tu je, pohladí dušu. A v poličke máš pagáče.“

„Ďakujem,“ pokúsila sa usmiať, pagáče mala strašne rada. Je taká hrozná! Musí sa snažiť! Vedela, že ju otec očkom pozoruje.

Raj, pred týždňom.

Kláštorská, alebo aj Skala útočišťa, ležalo nad Kláštornou roklinou, pod rozľahlými lúkami a povedľa ho z oboch strán strážili vysokánske smrekové lesy. Kedysi dávno od 13. do 15. storočia tu prebývali vo svojich celách, kamenných domcoch, kartuziáni. Katolícka rehoľa s prísnyimi pravidlami, ktorej členovia žili v úplnom mlčaní.

„Tak zase ozaj dôležité správy si písali,“ osvetľoval jeden z pravidelných návštevníkov objektu. „Napríklad: Padá na teba kameň. Alebo: Pozor skala...“ No našli sa i takí, poväčšine okoloidúci turisti, ktorí podobným rečiam verili. No, ved' kto so zdravým rozumom by veril vyhláseniam, že kedysi tu v potokoch mnisi lovili veľryby? Že si ženy prehadzovali cez múr, pretože podľa regúl ženská noha nesmela prekročiť múry kláštora? „Upadá to s tými turistami, upadá...“ Dnes tu boli pravdaže už len zrúcaniny, hoci na dlhú dobu srdce Slovenského raja takmer zmizlo z povrchu zemskeho. Bol to docent Slivka, ktorý našiel zabudnuté a vydvihol Kláštorská spod zeme ako Atlantídu spod mora. Nanovo sa vystavala celá jedna celá, ktorých základov našli niekoľko a potiahli sa niektoré múry vyššie, tiež múry kostola. Srdce prebudené k životu začalo opäť tlčiť. Chodili sem ľudia z rôznych kútov

Slovenska, rôznych vekových kategórií, študenti, zamestnaní, nezamestnaní, deti i starší dospelí. Pracovali dobrovoľne za jedlo a nocľah.

Do denného režimu sa dostala rýchlo, vstávali o siedmej na raňajky, o ôsmej sa začalo robiť. Väčšinou sa murovalo, škárovalo maltou alebo sa pripravovalo drevo na zimu. Po obede sa chodilo na výlety, na túry po raji. Za pekného počasia dokonca videli i blízke končiare Vysokých Tatier. Ten pohľad vedel potešiť! A každým dňom, každou hodinou, každou minútou padala Eva čoraz hlbšie do lásky.

Práve, keď jedno oblačné dopoludnie opravovali múry pri niekdajšej pivnici, zdvihol sa vietor.

„Hí!“ skríkla, keď jej uchytilo plátenný klobúčik. A unášalo ho ďalej a ďalej, vznieslo ho ponad najvyšší kamenný múr a ani slnečné hodiny ho nezastavili. Bol preč.

„Čo sa to deje?“ pýtali sa ľudia, keď začínalo fúkať stále silnejšie.

„Aha, tam! Pozrite!“ ukázal chlapec na nebo. Vzduchom letela akási šatka.

„A tam!“ zahliadla v diaľke červenú stuhu. A bielu plachtu... A košeľu... Je to vari tá Jakubova? Zvláštny kraj, pomyslela si, prazvláštny...

Čisté, nepredané bolo to miesto slovenských rozprávok. Ako dlho ešte? Umývanie zubov nad prameňom, sprcha pod žľabom v ľadovej vode... Tam človek pocítil, že žije! Tam poznala, čo má hodnotu. Totiž pravé vonia, pomyslela si v duchu. Voňala voda, voňala zem, drevo a ihličie, i slnko a kamene voňali! Kam sa oko pozrelo, kúpalo sa v zeleni, a keď si ráno umyla tvár, prebudila nielen telo a myseľ, prebudila dušu. Bola šťastná. Šťastná! Vari sa tomu pocitu môže skutočne oddať? Vari skutočne môže byť slobodná a voľná? Zadarmo? Nebolo k tomu treba vyplniť tlačivo? Doložiť potvrdenie k potvrdeniu? Odôvodniť si nárok, zargumentovať právo? (Šetrimo, kurva, tie lesy, nie?!) Veru, vedela by takto žiť...

Zobudila sa do tmy. Oj! Musí ísť! Kde je baterka? Kde, dočerta, je baterka?! Konečne si zasvietila pod nohy a potichučky zišla z podkrovia. S naľahko navlečenými topánkami otvorila vrátka cely a vyšla von. Sústrediac sa len na hrboľatú cestičku takmer vletela do lesa a dohrkotala sa až k latríne. Škárami presvitalo svetlo. Dopekla!

„Priateľ či nepriateľ?“ ozvalo sa z búdky.

„Jáááj, rýchlo!“ skríkla zúfalo.

„Ešte chvíľku...“ Svetlo z búdky zosilnelo, vrátka sa otvorili. Jerguš. „Voľno... Nezabudni spláchnuť. Mám ťa počkať?“

„Nie, prečo?“

„Nebudeš mať strach?“ spýtal sa prekvapene.

„A z čoho, prosím ťa?“

„Ja neviem... Zo sebazoznania napríklad. Taká latrína v lese ukrýva tajomstvá o nejednom človeku,“ uškrnul sa zlomyseľne.

„*Jen tady a v hrobě uleví se tobě...*“ Vrátila kľúčik od latríny na miesto. A vtedy sa to stalo. V noci uprostred lesa dvihla hlavu. Dovysoka, dovysoka rástli stromy! Cez tie čierne stĺpy, cez tú temnú korunu v nesmiernom tichu svietili si stovky hviezd... Tisíce hviezd! Ach, v sebe ich mala... Každý ich má. A ona ich naraz zacítila, ako v nej žiaria, ako sa v nej rodia, ako do seba vrážajú, ako v nej umierajú.. Osvietená hviezdami, osvietená nocou. Jasná obloha, čierny raj.

Bratislava, dnes.

„Mám rozdať letáky?“ spýtala sa otca v snahe sa zavďačiť. Nesmierne ju bralo na spanie, káva zabrala len na hodinku, potrebovala sa vyvetrať. Ale najviac zo všetkého túžila byť sama.

„To by bolo perfektné,“ odvetil a Eva sa potešila, že k niečomu bude. Zobrala zo stola kôpku nastrihaných papierov s čiernobiou potlačou, na krk si zavesila mp3 prehrávač.

„Pôjdem vrchom,“ povedala, keď mu dala pusku.

„Opatrne...“ vystríhal ju ako vždy, keď išla roznášať.

„Jasné. Zatiaľ ahoj.“ Stisla kľučku a vyšla do ulice. Spod oblakov občas vykuklo slnko. Dobré sa jej pôjde. Zamierila na cestu vedúcu vyššie, tam ešte nebola. Stálo povedľa nej veľa panelákov, čo sľubovalo množstvo schránok, no niektoré boli za vchodovými dverami s guľou, alebo mali na prízemí obchody. Podaktoré boli dokonca uzavretými komplexmi. Z kôpky jej ubúdalo pomaly, kráčala ďalej, okolo poschodových domov, nedobytných hradov, popri múroch a ceduľkách s nápisom: *Pozor zlý pes!* Čochvíľa sa dostala hlbšie do centra. Ľudí pribudlo. Cesta sa rozšírila a prešla prvou križovatkou.

Veľký letný výpredaj! Všade bol veľký letný výpredaj... Až sedemdesiatpercentné zľavy! Sedemdesiatpercentné? Aká je potom pravá hodnota vecí? Čo za ne pýtajú? Peniaze... Peniaze... Potlačené papieriky. Falošné, nefalošné, všetko jedno, dávno nekryté zlatom, dávno bez hodnoty. Noviny. Denná tlač. (Ale skús ich nemať!) Jeden deň ktosi kdesi vo svete na burze predá výhodne búrské oriešky, druhý deň kúpi oceliarsky závod a na tretí ho rozpredá... Zbohom! Zbohom päťtisíc zamestnancov, čo ma je do vás, keď som vás nikdy nevidel? Ani tie búrské oriešky som nikdy nevidel. Daňové raje, biele kone, mŕtve duše... Do hája choďte! Aj pôjdete...

Deti šoférujúce terénne mercedesy, zmaľované babičky v minisukniach, škôlkari s mobilmi *Hello Kitty*... Taká doba. Doba?

Nie! Nie! Odmietala to, celou svojou dušou sa búrila! Realita? Realita?! Kde? Klamstvo! Čo znamená žiť v realite? Čo po nej všetci chcú? To je taká iná? Prepukla v plač. Ja som sa dotýkala pravého dreva, počítala som letokruhy sedemdesiatročných stromov! Váľala som sudy po divokej tráve, čo štekľila na stehnách, nie tej zelenej púšti, ktorú si pestujete za múrom! Liezli po mne mravce, štípali ma ovady a pri ušiach bzučali včely! Robila som čaj zo skutočných bylín, z pamajoránu, z mäty, nie z čajových vrecúšok! (Bio.) Hľadela som na hory, nie na plagát... Och, chcem preč, chcem tam! Tam, kde sa po daždi z kopcov parí, lúkami sa hmla prevaľuje a cestu mi kríky divých malín lemujú... A ľudia! Ľudia ako med, ako maslo. Chcem do skutočného sveta! Chcem, chcem tam žiť! Medzi kvetmi žltými a modrými, medzi drobnými kvietkami ružovými, bielymi!

Raj.

„Daj si, Evka, daj si!“ pribehli za ňou s krikom deti a čosi jej podávali.

„Čo je to?“ spýtala sa, keď si odkladala rukavice.

„To je makohovník,“ pozreli na seba potmehúdske deti.

„Čo to je?“ spýtala sa znovu, lebo mala pocit, že zle počula.

„No predsa makohovník!“ rozosmiali sa pojašene. Odokryla servítku z tanierika. Na porceláne ležali riadne kusy makového závinu.

„To ti posielala mamka.“ Makom, vďakabohu, nešetrila.

„Ďakujem veľmi pekne,“ povedala prekvapene a pustila sa do koláča.

„Jéééj, aha, čo ona má!“ skríkol Jerguš a pribehli k nej všetci traja chalani.

„Ty kokso, aj ja chcem! Aha, jak veľa maku!“

„Nooo, tak to si dám, také si už v obchode nekúpim...“ Bašta!

„A kam zajtra, páni?“ spýtala sa s makom medzi zubami.

„Posledný deň, mohli by sme dať celodenný výlet... V pondelok už ideme het...“ povedal Vinco.

„No predsa ten Tomašák, nie? To niečo uvidíš, Evka...!“

„Ale pozor, je tam Skala samovrahov...“

„Veru, Skala samovrahov,“ prisvedčil vážne Matej. „Aj keď... Nevie, kto by sa tam zabíjal, keď prežil ten výstup hore...“

„Hej...“ zasmial sa Vinco, „ale daktorí už skočili.... Mohli by sme dať ešte dačo a spojiť to, lebo veď Tomašák je síce záber, ale je to tak na dve-tri hodinky... Mohli by sme dať Suchú Belú...“

„Suchú Belú sme už dávali... Ale Prielom Hornádu!“ zaprotestoval Jerguš.

„No dobre, tak Prielom Hornádu,“ pokračoval Vincent, „smerom na Kláštornú? Keby sme nevládali, tak vybehneme odtiaľ na Kláštorskú... A potom Tomašák. Čo vy na to?“ Eva bola ticho, veď trasu nepoznala.

„Dobre... Ale počkaj... Vracat' sa budeme cez ten zabijak...“

„Mmm, budeme sa kúpať v šťavičke... Tešíš sa, Evi? Okolo samé spotené mužské telá...“

„No, veď nepochybujem, že sa mi o tom bude aj snívať...“ zasmiala sa, opäť si navliekajúc rukavice.

„Muži a ich Eva,“ žmurkol na ňu Jerguš.

„Pch! Eva a jej muži,“ opravila ho. (Cítite tam tú chémiu?)

Nasledujúci deň v nedeľu, tu sa tradícia nedeľného odpočinku podľa kresťanských zvykov prísne zachovávala, sa vydali na celodennú túru. Pridali sa k nim i tri deti, na ktoré bolo treba dávať ustavičný pozor, čo ich podstatne spomalilo, i ďalší dospelí. Zo Skaly útočiska sa na pochod vydali deväť, no už v Podlesku evidovali o člena menej. Zostal, vychutnávajúc pokoj a výhľad na Tatry. Po Prielome Hornádu ich opustilo jedno dievča, cestu Kláštornou roklinou poznalo veľmi dobre a silno ju upodozrievali (pubertáčku), že jej šli hrozne na nervy.

„Oj, voľajako nás ubúda... Dúfam, že sa všetci vrátia...“

Pri Letanovskom mlyne sa napokon s dvomi deťmi odpojila ďalšia žena. Zostali opäť štyria.

A keď kríky a stromy vrhali tieň najdlhšie, po dlhej-predlhej ceste dorazili až hore, na samotnú korunu Slovenského raja, Tomášovský výhľad. Tvár mala mokрую a horúcu. To bol výstup! Poobzerala sa. Ale... Ale teraz videla, že by sa naň vďačne podujala každý deň.

Ticho... Ticho bolo na Skale samovrahov. Pomaly podišla ďalej a ešte ďalej, pristúpila až ku kraju, k zapadajúcemu slnku. Počúvala. Počúvali. Prižmúrené oči mali zlaté, pokožku bielu. Pred ich očami, pod ich nohami dýchal skutočný raj. Duša v tele zachvela sa ani tóny fujary... Kopec do kopca tajomne a divo vrasťal, v tieni roklín vodou spájaj sa, ten taj túžby, taj milovania. Podivné, podivné, podivné... Smútku vlny... Vlny zbožných želaní... Žeravé a temné... Dávne... Pichľavé kopcov vlny.

Áno... Hlava sa zatočila, áno, človek by sa rozplakal... A áno! Človek by najradšej skočil! Lietať by chcel, objasť ten obraz, poňať ho, uzavrieť! No beda! Úbohý na to bol... Odpusť, Bože... Tvár mala mokрую a horúcu. Nie z výstupu. Osvietená, osvietená slnkom.

Ležala tam bezmocná, pokorná, tak na hrane ako sa len dá, minúty a minúty, nemysliac na návrat, nemysliac na povinnosti, na cestu späť...

Bratislava, dnes.

„Ste v poriadku, slečna?“ spýtala sa Evy staršia pani, keď ju videla sedieť na okraji chodníka, s hlavou na kolenách. Letáky mala dávno rozdané.

„Hej, som,“ odvetila Eva a dvíhala sa zo zeme. Na ženu svojimi červenými očami radšej ani nepozrela (čo ju, kurňa, do toho, babku?!). Mala by sa vrátiť, tatko bude mať starosť, schválne si nezobrala mobil. Ťažko-preťažko dala sa na spiatocnú cestu. Čo len bude robiť?

„No konečne, už som dostával strach!“ povedal jej otec, keď sa zjavila vo dverách. „Kde máš mobil?“

„Zabudla som si ho,“ odvetila a sadla si na stoličku. (Otec predýchaval.) Áno, čaká ju množstvo práce, ale, čo robiť? Niečo robiť musí... Tak začne písať. Nepraktická pre dnešný svet...? Nepraktická? Vojenský vodcovia delia svet na silných a slabých, na vodcov a stádo, umelci ho delia na géniov a obyčajných ľudí, známe tváre na slávnych a neznámych a každý zo spomenutých zaraďuje seba do prvej skupiny. Ako si podelí svet ona? Čo jej bude

vyhovovať viac? V ktorom z tých svetov bude king (queen)? Musí taký svet existovať! Bude ho hľadať. A nájde ho!

Raj.

„Tak... Zase o rok...“ povedal Vinco sadajúc na sedadlo autobusu. O rok... Pozrela oknom. Nechápala. Prečo to bolo tak ťažké? Hľadela na vrchy, do ich záhybov i do údolia... No najmä tam, do stredu, na miesto medzi nebom a zemou. Och, ako sa jej bridil návrat! Do kletky späť... Oči sa jej zaliali slzami. Zavrela ich. Myslela na svetlo sviečky, tam na prostom oltári z tehál, v kamennom kostole pod nočnou oblohou... Tam cítila Boha. Ona, nepokrstená, začala sa modliť. A modlila sa znova a znova. Prosím, Bože, prosím! Za korene stromov, za tie žily lesa... Za skaly a kamene! Prosím! Za mŕtvych mäkkú perinu, za tú tmavú pôdu! Ich srdcia azda stále tlčú, pumpujú vodu z útrov zeme. Za stromy, za zakliatych, čo kedysi pradávno Mor ho! kričali. A za vodu ťa prosím, za tú sladkú krv, za vlahu! Prosím, Bože! Uchovaj raj! Uchovaj raj! Uchovaj raj!

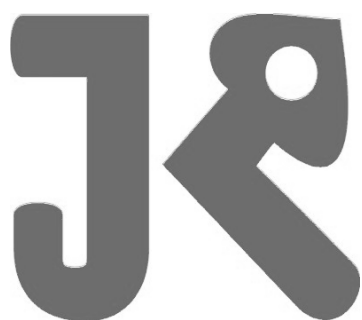
Oprela si hlavu o jeho rameno. Dušou jej zatriaslo, srdce jej pukalo, tak sa rodia rokliny! Voda sa z nich v prúdoch vyvalila, po kameňoch, po skalách tiekla, tiekla až na jeho plece.

Bratislava, o rok neskôr.

„Dobrý deň, poprosím jedenkrát Poprad-Tatry!“ zakričala s úsmevom na tetku v okienku. „Ďakujem! Prajem krásny deň.“ Žena vzduto prevrátila očami.

„Rýchlik Tatran, smer Bratislava-Vinohrady, Trnava, Trenčín, Žilina, Liptovský Mikuláš, Poprad-Tatry, Spišská Nová Ves, Kysak a Košice, stojí na nástupišti tri, koľaj desať, môžete nastupovať.“

Už idem! Idem! Takmer bežala aj s obrovským batohom. V Trnave nastúpia Vinco a Jerguš, v Piešťanoch Matej. V knižnici dostali dva týždne dovolenky, bude to krásne voľno... Ide sa omladiť, ide sa uzdraviť! A potom jej príde výplata, kúpi si ten akciový smartfón...

**JAŠÍKOVE KYSUCE
2016**

PRÉMIE LITERÁRNEHO FONDU

Ján Bidovský: Pred potopou

Andrea Komorníková: Stratená

Mony: Vytúžený pokoj; Edita

Ján Bidovský
25 rokov, Prešov

Pred potopou

Koňa zabil pred mesiacom. Bol to krásny kôň. Biely s hrdzavými flakmi, ktoré sa mu tiahli celým telom. Chvel sa strachom, keď vstupoval do stodoly so zbraňou. Muž k nemu podišiel a pohladil ho po tvári. Nozdry sa mu rozpínali pod prudkými výdychmi. Dotyky dlane a jemné hladenie ho ukolísali. Zrazu bol pokojný. Pochopil, že sa to musí stať. Muž sa mu celý čas prihováral. Česal mu medenú hrivu a vravel mu, že je krásny. Hlas sa mu celý čas podlamoval. Srdce mu bilo a slzy sa mu tlačili do očí. Pätnásť rokov mu bol kôň priateľom, spoločníkom a spolupracovníkom. Vytiahol zbraň. Priložil ju koňovi k pravému spánku a stlačil spúšť. Nocou praskla rana a šľachovitými nohami trhlo. Zviera sa zrútilo k zemi. Zo spánkov pumpovala krv a vsiakala do zeme a sena. Kto by chcel koňa s chromou nohou? Cez telo natiahol obrovskú tkanú deku. Zobral čakan, dvihol ho nad hlavu a prudkým švihom ho zaťal do rokmi udupanej hlíny. Bola tvrdá ako kameň. Trvalo mu takmer celú noc než vykopal jamu, v ktorej by sa stratilo konské telo. To skĺzlo do diery. Nakoniec ostala len priehlbina čiernej zeminy, ktorej povrch ubíjal lopatou. Zdalo sa mu ako keby neprešiel ani deň. Obzeral si postroj zavesenú na tráme. Dotýkal sa jej a snažil si spomínať na tie roky orieb, či zväžania dreva. No jediné čo videl bola len pulzujúca krv a pohľad čiernych očí. Muž vyšiel zo stodoly a zavrel za sebou dvere. Chladné októbrové ráno bolo šedivé. V kuchyni si naliať kávu a ušúľal cigaretu. Sedel za stolom a poľahoval z nej. Díval sa na čiernobielu fotku, ktorá bola zavesená na stene. Rád spomínal na manželku. Bola nádherná. Fotka zo svadby mu pripomínala najšťastnejšie dni jeho života. Odišla, ako ten kôň. Aj jej posledný deň hladil vlasy a vravel jej, že je nádherná. Prešlo sedem rokov. Každý mu vravel to chce čas, to chce čas. Klamári. Nič nepomohlo. Myslel na ňu každú sekundu svojho dňa. Pri pohľade na jej ostro rezanú tvár a plné líca pod svadobným čepcom sa mu na tvári objavil prchavý úsmev. Po jej pohrebe si nevedel predstaviť ako budú plynúť dni. Každý jeden z nich vyplnil ťažkou prácou. Ruky mal pokryté drobnými rankami a stvrdnutou kožou. Pomaly sňkal kávu a premýšľal. Vedľa svadobnej fotky už žiadna iná nebola. Deti nemali. Nebol nikto. Zrazu začali biť nástenné hodiny. Pol ôsmej. Až teraz si uvedomil ako sa zvuk hodín ozýva v tichu. Predtým sa strácali v každodennom ruchu dediny. Odkedy však ostal sám mal pocit ako keby sa mu zlepšili zmysly. Všetko videl, počul či cítil lepšie. Zahasil cigaretu v popolníku. Odrezal si kus chleba a vyšiel z domu. Často premýšľal čo bude robiť posledný deň svojho života. Vlastne premýšľal nad tým od chvíle, ako sa dozvedel, že sa bude na rieke stavať priehrada. Deň zjavenia strojov bude jeho posledným. Dnes poobede prídu a všetko zmizne. Potom to už nepotrvá dlho a voda začne rásť. Tam kde boli domy, lúky či sady už bude len vysoká voda. Báľ sa kedy sa s dedinou niečo stane. Každý rok sa ľudia potykali s povodňou. Väčšou či menšou. Voda sa liala ulicami, vytápala pivnice, brala životy. Nakoniec sa rozhodol, že sa posledný deň bude len prechádzať. Už nebolo čo robiť. Dom a polia si zoberie priehrada a všetky zvieratá usmrtil. Vybral sa dole ulicou smerom ku kostolu. Najdesivejšia búrka prišla pred štyrmi rokmi. V polovici júla slnko zmizlo z minúty na minútu. Objavili sa ťažké čierne mraky, ktoré boli také husté ako keby pochádzali z požiaru chemickej továrne. Starí, mladí, všetci upínali svoje oči na oblohu. Za kopcami padli blesky, ktorých elektrické výboje zvonili na pohreb. Strach zvieral ľudom čeluste. To ticho. Spomenul si, že ticho z dnešného rána, keď sedel za stolom počul aj toho dňa. Zlovestné ticho. Ticho, ktoré preťali prvé kvapky dažďa. Ani nie do piatich minút sa z oblohy rútila súvislá masa vody. Tá sa rozbíjala na asfalte a vytvárala bielu hmlu, ktorá sa plazila k domom. Ľudia začali pobehovať v gumených plášťoch a pripravovali sa na to, čo muselo prísť. Z takého dažďa určite. Prichádzala noc. Zdalo sa, že dážď ustával. Dokonca sa na

oblohe objavil mesiac. Jeho svit sa odrážal na početných struhách, ktoré tiekli dole ulicami. Muž šiel do stodoly skontrolovať zvieratá. Kôň, kravy, ovce, psy, mačky. Všetko sa od strachu chúlilo vo svojich kotercoch. Nemo sa prizerali postave, ktorá sa objavila vo vrátach. Zadunel hrom a všetkým zvieratám sa v očiach zračila hrôza. Dážď opäť silnel a už neprestal. Lialo celý týždeň. Deň čo deň, noc čo noc. Voda prišla už prvú noc. Rieka sa rozvodnila a koryto pohltilo celú dedinu. Týždeň nikto nespál. Nebolo ani kde. Teplé peľochy v chladných nociach sa stali špongiami, ktoré nasávali vlhko z vody, múrov. Vlastne všetko bolo len vodou. Druhý deň ráno muž vyšiel na poschodie stodoly a zbíjal provizórne zábradlie. Zvieratá stáli po členky v kalnej vode. Postupne ich zahnal na poschodie a pevne veril, že drevená podlaha takú záťaž unesie a nezrúti sa. Nestalo sa. Všetky zvieratá ako zázrakom prežili. Pôsobili ako sochy, ktoré strnuli od strachu. Dážď napokon ustal. Voda začala klesať, až sa napokon úplne vytratila. Koryto rieky bolo pokojné. Hladina sa takmer nehýbala. Už viac nevládala zúriť. Nastal pokoj. Všetci začali odstraňovať škody. Muži pílili naplavené konáre, ktoré blokovali cesty. Ženy lopatami nakladali bahno do fúrikov. Už počas povodní prišla armáda. Vojaci pomáhali starým dostať sa do bezpečia, stavali bariéry z mechov naplnených pieskom. Práve jeden z vojakov našiel prvú obeť. Dvíhal vlhké dosky zo zrúteného domu, ktoré sa zachytili medzi konármi. Mladý vojak dvakrát hvizdol do pišťalky, klesol na kolena a začal plakať. Pribehli ľudia a pochopili. Chlapcova tvár sa na nich uprene dívala. Ústa mal pootvorené ako keby sa chystal niečo povedať. Susedov chlapec. Stratil sa v druhý deň povodní. Voda si nakoniec zobrala osemnásť ľudí. Dedina sa postupne spamätala, rodiny pochovali blízkych a čas plynul. Prešiel mesiac, dva, tri až sa napokon všetko vrátilo do starých koľají. Takmer presne po roku každého obyvateľa nahnali na zasadanie, kde oznámili výstavbu vodnej priehrady. Ľudia sa búrili. Plánovali protesty, petície. Najmä starí sa s touto správou nevedeli zmieriť. Skôr či neskôr to ale muselo prísť. Zákaz stavať vydali úrady už dávno a tí čo mali všetkých päť pohromade odišli. Po nich tu ostali akurát rozpadávajúce sa domy so zašlou modrou omietkou a prepadanými strechami. Preto nebolo prekvapením, že rozhodnutie o priehrade bolo neoblomné. Rodení verili, že sa to nestane. Muž ale vedel, že zopár stoviek dedinčanov nezmení vyššiu moc, ktorá zastupovala rozvoj regiónu. V ten deň rúbalo drevo. Čepel sekery trhala kusy guľatiny. Hlas sa ozval z dedinského rozhlasu. Muž oprel sekeru o pník a započúval sa. Jemný ženský hlas oznamoval, že plánovaná výstavba priehrady sa predsa len uskutoční. Ostal pokojný. Ten istý snový hlas žiadal občanov, aby oznámili na Miestnom národnom výbore svoje rozhodnutie o budúcom bydlisku. Muž nad tým nepremýšľal dlho. Vybral si hlavné mesto. V skutočnosti by tam nevydržal ani hodinu, ale klamstvo o novom začiatku v centre všetkého znelo presvedčivo. Bude bývať u brata hoci žiadneho nemá. Len ďalšia lož ak by sa niekto pýtal prečo so sebou berie minimum vecí. Pamätal nato ako sedel opretý o strom a v hlave plánoval fiktívny odchod. Spomínal aj nato ako malý zavalitý chlapík s plešinou sedel na pódiu v tmavom tvídovom saku a rumázgajúcemu davu vravel, že čas a zdravá úvaha v tejto situácii pomôžu. Koľkokrát mala táto kombinácia človeku uľaviť keď prichádza o všetko? Táto otázka ho v poslednej dobe mätala čoraz viac. On už ale čas nemal, rozhodol o ňom. Stavba začala. Obrovské mechanické ruky nakladali tony čiernej zeminy na nákladné autá. Ešte pred začatím stavby vyrezali množstvo stromov. Zeleň, ktorú prerastali farebné kvety, či divoké ovocie zmizla. Ostala len akási obskúrna mesačná krajina. Vrásčité duny z hliny, po povrchu ktorých sa pomaly kĺzali preťažené vozidlá. Nad nimi vo výške krúžili dlhé ramená žeriavov. Zvuk stavby sa ozýval krajom dlho do noci. Rytmické dunenie strojov, krik mužov, svetelná žiara z obrovských reflektorov. Netrvalo dlho a autá so zeminou vystriedali autá, ktoré vo svojich útrobach lakonicky prevažovali betón. Stavba rástla. Sivastý kolos naberal čoraz jasnejšie kontúry. Dedina sa postupne vyľudňovala. Muž sa v tých dňoch často prechádzal dedinou. Pozoroval hlúčky žien, ktoré postávali pred domami. Zhovárali sa a ich hlasitý smiech dával na chvíľu zabudnúť situácií, v ktorej sa všetci nachádzali. Jedni už odišli a druhí

odídu. Pravdepodobne sa už nikdy nevidia. Ľudia balili úplne všetko. Na autách sa kopili kreslá, posteľe, knihy, riad, šatstvo, ale aj hospodárske zvieratá. Videl ovce zavreté v klietkach, na ktorých boli poukladané škatule s vankúšmi. Nechávali za sebou ruiny. Vysekávali z múrov okná, zárubne a dvere vysadzovali z pántov. Zo striech skladali škridle a vlnitý plech. Dedina sa postupne likvidovala. Autá odchádzali a ľudia sa strácali. Mužovým najlepším priateľom bol sused. Ten, ktorému voda vzala syna. Pomáhal im nakladať auto. Na nákladnej ploche vyrástla beztvárová terasovitá pyramída, ktorá bola stiahnutá lanami. Sused pomáhal svojim malým dcéram a manželke nastúpiť do kabíny. Zavrel za nimi dvere. Potriasli si rukami. Objali sa. Muž sa díval ako auto odchádza a natriasa sa na deravej ceste. O týždeň zatvorili školu. Deti sa držali za ruky. Poštár roznášal listy posledným obyvateľom. Každému odovzdal oznam o definitívnom uzavretí prístupovej cesty do dediny. To malo prísť o dva týždne. Dovtedy museli všetci odísť. Muž sa v ten deň šiel prejsť k stavbe. Pozoroval ako obrovský žeriav vertikálne vrstvil obrovské panely do mohutných žľabov. Na jednej strane priehradu voda postupne rástla. Údajne mal ostať len cintorín a kostol, ktoré sa nachádzajú na kopci. Keď odíde z dediny posledný človek, prídu do nej bagre a stroje, ktoré ju zrovnajú so zemou. Pod hladinou nesmie ostať nič vyššie ako jeden meter. Zrúcajú každý dom, zo školy ostane len plechová ceduľa pod nánosom prachu a sutín. Ovocné sady sa vyrežú a spália. V ohni ľahnú aj drevené stodoly. Neostane nič. Netrvalo dlho a odišlo posledné auto. Dedina osirela. Čím viac sa ten deň približoval, tým viac sa v mužovi zračil vnútorný nepokoj. Vyrovnanosť s údelom sa vytrácala. Odísť ale nedokázal ani nechcel. Na nové začiatky bol už príliš unavený. Muž sa prechádzal prázdny domami. Bol prekvapený koľko predmetov za sebou dedinčania zanechali. Na konci dediny bol dom, ktorý bol obrastený viničom. Lístie bolo takmer opadané. Dvere boli preč. Dom bol kompletne zariadený. Všetko bolo poprikrývané bielym posteľným prestieraním. Museli odísť naľahko. Nechýbalo takmer nič. Tých ľudí nepoznal veľmi dobre, ani nevedel kedy odišli. Návrat visel vo vzduchu. Pomaly sa stmievalo. Nikde sa nesvietilo. Kolorit bol statický a mlčky, ako vodná hladina. Posledný večer zapálil petrolejku. Čítal knihu. Po dvadsiatich stranách ju ale zavrel. Príbeh sa mu začínal páčiť. Zrak sklopil skôr než by ho začala mátať neznalosť konečného osudu hlavných hrdinov. No ako poznal autora, nič pekné ich nečakalo. Nastal deň. Keď prišiel ku kostolu zatriasol dverami. Boli zamknuté. Sadol si na lavičku a chvíľu sa ticho modlil. Vstal a vydal sa k cintorínu. Mrzelo ho, že zabudol na kvety. Naposledy navštívil jej hrob a nič nepriniesol. Za sedem rokov sa mu to nestalo ani raz. Cítil jej blízkosť. Chodieval za ňou takmer každý deň. No toto bolo prvýkrát, čo sa pri jej hrobe usmieval. Tešil sa. Prežehnal sa a odišiel. Kráčal rýchlo. Prechádzal prázdny ulicami. Nič si už ale nevšimol. Ponáhľal sa domov. Naposledy si predstavoval ako sa dedina stratí v tmavej hĺbke. Onedlho uvedú do prevádzky injekčné štôlne. Voda by mu siahala do výšky členkov, neskôr po pás, až nakoniec by sa mu hladina uzavrela dvadsať metrov nad hlavou. Otvoril vráta do stodoly. Nechcel to už ďalej naľahovať. Nebol dôvod. Z police vzal dlhý konopný povraz. Na jednom konci uviazal provizórny uzol a vytvoril oko slučky. Druhý koniec prehodil cez trám a upevnil ho o kovovú skobu nabitú v druhom tráme. Na chvíľu zaváhal. Popieral pudovú snahu žiť. Sťažka vydýchol. Pod slučku umiestnil drevený stolček. Postavil sa na neho. Obzrel si ten obľý kus povrazu. Dal si ho na krk a pevne ho stiahol. Cítil ako ho ostré vlákna svrbia na koži. Prežehnal sa a nohami rozkolísal stolček, ktorý sa vzápätí prevrhol. Deväťdesiat kilovým telom prudko trhlo. Povraz sa zarezal do tramu a mužovho krku. Pád mu väz nezlomil. Dusil sa, ale necítil žiadnu bolesť. Pred očami mal svoju manželku. Postupne prichádzal o vedomie. Telo sa prestávalo triasť. Netrvalo to dlho. Odišiel. V dedine neostal nikto. Pretrvalo len vŕzganie povrazu v tichom vánku, ktoré prerušilo škripanie pásových bagrov a traktorov.

Andrea Komorníková

26 rokov, Čáry

Stratená

Pracovný čas sa pomaly chýlil ku koncu. Rýchlym pohľadom na hodiny zavesené na stene zistila, že zostáva sotva tridsať minút. Uvedomila si, že nestihla napísať nákupný zoznam a žalúdok sa jej neprijemne skrútil. Rukami začala behať po stole, pohľadom ustrašene zháňala lepiace lístky a pero.

„Čo hľadáš?“ ozvalo sa odo dverí. Mykla sa.

„Ále, zabudla som si spísať zoznam potravín, ktoré treba kúpiť. Po práci ideme s Petrom rovno do obchodu, tak ho nechcem zdržiavať takými hlúpostami,“ odpovedala a dúfala, že to znelo dostatočne presvedčivo a bez strachu. Ak by do auta sadla bez toho hlúpeho zoznamu, doma by ju čakal trest. Už len tá predstava jej spôsobovala hrôzu. Kolegyňa sa usmiala.

„Vieš, ja ti normálne závidím. Podľa mňa je to veľmi romantické. Každý deň ťa vozí do práce, idete spolu na obed, po šichte ťa zasa vyzdvihne, zájdete spolu na nákup, pre deti do škôlky a školy. A tie výlety cez víkendy! Bože, závidím ti život. Stále pozerám tvoj profil, kedy pridáš novú fotku. Čo ja by som za to dala! Doma mám len takého ťuťka, nenapadne ho sa ani len spýtať, aký som mala deň, s čím treba pomôcť, ale veď ty vieš,“ zasa sa usmiala.

Hana vedela. Nebolo jediného dňa, kedy by sa kolegyne nestážovali na svojich mužov a nevelebili toho jej. Aký je pozorný, milý, galantný a ďalších desať superlatívov. Pri každej jednej káve v kuchynke a kanceláriách sa povinne a s neskrývanou závišťou rozoberal jej dokonalý facebookový život, ktorý hýril pestrofarebnými fotografiami. Deti vyobliekané ako zo žurnálu v značkových kúskoch, výlety do Rakúska, túry v Tatrách, cudzokrajné jedlo servírované vo vychytených reštauráciách.

Neznášala svoj účet. Vždy, keď do klávesnice postupne ťukala písmenká facebook.com, naskakovala jej husia koža, žalúdok sa jej krútil a mala chuť kričať. Dost' dlho Peter odolával sociálnym sieťam. Mala svoj tajný profil, kde smela byť slobodná v rámci pravidiel pre používateľov. Jeho registrácia ju pripravila o chvíľky bezbrehej radosti, každodenných desať minút slobody. Bola prvou osobou, ktorú cez svoj nový účet kontaktoval. Príliš rýchlo sa zorientoval a zistil, kam smerujú módné trendy. Dovtedy sa síce svojím životom veľmi nechválil, no náhle sa mu otvoril nový svet. Ak chcel držať tempo, musel sa podvoliť. Preto ukazoval iným čriepky z ich života, ktorý obaja vnímali tak diametrálne odlišne. A nikdy ju nezabudol označiť.

Liezli jej na nervy všetky tie pochvalné a obdivné komentáre, ktoré nepatrili nej, ale ilúzii toho najlepšieho života pre ňu, ktorú sa Petrovi tak perfektne podarilo dennodenne žiť. Kým on bol spokojný a šťastný vo svojom vopred do bodky naplánovanom bytí, ona sa topila v zradných vodách depresie. Vedela, že s kolegyňami sú v podstate všetky na jednej lodi. Rozdiel medzi nimi bol len v tom, že kým ostatné mohli nadávať a sťažovať sa, Hana nesmela. Aj tak by jej nikto neveril. Siete mapovali jej zdanlivú existenciu a skutočnosť, odlišná, tvrdá a neúprosná, nikoho nezaujímala. Nastajlované profily sú novou menou šťastia.

Keď prvýkrát uvidela Petra, povestne sa jej podlomili koliená. Doslova sa stratila v jeho očiach. Bol vysoký, pohľadný, vzdelaný, upravený, pedantný. Všetky jeho veci mali svoje miesto, život mal usporiadaný a nalinajkovaný aj s dvojcentimetrovými vonkajšími a centimetrovým vnútorným okrajom. V červenej farbe, samozrejme. Lebo poriadok musí byť. Za každú cenu.

Zaľúbila sa ako dvanásťročná do pop hviezdy. Čo jej sľúbil, to vždy splnil, pretože chlapi ako on držia slovo. Nikdy naňho nečakala a ak išli do spoločnosti, nemusela sa hanbiť.

Svojimi vtipnými a pohotovými odpoveďami sa hneď udomácnil medzi jej kamarátmi a rodinou. Nikdy sa neopil a nevyviedol niečo neprípustné, o čom by sa dalo klebetiť. Presne vedela, čo môže čakať. Štruktúra ich randenia bola jasne daná a udával ju on. Nevadilo jej to, dokonca jej to svojím spôsobom imponovalo. Vysokoškolský život bol príliš rýchly a búrlivý, jeho usporiadaný spôsob života ho príjemne vyvažoval. Ale to bolo kedysi. Kedysi veľmi dávno. Vtedy bola šťastná.

Tak ako sa stratila v jeho očiach, stratila sa aj vo víre dní. Prúd ju strhol, hádzal ju pomedzi vlny a ona sa veľmi nebránila. Nemala prečo. Rieka ju unášala prijateľným smerom, páčila sa jej na prvý pohľad krajina, ktorá sa pred ňou pomaly odkrývala. No kým sa stihla bližšie prizrieť, kto v nej býva a ako skutočne vyzerá, na prste sa jej ligotala obrúčka a v občianskom preukaze svietilo nové priezvisko. Odvtedy prsteň skúšala viackrát strhnúť, ale manželstvo sa tým zrušiť nepodarilo. Jediné, čo mala spoločné doba pred obrúčkou a po obrúčke, bolo stratenie sa vo víre. Len teraz by bolo lepšie plávať proti prúdu.

Nervózne podupkávala pravou nohou a s rukou na myši čakala, kým sa otvorí mail. Každý štvrtok večer Petrovi posielala presný zoznam jedál, ktoré bude počas nasledujúceho týždňa variť. Do prílohy prikladala podrobný zoznam jednotlivých surovín, ktoré treba nakúpiť. Vážené potraviny museli byť uvádzané v gramoch s presnosťou na desiatky, ostatné na kusy. V piatok doobeda si Peter oba zoznamy v práci prešiel. Buď ich schválil alebo ich poslal späť, aby ich prerobila. Najneskôr v piatok poobede muselo byť všetko dohodnuté, aby sa mohlo nakúpiť na víkend. Nezaujímalo ho, že je v práci a na prerábanie zoznamov nemá čas počas pracovnej doby. Je to jej úloha, ktorú jej prisúdil, tak nech sa stará. Argumentoval, že to má napísať dobre hneď. Nakupovali spolu alebo Peter sám. Týkalo sa to nielen potravín, ale všetkého. Odkedy sa vydala, nikdy sa jej nepošťastilo kúpiť si ani časopis bez neho. Samotnú ju do obchodu nikdy nepúšťal, peniaze má držať muž. Žena inak všetko rozhádza.

Na lístok načarbala vybrané položky z mailu a starostlivo si ho schovala do vrečka. Peter síce nakupoval, ale o zoznamy sa starala ona. Keď zabudla prvýkrát napísať, čo treba kúpiť, uvedomila si to, až keď si sadla k nemu do auta. Vtedy bola ešte stále stratená v jeho očiach. Len na ňu pozrel a kľudným hlasom jej oznámil, že keď nie je zoznam, nejde sa nakupovať, pretože nevie, čo bolo v rozpise. Doma jej potom nedovolil nič uvariť ani zjesť, pretože večerať sa môže len to, čo je vopred dohodnuté. Kým boli sami, len mykla plecami. Stáva sa, človek zabúda. Ale keď nechal hladovať ich dve deti, vtedy už plecami nemykla. Lístok si za celé tie roky zabudla nachystať len štyrikrát. Vedela, že piaty raz sa jej to nestane.

Keď vyšla z dverí firmy, čakal ju na tom istom parkovacom mieste ako vždy. Ráno ju tam vysadil, poobede vyzdvihol. Keď si hľadali zamestnanie, jeho podmienkou bolo, aby firmy sídlili blízko pri sebe a mali rovnaký pracovný čas. Vtedy si myslela, že to preto, aby boli spolu čo najviac. Teraz však už vie, že kvety v krajine, kam ju odplavila rieka, voňajú inak. To, čo jej kolegyniam tak romanticky kývalo do okien nebolo nič iné, len obyčajná kontrola. Takto presne vedel, s kým je pred pracovnou dobou a s kým po nej. Kým ona sa dusila a nemohla slobodne dýchať, on to údajne myslel dobre a chcel ju len chrániť. Svetom sa dnes túla príliš veľa darebákov a ona je predsa len príliš krehká. Čo ak by sa jej niečo stalo? Nikdy by si to neodpustil. Musí ju strážiť, byť jej rytierom. Sľúbil jej to priamo pred Bohom. Dokonca i na obedy chodili spolu. Všetci si mysleli, že niekam do reštaurácie. V skutočnosti ju odviezol sotva o ulicu ďalej a tam zjedli zo studených misiek obed uvarený doma. Dôvodil to tým, že by minuli príliš veľa peňazí a domáca strava je predsa omnoho zdravšia. Ješť dlhodobo polotovary z krčiem nie je pre ľudské telo ktoviečo.

V obchode to nebolo o nič lepšie. Do košíka vkladali len vybrané potraviny. Jedálničiek musela zostavovať pestro, kvôli dvom deťom. Veľa strukovín, veľa bielkovín, žiadna biela múka, žiadny cukor, žiadne mlieko. Mäso len hydinové, občas teľacie, ovocie a zelenina iba v bio kvalite. Výnimku v stravovaní tvorili oslavy v rodine a narodeniny člena

domácnosti, kedy išli do reštaurácie a mohli si objednať čokoľvek. Občas ľutovala, že má len dve deti a polovicu rodiny na východe. Kvôli čokoláde. Tú smela len cez návštevy a oslavy. Ani po všetkých tých rokoch si nevedela odvyknúť a prejsť povedľa regálov so sladkosťami bolo hotovým mučením.

Na nákup mali presne vymedzený čas. Družinu zatvárali o pol štvrtej, škôlku o štvrtej. Učiteľky uznanlivo ochkali a vzdychali nad manželským párom, ktorý chodil pre dcéry každý jeden deň spolu. Kým Peter sa usmieval a udržiaval rozhovor v neutrálnych témach, Hana chystala deti na odchod. Pozdravili sa a odišli. Spolu. Ako inak. V aute ich už čakali potraviny podľa zoznamu, z ktorých treba uvariť večeru podľa rozpisu. A po večeri je čas na sprchu.

Podvihla za okraj skrinku pod umývadlom a rukou naslepo hľadala kúsok lepiacej pásky prilepenej na drevotrieske. Keď ho nahmatala, opatrne ho odlepila a vytiahla z tmy. Bola na ňom prichytená žiletka, ktorú pri jednej z návštev vzala otcovi z kufríka na holenie. Hanbila sa sama pred sebou, kraďnúť veci vlastnému otcovi, ale inak sa nemala ako dostať ku zdroju svojej radosti. Kúpiť si ju nemala kedy ani kde.

Teplá voda prskala z hlavice a kvapky trieštením sa o dno vane vyrábali hluk, príjemnú kulisu pre jej tajné divadlo. Sadla si na studený kraj vane a jedným silným, naučeným ťahom potiahla ostrie po brušku palca na nohe. Kvapky krvi sa začali miešať s tancujúcimi kvapkami vody a v spoločnom rozjarenom objatí smerovali k odtoku. Milovala červenú farbu. Farbu ohňa. Farbu vášne. Farbu bolesti.

Stála a spod prstov nôh jej vytekali tenučké červené pramienky. Pozerala sa, ako si hľadajú cestu pomedzi protišmykovú úpravu dna. Stres, depresia, frustrácia a ďalšie nepríjemné pocity ustávali spolu so znižujúcim sa objemom krvi v jej tele. Napokon sa usmiala. Ešte stále nemá nad ňou takú moc, aby jej dokázal vziať potešenie zo štipajúcich rán.

Dlho hľadala poistný ventil, ktorého uvoľnením by klesol tlak jej vnútra. Zvažovala, dumala, nenápadne sledila počas krátkych prestávok v práci. Keď si umývala ruky v kúpeľni jej rodičov a nechtiac zhodila otcov kufrík na zem, pri rýchlom hádzaní vysypaných vecí doňho vedela, že práve našla to, čo s takou túžbou hľadala. To, čo potrebovala na prežitie.

Žiletku si domov prepašovala prilepenú izolepou k pravej päte. Občas sa stávalo, že jej Peter skontroloval obsah kabelky, tak radšej neriskovala. Celou cestou späť úporne rozmýšľala, kam spraviť prvý zárez, aby ho náhodne nenašiel. Prišla na to. Je geniálnejšia než on! Len sa o tom nesmie dozvedieť.

Hneď v ten večer ju použila. Prvá kvapka krvi bola nervózna, roztrasená a s príchutou bolesti, ale odvtedy ubehlo veľa času. Príliš veľa na to, aby sa svojej najlepšej priateľky dokázala vzdať.

Zo začiatku sa snažila si nahovoriť, že nie je normálna. Veď má predsa všetko, čo len od života môže chcieť. Nenápadne hľadala informácie o ľuďoch ako ona. Internet dnes ponúka nevídané možnosti. Dočítala sa, že vraj má poruchu osobnosti. Vraj sa musí liečiť. A mala by mať pocit hanby. Aspoň tak to tvrdili a tvrdia psychiatri a psychológovia, ktorí ľudí ako ona liečia. Pretože oni vedia, určite to zažili na vlastnej koži. Keď si prečítala takmer všetky teoretické hlúposti, nebola o nič múdrejšia. Ona sa veru nehanbila. Nemala prečo. Mala predsa všetko, čo od života človek len môže chcieť. No i tak sa cítila akási stratená.

Mony **22 rokov, Ošľadnica**

Vytúžený pokoj

Mesačný svit pohltili temné mračná až nastala úplná tma. V duchu si nadávala, že si nevzala poriadnu baterku a namiesto toho, takmer po slepiačky, blúdi lesom s malou kľúčenkou, ktorá vydáva mizerné svetlo. Nemala byť taká spontánna, no ak by nekonala okamžite, v tej danej chvíli, nikdy by nenabrala odvalu.

Bola na mieste. Starý hnijúci zrub ju už vítal známym vrzgotom, ktorý prezrádza jeho vysoký vek. Striaslo ju. Vedela, že sa rúti do nebezpečenstva, ale nebolo to práve to, čo chcela? Vystaviť sa riziku, nech je už všetkému koniec?

Zhlboka sa nadýchla a vošla do útrov kedysi šťastím naplneného miesta. Poľutovaniahodným lúčom svetla preletela plesnivú miestnosť, aby sa presvedčila, že je naozaj sama a nebude mať spoločnosť v podobe opitého bezdomovca či zdrogovaného mladíka. Nik. Len ona, kúsok svetla a lesk ostrej ocele.

Skĺzla popri stene a sadla si tak na studenú, zablatenú dlážku. Netrápila ju špina, ani zápach, ktorý sa asi nikdy nedostane von cez otvor, ktorý kedysi slúžil ako okno. Sedela tam a zhlboka, roztrasene dýchala. Srdce začalo pumpovať ako o život. Aká irónia, zbytočná námaha. O svoj nepotrebný život už nemala záujem.

Pevnejšie stisla rukoväť noža, aby sa toľko netriasla a zavrela oči. *Nádych, výdych...teraz!* Nie, zaváhala. Vzdychla a vlhkými očami si zahľadela na slabo osvetlené zápästie. Stačil by len rýchly, hlboký zárez a bolo by po všetkom. Jej úbohá existencia by zanikla, čo by nemalo žiaden následok na chode tohto prišerného sveta.

Vždy jej vrtalo hlavou, prečo sa vôbec narodila, z akého dôvodu, keď v ničom nie je ani trošinku osožná. A práve dnes mala narodeniny. Svoje 26. Ďalší výsmech do tváre. V deň, ktorý sa narodila, mala nakoniec aj zomrieť.

Spomenula si na ňu len mama a telefónny operátor. Alebo skôr akýsi systém, ktorý vydedukoval, že ďalší zákazník, ktovie koľký z milióna, má narodeniny. Napísali jej to krásne, dokonca získala SMS aj volania zadarmo. Avšak malo to iba jeden háčik. Konečne dostane niečo zadarmo, no nemá to ako využiť. Dnes je skutočne deň plný irónie.

Okruh jej priateľov tvorili len mama a sestra....a tým by sa aj mohol uzavrieť. Otec zomrel, k tomu sa nedá nič viac povedať. Len toľko, že sa cez túto stratu ani za 7 rokov nedokázala preniesť. Stratila svoje krídla.

Vždy bola uzavretá, hanblivá a plachá, no po smrti jedného z rodičov sa tieto črty prehĺbili. Potrebovala skrýšu pred svetom a našla ju vo svojom vnútri.

Mala problémy zamestnať sa, a keď sa tak už konečne stalo, ostala v práci najviac dva týždne. Bála sa ľudí a najmä žien. Ženské kolektívy sa premenili v čisté zlo. Pozerali na ňu ako na blázna, čudáka. *Tichá, o nikom nič nevie, nič nepovie a nezapája sa do diskusií...*nuž, pre ne to bola vskutku tragédia.

Nakoniec skončila v automobilovom priemysle, za strojom. Strýko ju tam priviedol. Vraj je to dobrá a jednoduchá práca, ktorú určite zvládne. Nemohla cúvnuť.

Dva týždne vystriedali dva roky. Od rána do večera v práci. Deň a noc už dávno nedávali zmysel, zliali sa do jedného.

Brávala služby za kolegyne. Veď ona nemá záväzky, určite môže. Vtedy sa k nej správali milo až priam sladko alebo lepšie povedané, presladené. A z presladených vecí príde človeku zle.

Si dobré, pracovité a tichučké dievča, hovorievali, no ona dobre vedela, čo sa šepká za jej chrbtom. Faloš ju bolela a nevedela na ňu nájsť žiaden liek.

Chodila do práce a z práce. Ako duch, neviditeľná...úplne sa strácala. Ale aj tak si vyslúžila nové a nové kritiky od cudzích ľudí. *Cudzích!* Nechápala, prečo sa starajú. Nosila domov peniaze, veď to je to, čo od nej všetci chceli, no nie? A aj keď stále bývala v rodičovskom dome, mame pomáhala, starala sa a ide predsa o jej život. Len jej! Nudný, ničím nenaplnený, ale patril jej. Lež, tá prázdnota ju zabíjala omnoho skôr, ako to nakoniec chcela spraviť sama.

Mama hovorievala, že čas všetky rany zahojí a život ju naučí ako má správne žiť. Netušila, kde takú hlúposť nabrala, lebo u nej sa nikdy žiadna zmena neprejavila. Vlastne áno, ale iba tá horšia.

Raz mala chlapca. Pekného, urasteného, s ktorým zabudla na prázdno, ktoré sa stalo jej súčasťou. Cítila sa výnimočná, krásna a dokonca i šťastná, ale len do okamihu, kým jej nepovedal, že je koniec. *Prečo?* Vraj sa s ňou nudí. To veru žene s podkopaným sebavedomím veľmi nepomôže. Prepadla sa ešte hlbšie. A tak ostala uväznená v labyrinte sebaľútosti, smútku a pocitu, že za nič nestojí.

Ovanul ju chladný jesenný vietor, ktorý aspoň na chvíľu primäl mŕtve, zvráskavené listy, aby opäť ožili. Chvíľu ich držal v objatí, no boli príťažké, a tak so suchotom znova padli na tmavú dlážku. Triasla sa na celom tele a dusila v sebe vzlyk. *Nechce plakať, nemôže!* Slzy všetko iba zhoršia. Konečne môže vziať život do vlastných rúk a nik jej do toho nemôže nič povedať. Konečne sa ho zbaví.

Nádyh, výdych...teraz! Nie, opätovne zaváhala a nôž jej vypadol z ruky. Akoby pribral na váhe. Nevládala. Naozaj je taká slabá, že si nedokáže zobrať svoj vlastný život?

Kľúčienka zablikala raz, dvakrát až nakoniec vypovedala svoju službu. „Dočerta!“ ticho zakliala a roztrasenými rukami si hrabla do hustých, tmavých vlasov a vtedy...vtedy sa bolestne rozplakala.

Ostala úplne sama. V tme, chlade, v smrade a špine ako nejaké túlavé, nikým nechcené zviera. *Neschopná, hlúpa, naivná, tichá, nesamostatná...úplne nanič!* Radšej to už ukonči, nech je od teba pokoj, sama si to chcela! Ozval sa temný hlas, ktorý počúvala roky, ale až teraz sa rozhodla, že ho predsa len poslúchne. *On má pravdu, nie?*

Mračná, ktoré bránili mesiacu vidieť zem sa rozplynuli. Ostalo len čisté, trblietavé nebo s ňa horský potôčik. Vietor sa vrátil a preletel jej tesne okolo slzami zmáčanej tváre. Akoby ju chcel osušiť, no takú moc nemal, tak aspoň odvial pochmúrne myšlienky.

Rozhliadla sa po miestnosti, ktorá zásluhou mesiaca ukázala svoju pravú tvár. Prišlo jej zle. Naozaj chcela skončiť takto? Ktovie, kedy by našli jej mŕtve telo nasiaknuté krvou, prevítané červami a obhryzené divými predátormi. Rozvzlykala sa pri tej odpornej myšlienke a zahľadela sa na nebo posiate miliónmi hviezd.

„Ach, Bože, pomôž,“ takmer nečujne vyriekla skromnú modlitbu a nechala príliv slz, aby jej nanovo omyl tvár.

Na Boha si už dlho nespomenula. Mala dosť problémov a zaťažovať nimi iných a hlavne Jeho jej prišlo sebecké, a tak to v sebe radšej dusila a dusila. Až nakoniec horúca para vyšla na povrch a popálila jej už tak dosť zranený život. *Stačilo,* povedala si, vzala nôž a utiekla sem. Na miesto, kde ich brával otec so sestrou, kde sa hrávali, stanovali, a kde pocítila nekonečnú lásku toho, kto sa taktiež podieľal na jej stvorení. Chcela sa s ním iba opäť objasť.

Skonči to už! Myšlienky sa vrátili a zrak jej upútal lesk striebriстого ostria. Chrbtom ruky si utrela tvár a stále habkajúc, akoby neschopná nádychu, sa po ňom načiahla.

Držala ho, aj keď chvejúc, no tento krát mu nedovolila spadnúť. Pozrela na pravé zápästie, ktoré vďaka mesačnému svitu dokonale videla. Postačí len jeden ťah a príde vytúžený pokoj. *Nádyh, výdych...nie!* Pokrútila hlavou a nôž od seba odhodila najväčšmi ako vládala.

„Nemôžem,“ šepala a mysliac si, že už v sebe nemá slzy sa aj tak rozplakala. Tvár opuchnutú, červenú a skrivenú žiaľom ukryla do dlaní.

Si zbabelec! Zvrieskol temný hlas, no tieto slová sa stali i jeho poslednými. Prehral. Áno, bola zbabelec, no nie preto, že si nedokázala vziať život, ale preto, že sa bála žiť. Bolo načase dospieť.

Pomaly sa upokojila a započúvala sa do zvukov nočného lesa. „Odpusť mi, Bože,“ poslala tieto slová po vetre a vedela, že ešte dnes budú doručené. A vtedy pocítila svoj vytúžený pokoj. *Nádych, výdych...* nastal čas ísť, domov.

Mony **22 rokov, Oščadnica**

Edita

Triasla sa na celom tele aj napriek tomu, že už takmer tri hodiny nechala dve hrubočizné deky, aby ju bez prestania objímali. Síce si mohla ľahnúť do postele, kde by ju teplá páperová perina zahriala určite väčšmi, no tento návrh zavrhol takmer okamžite. Prišlo jej totižto ľúto poškodiť pedantne vykonanú prácu toho nového dievčaťa, ktoré si dalo toľkú námahu s tým, aby ani jediný záhyb periny, či vankúša, nevytrčal spod jej obľúbenej vyšívanej prikrývky.

Bolo vidieť, aká je z novej práce vystresovaná. Ruky sa jej triasli ako listy vo vetre a takmer nič nepovedala. Akoby sa bála, že zvukom svojho hlasu niečo pokazí. No navzdory všetkému, keď odchádzala, venovala tejto starej žene krásny úsmev, ktorý bol na tomto poschodí vzácnejší ako voda na púšti. Zahrial ju pri srdci a upršané, októbrové ráno sa zdalo omnoho krajším.

Mysliac si, že dnes bude i napriek počasiu pekný deň, sa veselo vybrala na raňajky, no po návrate ju čakala studená sprcha. Doslovne. V izbe ju s rukami v bok vyčkávala despotická Braňová.

„Do sprchy!“ zavelila, čoby strážca väznice, a na námietky sa nenaskytol žiaden čas.

O pár minút, celkom nahá, postavená na protišmykovej poduške už stála pod prúdom vzdialene pripomínajúcim vlažnú vodu.

„Teplejšiu, prosím!“ drkotajúc zubami sa obrátila na ošetrovateľku, ktorá začala drsne, no najmä prirýchlo, mydlieť jej zvráskavené telo.

„Tu nie sme v interhoteli!“ vyštekla, až ju striaslo, pričom na vine nebol nekonečný nával studenej kvapaliny. Zamračila sa. Čo si o sebe myslí? Fúria jedna!

„Ale ani vo väzení!“ oborila sa na ňu rovnako zlostne, no teplej vody sa aj tak nedočkala.

A preto teraz sedela za rozheganým stolom, na vŕzgajúcej stoličke, premrznutá na kosť a pohľadom hypnotizovala gýčové hodiny v tvare psej hlavy, ktorá na ňu vyplazovala dlhý, ružový jazyk. Bol to dar pre jej spolubývajúcu, Ruženu Stránovú, ktorá ich dostala od svojej dcéry, a tá mala vskutku príšerný vkus. Celá ich izba bola zamorená podobnými haraburdami a pomaly by im bolo potrebné vyčleniť vlastný, najlepšie oddelený priestor.

Nechápala, načo jej tie hlúposti kupuje, aj tak takmer celý deň prespí a o svete nemá ani tušenia. Potom je a tých pár hodín do ďalšieho cyklu spánku len ziape s ružencom v ruke a vyháňa zlých duchov z ich izby. Nečudo, týchto krámov by sa zľakol hockto, hlavne neskoro večer, keď poniektoré začnú svietiť mdlým, neónovým svetlom. Avšak, nanešťastie, pani Ružena vídava démonov aj v nej samej. Vtedy musí ujsť pred jej exorcistickými rituálmi, pretože by ju na smrť došľahala vetvou z borovice, ktorá sa záhadne vždy objaví pod jej

postelou, aj napriek tomu, že ju už nejedna ošetrovatelka vyhodila. Čistý blázinec. Ani domov, ani hotel, ani väzenie, ale blázinec.

Šťastie, že sa tohto dňa nedožil jej muž. Určite by ho infarkt skolil po druhý krát. Avšak ešte predtým, skôr ako by srdce vypovedalo svoju službu, na rozlúčku by venoval poriadne zaucho ich synovi, ktorého, žiaľ, rozmaznala.

V duchu na seba už miliónkrát nadávala za to, že mu predsa len tie výchovné tľapnutia po zadku neuštedrila ani jediný raz a namiesto toho bola naňho za všetkých okolností sladká ako med. A pritom sa od nej, ako od učiteľky dala očakávať o čosi razantnejšia výchova. Dobre vedela, že autorita a rešpekt sú dôležité, inak si z nej deti spravia 'dobrý deň', no ako jej často kolegovia vraveli, správala sa až príliš prívetivo.

„Edita, ak im neukážeš, kto je tu šéf, tie decká ťa dovedú do blázince. Uvidíš.“ Nuž, a stalo sa. Avšak ironia spočívala v tom, že tento počin spáchal jej vlastný syn.

Ako často vravievala, i keď nerada, no pravdivo, bol to somár. Požičal si jej dom, mačky aj psa, iba jej ho akosi zabudol vrátiť a namiesto toho ju poslal sem. Vraj už sama nevládze a tu jej bude lepšie. Ha, to určite! Ved' nebola dementná, neschopná a ani taká stará. Pamäť jej stále slúžila dobre. Dokázala si sama variť, upratať a aj keď pripúšťala, že do vane už bez pomoci druhých nevliezla, neznamenal to, že je súca do domova dôchodcov. Vzal jej domov a to len kvôli tomu, že nechcel mať na krku svoju vlastnú, starnúcu matku, ktorá sa preňho celá obetovala. Ako vraví, bol to somár a poriadny pokrytec. Mala povedať rázne *nie*, no niečo také mu za celý svoj život nepovedala ani jediný raz a už aj zabudla, ako sa to vlastne robí.

Ešteže mala vnúčatá, ktoré ju svojou prítomnosťou zakaždým rozveselili a aj napriek tomu, čo sa hovorí o nevestách a svokrách, s tou svojou si celkom rozumela. Mala srdečnú tvár a láskavý pohľad, no keď bolo treba, domácnosť riadila prísne a svojou, dosť často, tvrdou rukou vychovávala štyri deti, z ktorých jedným bol, ako inak jej vlastný dospelý syn. Tak mu treba, nech mu len dá a možno sa i spamätá a vezme ju odtiaľto preč. A namiesto toho, aby ona chodila na prázdniny k vnúčatám, budú raz oni chodiť k nej.

Ručička na psej hlave sa konečne pohla do vytúženej pozície. Prikývla, zhodila zo seba teplo diek a súhajúc si ramená prikrčila k svojej skrini. Chvíľu sa v nej hrabala, kým nepocítila mäkkosť červeného štrikovaného svetra, ktorý jej zázračne po celé tie roky pasoval ako uliaty. Zakaždým, keď ho mala na sebe, ju zavalila vlna nostalgie. Sama si ho uštrikovala. Pospevovala si v rytme práce a očkom vždy zablúdila k už pokročilému zaguľatenému brušku. Krásna, šťastná a v očakávaní, kto sa z jej dieťaťa raz stane. Bude učiteľ ako ona, alebo sa podá na otca i z jeho šikovnými rukami, ktoré opraví každú vadu? Ani jedno, ani druhé. No aj napriek všetkému vedela, že ho má stále rada. Láska k dieťaťu sa nedá zabudnúť aj napriek hnevu, ktorý ju potláča.

Nemotorne začala vyťahovať sveter a s ním sa jej podarilo vyprázdniť takmer celú poličku. Blúzky, svetriky popadali na zem a ich pád sa nedal ničím zastaviť. Unavene si vzdychla. Chrbát jej už neslúžil ako kedysi a za tých päť rokov, strávených na tomto mieste, jej telo iba väčšmi stuhlo. A vraj jej tu bude lepšie. Potrebovala dýchať čerstvý vzduch a prechádzať sa po rozkvitnutej záhrade patriacej k ich domu. Ostala by vitálna a šťastná. Ale namiesto všetkého iba zostarla a to nie len na tele.

Opäť pozrela na hodinky, ktoré signalizovali čas odchodu. Ale čo s tým neporiadkom? Ak to uvidí Braňová, bude krik a nadá jej do, ani sama nechcela vedieť do čoho. Mala už všetkého plné zuby a hlavne tej ukričanej babizne. Obliekla si sveter, vzala paličku a štuchla ňou do kôpky na zemi, aby ju aspoň máličko skryla pred zrakom tej fúrie. Možno sa jej podarí nájsť tú novú, akože sa to len volala? Och, áno, Betka. Tá jej rada pomôže, možno sa s ňou nakoniec i porozpráva a vykúzlí svoj veselý úsmev. Zabuchla za sebou dvere a zrýchlila krok, aby ju pán Kaselský nemusel dlho čakať.

„Meškáte, Editka. To sa na vás nepodobá.“ S úsmevom na perách ju už vítal prešedivený starý pán, s dobráckou tvárou. Pozrela naňho a úsmev mu opätovala. Chcela mu vysvetliť dôvod svojho päťminútového meškania, no skôr ako znej niečo vyšlo, zamyslene na ňu pozrel a vyhlásil: „Počkajte, nič nevravte. Stavím svoju protézu na to, že v tom hrá rolu šialená Braňová. A podľa vašej takmer sivej pokožky a trasúcemu sa telu by som ešte dodal, že ste mala príjemnú, osviežujúcu sprchu.“ Čakal, uškŕňajúc sa od ucha k uchu, kým nepotvrdí jeho tvrdenie.

„Vy ste teda! Všetko vždy uhádnete a zabávate sa ešte k tomu na ľudskom nešťastí. Však počkajte, ak raz bude mať službu v ten deň, keď sa budete sprchovať vy. Úsmev vám ihneď pohasne.“

„Nuž, Boh má ma asi radšej ako vás, keď ma pred ňou v tomto chráni.“

„Ach, a možno má radšej mňa, aby som si trest za svoje hriechy vytrpela tu na zemi a po smrti ma čaká už len radosť a pohoda v nebi. Nebojte, určite vám tam dole zakývam.“ Zasmial sa a jeho nákazlivý smiech prehupol i na ňu.

„Poďme, lebo tu zmrznem. Potrebujem niečo, čo ma zahreje i zvnútra.“

Prikývol a s dobrou náladou nastúpili do výťahu, ktorý ich zaviezol až na prízemie a odtiaľ sa obidvaja, s paličkami vytvárajúcimi pravidelnú melódiu chôdze, vydali do jedálne.

„Tak, bola u vás nejaká tá praktikantka?“ Nadchodil tému pán Kaselský.

„Našťastie nie, pretože ak by ma videla zababušenú v tých dvoch vrstvách diek, čo som mala na sebe určite by s krikom a traumou na celý život letela z izby preč. A keďže ste mi položil túto otázku, určite máte zaujímavú historku týkajúcu sa týchto mladých slečien. Nemám pravdu?“

„Vy máte pravdu vždy, milá moja. Dnes u nás jedna bola a nezľakla sa prekvapujúco ona mňa, ale ja jej. Vrútila sa do izby až mi noviny takmer uleteli z rúk a myslel som si, že si po mňa prišla *Zubatá*, prosím pekne. Tvár mala bielu ako krieda, na uniforme mastné fláky, a také zmachlené, čierne oči som jakživ nevidel. Och, a tie jej vlasy vyzerali ako dáky kopec.“ Rukou naznačil oblúk na svojej hlave. „Taký veľký! Bože, veď to je ona!“ Preľaknuto povedal až namieste strnul. Edita pozrela smerom kam zablúdil jeho pohľad.

Dievča asi vycítilo nechcenú pozornosť a s otráveným, alebo skôr znechuteným, pohľadom na nich zazrela. „Zdravím, stratili ste sa?“ Znudene im venovala podpichovačnú otázku a kamarátky, ktoré jej robili garde, sa zachichotali.

Obaja pokrútili hlavou, ale nie na znak odpovede, ale na znak sklamaní, že majú česť s novou Braňovou. „Mala by si si dávať menej laku na vlasy, pretože o pár rokov budeš plešivá. Také niečo rozčesať musí dať veľa námahy a stavím sa, že ti z toho ostávajú chumáče vlasov v rukách,“ odpovedala na jej otázku Edita a venovala jej ľútostivý pohľad. Všetky tri dievčatá otvorili ústa dokorán a nezmohli sa na žiadnu uštipačnú obranu.

„Dobré!“ Zahlásil uznanlivo pán Kaselský a obaja pokračovali v ceste do jedálne.

„Úcta k straším už asi vymizla.“

„Pravda, pravda. A keď už hovoríte o tej úcte k starším, oproti nám sa rúti Braňová,“ vyhlásil pán Kaselský a tváril sa, že podlaha má zaujímavý odtieň farby, pričom kráča stále po boku svojej priateľky.

„Ako ti vravím, prídem do izby, nech sa tie dve konečne hýbu na obed a Jurášková spí ako dudek. Keď tú Betu nájdem, však ja jej dám! Ja jej dám, čo si o sebe myslí?! Je dementnejšia ako všetci títo starci dokopy!“ Rozzúrene oznamovala Braňová, rozhadzujúc rukami do všetkých strán, svojej kolegyni, ktorá jej nestačila krok.

„Ale no ták, Lýdia! Veď je ešte mladá učí sa...a.och, dobrý deň. Idete na obed?“ Druhá opatrovatelka si všimla dvoch dôchodcov, ktorých od jedálne delilo len pár suchtavých krokov. Zahanbene na nich pozrela, pretože vedela, že narážku o demencii a starcoch určite začuli. Akoby chcela ospravedlniť správanie niekoho, kto o to aj tak nestojí.

„Áno, áno,“ odpovedali naraz a zdesene sa obzreli za Braňovou, ktorá úplne zabudla na to, že mala spoločnosť v podobe chudej, a na rozdiel od nej, milej opatrovateľky.

„Tak prajem dobrú chuť. Dnes bol obed skvelý!“ Venovala im úsmev a rozbehla sa smerom k výťahom, kde už podupkávala nohou jej zavalitá spolupracovníčka.

„Ďakujeme!“ Zvolali za ňou a ešte chvíľu, pozorujúc túto dvojicu, postáli na mieste.

„Myslíte na to, na čo ja?“ Spýtala sa zmeravená Edita.

„Netuším, na čo myslíte, ale je tu viacero alternatív. Prvá, chúd'á Betka, tá sa asi zajtra už neukáže. Druhá, škoda, že tá krásna a milá sestrička pracuje na dvojke a nepridelia ju k nám hore. Aspoň by sme sa zbavili Braňovej. A tretia, robí si z nás srandu? Obed bude skvelý? Kedy sa vôbec dal jesť?“

O pár minút im už na stôl kládli stredajší obed, ktorý sa farbou ani konzistenciou nepodobal na jedlo, ktoré sa písalo v rozpise.

„To by ani prasatá nežrali!“ Frflal starý pán a lyžicu znechutene zaboril do hráškovej polievky.

„Ale no ták, veď ste to ani neskúsil a už dudrete.“

„Na takéto veci mám nos. Som starý, no za to mi chuť a čuch slúžia dobre. A toto je odporná žbrnda!“ Vyhlásil a zlostne si vložil do úst lyžicu s polievkou. Netváril sa veľmi nadšene.

Edite na tom nezáležalo. Konečne sa aspoň trošku zohreje teplým jedlom a bolo jej jedno, akú chuť, či tvar má. Nabrala si z polievky a s chuťou ju zjedla, aj keď o chuti by sa dalo naozaj polemizovať.

„Z čoho to prepánajána vyrábajú, keď to nemá absolútne žiadnu príchuť?“ Nakoniec i ona zdieľala rovnako otrávený výraz ako jej priateľ sediaci oproti nej.

„Netuším, no asi si tu naozaj každý myslí, že byť starý znamená jesť dojčenskú stravu bez chuti, pretože dojatá sa nemôžu sťažovať, čo platí aj o starých. Nemám pravdu?“ Posledné slová zvýraznil zvýšením hlasu, za čo si vyslúžil súhlasné pokyvkanie spolusediacich postarších obyvateľov domova.

„Tu máte, vy hundroš!“ Rázne mu na stôl položila soľničku s peperničkou samotná kuchárka, ktorá už bola zvyknutá na jeho večne nespokojné narážky.

„Ďakujem drahá, vážim si to. A keď už ste tu, nemohlo by sa variť zdravo, a pritom chutne?“ Bez odpovede. Kuchárka prevrátila oči a krútiac hlavou, kráčala preč. Túto tému už rozoberali mnohokrát a za šesť rokov, ktoré tu strávil, k podobným rozhovorom dochádzalo naozaj často. Ale i tak si nikdy neodpustil podpichovať vedenie kuchyne.

„Nadhod'te nejakú tému, aby sme to jedlo zjedli, a pritom naň nemysleli,“ začal pán Kaselský, ktorý už zabodával vidličku do rezňa, aby zistil, čo ho to vlastne čaká. „Stavím sa, že to ani nie je kura!“

Edita sa uškrnula. Tento starý muž bol pre ňu najlepším priateľom a bez jeho večného vtípkovania, či sťažovania, si nedokázala predstaviť život na tomto zatuchnutom mieste.

„Tak mi prezraďte, čo máte nové,“ pobádala ho plná očakávania, čím ju znova prekvapí. Starý pán zodvihol svoju šedú hlavu od plného taniera a zamyslel sa. „Nuž, čo mám nové? Budete sa diviť! Pamätáte sa, čo používam na tú svoju reumu?“

Chvíľu pátrala v spomienkach a potom sa jej zjavila odpoveď. „Och, áno! V liehu naložený, myslím plavúň.“

„Presne tak, plavúň. Zázračná bylina, po ktorú chodím k nám do lesa. Som starý, no ešte stále dosť otravný a pohyblivý na to, aby ma syn vzal domov a odtiaľ na miesto, kde rastie tento poklad. A to viete, to terajšie usmoklené počasie strašne vplýva na moje kĺby a táto medicína mi pomáha. No jedného dňa, nech to znie viac poeticky, ale medzi nami, bolo to včera, ku mne napochodovala...háďajte kto?“

„Ha, takže aj na vás prišiel rad! Čo zas tá Braňová vymyslela?“ Na jeho otázku reagovala prudkejšie ako čakala, a tak si do úst radšej vložila ďalšiu dávku už aspoň posolenej polievky, aby z nej náhodou nevyletelo nevhodné slovo.

„Ako som vravel, budete sa diviť. Táto babizňa mi tam narukovala a rozhliadla sa po izbe s nosom vetriacim ako pes. *‘Čo to tu máte?’* zlostne na mňa vyrukovala, zatiaľ čo ja, nevšímajúc si ju, som pokračoval v natieraní si boľavých kĺbov. Hovorím jej: *‘Do toho vás nič’*, no ona pristúpila bližšie a schmatla mi fľašu, v ktorom plával plavúň ako dáky úhor. *‘Vy tu robíte niečo nekalé. Odporné! Vyrábate si vlastný alkohol!’*. Pozrel som na ňu, či má všetkých pohromade, no ona tú otázku myslela vážne.“ Uprel zrak na Editu, ktorá sa kvôli smiechu zadúšala hráškovou polievkou, až jej šli z očí slzy. Poklepkala sa po hrudi a zhlboka nadýchla. „Ona by mohla byť vážne colníčka alebo bacharka. Zmýlila si „Súhlasím s vami, Editka,“ prikývol a nebrániac sa smiechu rozozvučal celú miestnosť. Trošku sa stíšil, pretože nechcel, aby jeho tajomstvo vykutral niekto neželaný.

„A to viete, čo by ste od tej babizne mohli čakať. Schmatla mi moju medicínku, prehrabala všetky zásuvky a dokonca sa premohla a nazrela aj pod posteľ. Všetko mi zhabala a mohol som jej vysvetľovať koľko som len chcel, myslela si svoje. Jej záver, pančujem alkohol a som alkoholik. Ako vravím, baba bláznivá!“

Odmlčal sa, aby dojedol polievku a následne sa pustil do rezňa so zemiakovou kašou, ktorá pripomínala skôr glej ako jedlý pokrm. Zamračil sa, no i tak sa do jedla pustil, pretože do večere ostávalo veľa času.

„Takže, čo budete teraz robiť? Pristúpite na tie lieky, čo vám predpísal doktor?“

„Och, to ani náhodou! Žiadne chemikálie, už dosť, že musíme jesť túto hrôzu!“ Edita mu dala za pravdu. „Veď ma poznáte a dobre viete, aký som prefikáný.“

„Hotový lišiak,“ dodala s úškrnom a začala sa venovať druhému chodu.

„Vy lichotníčka jedna! A mimochodom, už vám je lepšie?“ Prestala prežúvať kúsok kuracieho rezňa a v tvári s ružovkastým odtieňom prikývla. „Áno, už je to lepšie, no vy pokračujte, som zvedavá, čo ste vymysleli tentokrát.“ Odkrojil si taktiež kúsok rezňa, o ktorom stále pochyboval, a ťažko prežúvajúc, s prefikáňým úsmevom, teda pokračoval.

„V takýchto chvíľach pomôžu len priatelia a ja jedného dôverného, vrátane vás, mám. A keďže som vedel, že na tom našom poschodí nie je nikdy nič isté, hlavne kvôli našej obľúbenej opatrovateľke, musel som myslieť vopred. Inak, viete, kto leží na prvom poschodí v izbe číslo desať?“ Zamračila sa. Dobre vedela, akí obyvatelia sa nachádzajú na najnižšom poschodí. „Počkať, tam sú len ležiaci a ťažké stavy. Och, nevravte mi, že zneužívate nevládnosť týchto úbohých ľudí!“

„Ale no ták, za koho ma máte? A nepozerajte na mňa tým svojím prísnyim učiteľským pohľadom, desí ma. Počúvajte, vravel som, že je to môj priateľ a veru, že i je. Áno je úplne imobilný a senilný a vyzerá viac mŕtvy, nie, lepšie znie, že vyzerá ako v kóme, než prítomný na tomto strašnom mieste, ale pomáham mu. Neustále sa s ním rozprávam, vlastne len ja rozprávam, za čo som si vyslúžil aj pochvalu od sestričiek, pretože za ním už nik nechodí. Som jeho priateľ, sestričky si myslia to isté a verím, že aj on. A preňho je to to najmenej, aby mi schoval moje vzácne fľaštičky v prípade núdze, ktorá práve nastala, lebo tam tá buldočica s tým svojím nosom ani nepáchne. A rád sa s ním podelím. Skvelé, nie?“ S nádejou v očiach hľadel do prísnych hnedých očí bývalej učiteľky, ktoré predsa len začali pod jeho spýtavým pohľadom mäknúť. Porazenecky si vzdychla.

„Dobre teda, keď to takto hovoríte, vyznievate skutočne ako anjel. No, čo ak vám na to prídu?“ V tvári sa mu zračil šibalský pohľad a naklonil sa k nej bližšie. Stíšil hlas, aby zvedavé uši nič nezačuli.

„Nie som predsa amatér. Podozrenie nenastane žiadne. Moju skrýšu nik neobjaví a čo sa týka zápachu, sestričkám poviem, že upratovačky majú nový dezinfekčný prostriedok a naopak upratovačkám, že pán Novotný má špeciálnu masť na dekubity s prenikavou vôňou.“

A nemám v pláne im to vyvrátiť.“ Hrdo vysvetlil a s rozžiarenou tvárou sa pustil do zvyšku obeda, ktorý v ňom nezanechal žiaden gurmánsky zážitok, no za to aspoň naplnil hladný žalúdok. Vyzeral ako malý chlapec, ktorému sa podaril husársky kúsok, čo v Edite vyvolalo nával smiechu. Ako dúfala, nesklamal ju.

„Počúvajte, pán Kaselský,“ začala, len čo sa trocha ukludnila a pľúca jej dovolili zhlboka sa nadýchnuť, „neopovázte sa zomrieť skôr ako ja, pretože by som na tomto mieste najpravdepodobnejšie zošalela od nudy.“

Edita sa pomaličky vybrala do svojej izby, tentokrát však bez pána Kaselského, ktorý sa rozhodol ešte navštíviť svojho dobrého priateľa z prvého poschodia. Výťah s trhnutím zastal na treťom poschodí a odtiaľ už len zabočila doľava, smerujúc k svojej malej izbe. Ako tak kráčala s paličkou v ruke, začula žalostné vzlyky. Najsamprv si pomyslela, že je už naozaj stará a má halucinácie, no vzlyky neutíchali, a tak sa vybrala za ich zdrojom. Prichádzali spoza dverí, kde sa nachádzali pomôcky pre upratovačky. Chvíľu zaváhala, ale nakoniec pootvorila dvere a nespoko nakukla do slabo osvietenej miestnosti.

Mladé dievča sa strhlo a takmer vyskočilo až na vrchol police plnej všakovakých nádobiek. „Joj, neboj sa moja. Zás až také strašidlo nie som,“ s úsmevom na perách sa dievčine prihovorila stará žena.

„Pre-prepáčte,“ neschopná poriadneho nádychu prehovorila dievčina. „Ja...ja s-som si myslela, že, že ste B-B...“ Nemusela ani dopovedať, Edita sa chytila slova. „Braňová, všakže?“ Mladá žena roztrasene prikývla.

Edita sa v mysli zjavila spomienka na rozzúrenú opatrovatelku, ktorá mala v pláne Betke poriadne vynadať. Och, chúd'a.

„Poď,“ natiahla k nej zvráskavenú ruku, „potrebujem pomôcť upratať skriňu, aj tak som ťa mala v pláne vyhládať.“ Dievča si opakom dlane zotrela stopy slz a chytila sa ponúkanej pomoci.

„To vieš moja, už som stará a poriadne stuhnutá, takže sama by som to nezvládla.“ Zachichotala sa a bola rada, že sa Betka už upokojila a svojou precíznosťou začala dávať do poriadku neporiadok, ktorý vznikol jej vlastným pričinením.

„Ak chceš, môžeš sa vyrozprávať. Verím, že ti tá harpia dala poriadne do tela.“ Betka sa smutne zasmiala a pozrela do tváre svojej záchrankyne. „Myslím, že mám výpoveď.“ Presne taká veta sa dala očakávať.

„Ale, čoby. Tá babizňa len šteká a straší a asi jej to robí dobre, ktovie. A prečo by si mala mať výpoveď?“

Dievča si vzdychlo. „Viete, zaslúžim si ju. Mohla som niekoho zabiť.“

„A to už ako?“

„Lebo som poplietla lieky na sedmičke. Som tu prvý deň a nik mi nič nepovie a tá Braňová už od rána na mňa iba vrčí a ďalšie opatrovatelky sa stále niekam strácajú. Dala mi roznieť lieky, vraj aspoň to zvládnem, a keď som jej povedala, že lieky má predsa roznášať sestra nadala mi do...ehm, to je jedno. A tak som šla a aj mi to celkom šlo, no práve na sedmičke sa to celé pokazilo. Pani Jurášková sa sťažovala, že ju bolia nohy, nech jej dám niečo od bolesti a pani Jalková zas, že potrebuje niečo na ukludnenie, pretože ju Jurášková niečím nahnevala a začali sa hádať. Prišla Braňová, že čo sa deje a nech tam nestojím ako trúba a donesiem tie lieky, čo chcú. A ja som úplne mimo zo všetkého namiesto liekov od bolesti vzala lieky na spanie a na upokojenie zas lieky proti bolesti. A preto Jurášková momentálne spí ako malé dieťa.“ Edita sa začala smiať, začo si vyslúžila nechápavý pohľad.

„Čo je na tom také smiešne?“ začudovane sa spýtala Betka, celá červená.

„Och, dušička moja a to je všetko?“ Prikývla, na čo sa začala smiať ešte väčšmi.

„Tichšie, lebo ju zobudíte,“ jemne napomenula starú ženu a pozrela sa na spiacu spolubývajúcu. Edita len mávla rukou. „Neboj sa, tá spí ako drevo alebo lepšie ako *Šípková*

Ruženka. Tak ju tu voláme, lebo len spí a spí. Vraj sa nažila už dost, teraz chce už iba spať, čo je jej záľuba a druhou je vyhánanie duchov.“ Betka na ňu nechápavo pozerala.

„Neboj sa, naučíš sa a pomaly spoznáš všetkých v tomto dome a zistíš, že tie dve, Jalková aj Jurášková sú čisté hypochonderky, a keď jednu niečo bolí a vyspí sa z bolesti a tá druhá sa chce ukládať, no namiesto toho ju nič nebolí, kde je problém? Ničoho sa ty neboj, takéto kiksy sa stanú a tá despotickejšia nadriadená ich spravila neúrekom.“

Dievča ožilo. „Vážne?“

„Veru, vážne. Veď ju museli predeliť sem, pretože sa neľudsky správala k tým úbohým imobilným tam dole a len im spôsobovala tou drsnou rukou nové modriny a zväčšovala preležaniny. Tá už narobila zla a stále sa tu drží ako odporný kliešť.“

„A ako to viete?“ S veľkými očami, plnými nádeje, že výpoveď predsa len ešte nedostane, upierala zrak na tvár milej starej ženy.

„Joj, zlatičko, toto je domov dôchodcov plný starých ľudí a zamestnancov tvorených z ukecaných žien, tu sa nič neutají.“ Usmiala sa a Betke akoby padol kameň zo srdca. Predsa len nebola až taká neschopná.

„Beta, kde si?“ začuli hulákanie z chodby až ich obe trhlo.

„Bože, tá zas ziapa. Poď, nech nemáš zle. Neboj, vysekám ťa z toho.“ Edita na ňu sprisahanecky žmurkla a Betka uškŕňajúc, prikývla. Oblečenie, ktoré držala v náručí sa stratilo v útrobach drevenej skrine a pristúpila k dverám. Edita jej naznačila ukazovák na perách, aby mlčala a vyčkávala tú správnu chvíľu. Dych Braňovej sa blížil. Teraz!

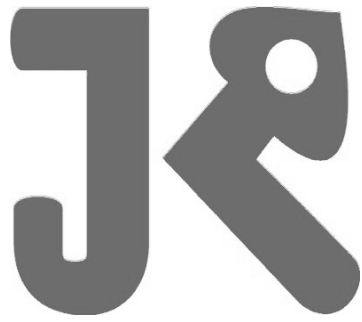
„Ďakujem ti dušička moja, bez teba by som to naozaj nezvládla.“ Zvýšila hlas a pootvorila dvere. „Teraz už choď, aby ťa náhodou tá buldočica nepohrýzla.“

„Počula som vás!“ Jedovato zahlásila Braňová, ktorá zastala len kúsok odo dverí s tvárou červenou ako paradajka, s rukami prekríženými cez prsia a pohľadom, ktorý by vraždil.

Edita sa len usmiala a pokojne jej oznámila: „Tak to som skutočne rada.“ Braňová takmer vyskočila z kože, no ani nemukla.

„Spravím vám kávu,“ prehlušila napätie Betka a vtedy sa Edita dočkala jej prekrásneho úsmevu.

Pochlipkávajúc si z chutne spravenej kávy sedela opäť za rokmi poznačenom stole, no chlad aj mrzutosť už dávno vyleteli von z izbičky. Očkom zablúdila k strašidelným hodinám, ktoré nebezpečne ukazovali príchod času, kedy sa zobudí jej spolubývajúca, *Šípková Ruženka*. Vedela, že o chvíľu bude musieť odísť k pánu Kaselskému a odtiaľ k pánovi Seleckému, ktorý ich už aj spoločne so svojou manželkou Máriou budú čakať s kartami na stole. *Nakoniec to nebude až taký zlý deň*, pomyslela si a s úsmevom na tvári sa zahľadela cez okno na tmavé oblaky, spoza ktorých sa začali predierať slnečné lúče.

**JAŠÍKOVE KYSUCE
2016**

CENA JOZEFA HNITKU

Dominika Gavláková: Fázy môjho smútku

Dominika Gavláková

16 rokov, Ošadnica

Fázy môjho smútku

Kráčala som rýchlo. Srdce mi bilo ako zvon. V hlave som mala len jednu myšlienku, *niečo sa stalo*.

Pod nohami som cítila ostré hrany kamienkov, ktoré sa mi cez tenkú podrážku na balerínach, zabárali do nôh. Ani to ma však neprinútilo spomaliť.

Smelo som kráčala ulicami mesta a dýchala vzduch nasiaknutý prichádzajúcim dažďom. Nado mnou sa sťahovali mračná a celé mesto zahalila nepríjemná tma.

Pozrela som sa na mobil a znova vytočila Dexove číslo. Nič. Zase.

Nervózne som kládla nohu pred nohu a snažila sa, udržať si rovnakú rýchlosť. Bolo to však poriadne ťažké. Bývali sme, totiž, od seba poriadny kus.

Začala som sa potiť. Aj keď sa už už schýľovalo k riadnemu lejaku, vonku bolo dusno a ešte stále poriadne teplo.

Skúšala som stále vytáčať jeho číslo. Nikto to však nezdvihol. Snažila som sa normálne dýchať, ale v hlave som mala zmätok. Za tie dva roky, čo spolu chodíme sa toto ešte nestalo. Nikdy nemeškal na naše stretnutia. Aj keď sa to možno zdá neuveriteľné, on bol ten, ktorý bol všade na čas a vždy mi zdvihol telefón, hoc aj v noci.

Funela som ako parná lokomotíva, len aby, som tam bola, čo najskôr. Keď už som videla červenú strechu jeho domu, zrýchlila som ešte viac.

Prekvapene som pozrela na jeho mamu, ktorá stála pri vhodových dverách a práve pchala kľúč do kľúčovej dierky.

„Dobrý deň," ozvala som sa, keď som si uvedomila, že si ma pani Blacková, zjavne nevšimla.

„Ach, ahoj, miláčik," srdečne sa na mňa usmiala.

Vždy som ju mala rada. Bola ku mne milá a ja som dúfala, že aj ona má rada mňa.

„Čo tu robíš, srdiečko?" opýtala sa a široko sa usmiala.

„Prišla som za Dexom. Nedvíha mi mobil. Mali sme sa o tretej stretnúť na námestí," povedala som a nervózne zvierala v ruke spomínaný mobil.

„To je zvláštne. Isto je doma, tak pod' dnu! Môžeš ísť za ním hore," ukázala na dvere.

Prikývla som a mlčky ju nasledovala dnu.

Vždy sa mi páčil ich dom. Bol celkom obyčajný, ale veľmi pekne zladený. Prevládalo tu tmavé drevo a svetlé farby na stenách. Cítila som sa tu príjemne.

Kráčala som do Dexovej izby, po stromom schodisku. Prsty sa mi nervózne triasli, dych sa mi zasekával a neraz som zakopla, a poriadne sa udrela.

„Dex?" strčila som hlavu do jeho izby.

Nikto sa neozýval a tak vošla dnu. Po celej izbe sa niesla vôňa jeho šampónu a teplá para, ktorá vychádzala z kúpeľne, nachádzajúcej sa, v dverách po mojej ľavici.

Vybrala som sa teda k dverám a ľahko na ne zaklopala: „Dex?"

Žiadna odpoveď, iba môj hlasný dych.

„Dex? Si tam?" zaklopala som, tentoraz silnejšie.

„Haló? To nie je smiešne! Mali by sme sa porozprávať, Dex. Vylez odtiaľ!" to už som búšila na dvere, jedna radosť.

Stlačila som kľučku, ktorá mi prekvapivo umožnila otvoriť dvere. Vošla som dnu, kde ma obalil teplý vzduch.

Naprázdnou som otvorila ústa. Moje telo ostalo paralyzované, neschopné pohybu. Výkrik mi uviazol v krku.

Vydesene, ale zároveň fascinovane som civela na úkaz predou mnou.

Dex ležal na podlahe, jeho telo bolo takmer rovné, len nohy mal akosi zvláštne pokrčené. Okolo jeho hlavy bola obrovská machuľa, krvavočervená machuľa.

Sýtosť tej farby priťahovala moje oči ako magnet. Snažila som sa prinútiť urobiť krok alebo aspoň hocičo iné, ale ja som tam iba stála.

Vedela som to skôr ako sa moje nohy pohli a skôr ako som sa dostala k Dexovi, aby som nahmatala jeho pulz. Cítila som to vo svojom vnútri. Tú krutú, odpornú pravdu. Dex je mŕtvy.

Mŕtvy, mŕtvy, mŕtvy...

Všetko sa zomlelo príliš rýchlo. Bolo to ako sen. Plačúca pani Blacková, zvuk prichádzajúcej sanitky, ruky zdravotníka, ktoré ma ťahali od Dexa.

Bolo ťažké na niečo sa sústrediť. Všetko bolo jedna veľká machuľa. Neviem ako som sa sem dostala, ale bola som tu. Doma a bez Dexa. Navždy...

Prvá fáza: Nič

Doslova a do písmena. Nič. Bola som prázdna. Bolo to, akoby som sa stále neprebrala z nočnej mory.

Čierne šaty mi vo vetre poletovali okolo kolien. Cítila som, ako mi vietor rozstrapatil vlasy. Pár pramienkov sa mi uvoľnilo z úhl'adného drdolu a spadli mi do tváre.

Cítila som na sebe všetky tie pohľady, ktoré ma hodnotili, skúmali a ľutovali. Pomalým krokmi som sa vybrala k diere v zemi. Ružu v mojej ruke som zvierala tak silno, až mi jeden z trňov prerezal pokožku.

Pozorovala som, ako ruža padala na Dexovu truhlu a za ňou padala, kvapka mojej krvi. Toto bolo moje posledné zbohom. Ruža zanikla medzi ostatnými.

Pozorovala som plačúcich ľudí a v duchu sa seba pýtala, prečo to nerobím aj ja? Mala som pocit, že nesmútim dostatočne. Lenže z môjho oka nespadla ani jedna slza. Necítila som smútok, necítila som vôbec *nič*.

Pripadala som si ako v kine. To, čo sa odohrávalo predom mnou, bol len nepodarený film a ja som bola divák, ktorého dej vôbec nezasiahol.

Pozerala som do tvárí ľudí, ktorí ma prišli povzbudiť. Videla som, ako sa im v očiach zračila neskutočná ľútosť. Pozerala som sa ako sa im hýbu pery. Ako sa mi snažia povedať pár povzbudivých slov. Ich slová však neprenikali cez hradby, ktoré sa mi v hlave postavili od Dexovej smrti. Netúžila som ich počuť. Chcela som sa s Dexom stratiť v ničote. Nič viac.

Druhá fáza: Samota

Cítila som sa strašne sama. Mala som pocit, že neexistuje nikto, kto by tu bol pre mňa. Každý večer som zaspávala s pocitom bezmocnosti.

Cez deň som sedávala pri okne a pozorovala deti, hrajúce sa na ulici. Pozerala som sa, ako sa usmievali a vyvádzali. Mala som pocit, že ja to už nedokážem. Nedokážem sa usmievať bez Dexa.

Aj napriek tomu, že ma domov prišlo pozrieť veľmi veľa ľudí, cítila som sa sama. Môžu ma snád' chápať?

Rodičia sa ma snažili postaviť znova na nohy. Mne na zemi bolo dobre. Aspoň to sme mali s Dexom spoločné. Zem bola náš druhý domov.

Stále som tomu nemohla uveriť. Nemohla som uveriť, že sa to stalo práve môjmu Dexovi. Bolo to tak strašne nefér! Zatiaľ čo milión ľudí, si každý deň zobralo život, on oň neprávom prišiel.

Možno, keby som v ten deň prišla skôr... Možno by sa nešiel sprchovať. Možno by sa nepošmykol. A možno by ma tu nenechal samú. Samú proti celému svetu. Možno...

Tretia fáza: Plač

Pod posteľou som našla škatuľu, do ktorej som si ukladala fotky. Celkom som zabudla, že je tam. Na spodku škatule, som našla moju prvú spoločnú fotku s Dexom.

Obaja sme mali zmätené výrazy, ale na perách nám pohrával úsmev. Ani som si neuvedomila, že plačem, až kým mi slané slzy nestiekli po lícach.

Už sa to nedalo zastaviť. Z hrdla mi vyšiel priškrtený vzlyk. A potom ďalší a ďalší, a ďalší. Ani som si neuvedomila, aké oslobodzujúce je to zo seba všetko dostať.

Čoskoro som mala tričko celé mokré od slz, ale ony nie a nie, prestať. Odvtedy neprešiel deň, aby som sa pri spomienke na Dexa nerozplakala.

Slzy ma odhalili. Tým, že som ukázala ľuďom, aká som zlomená, sa cítim zraniteľne. Mám pocit, že by ma takto nemali vidieť.

Mala by som sa pozbierať. Kvôli rodičom. To, že som sama, bol len mylný pocit. Oni sú pri mne stále. Kvôli mojím priateľom. Napriek tomu, že som ich skoro dva mesiace nechcela ani vidieť, to so mnou nevzdali. Kvôli Dexovi, pretože on by to nikdy nevzal. On by sa postavil na vlastné nohy, nech by ho to stálo čokoľvek. Hlavne kvôli nemu.

Štvrtá fáza: Písanie básní

Zdá sa, že písať o svojich pocitoch je oveľa ľahšie, ako o nich hovoriť. Uzatvárala som sa do seba. Ten papier mi bol bližší ako ktokoľvek.

Keď som mala náladu, že by som sa najradšej pobrala za Dexom, vzala som papier a písala.

Verše sa zo mňa len tak sypali. Bolo jednoduché písať, ako mi Dex chýba. Chýbal mi strašne moc. Srdce som mala rozbité na milión kúskov a nech som sa snažila akokoľvek, nedarilo sa mi ho zlepíť dohromady.

Aj dnes som vzala do ruky pero s mojimi iniciálami a písala.

Písala som *o tebe* Dex. O tvojom úsmeve, ktorý mi spôsobil, že sa mi podlamovali kolená. O tvojom objatí, ktoré ma vždy prinútilo zabudnúť na všetko, okrem teba. O tvojiach snoch, ktoré sa zrazu stali *našimi*. O tebe. Vieš čo, Dex? Bola by som radšej, keby som mohla písať *o nás*.

Piata fáza: Spomienky

Spomienky sú so mnou všade. V každej jednej veci, vidím Dexa. V pohári, ktorý minulý rok rozbil tak nešťastne, že sme ho museli odvieť na pohotovosť, kvôli porezanej ruke. V strome, pod ktorým sme sa prvýkrát pobožkali.

Strašne vtedy pršalo, ale Dexovi sa to zdalo maximálne romantické. Mne akurát ten dážď liezol na nervy a pod oblečenie. Dnes by som s ním, ale súhlasila. Nemám krajšiu spomienku.

Hodiny som ležala na posteli a pozerala do stropu. Viem, že o mňa mali rodičia strach, ale ja som začínala byť v poriadku. Aj keď spomienky boli to jediné, čo mi po Dexovi ostalo, povedala by som, že to bolo viac ako dosť.

Nikdy nezabudnem na všetky tie chvíle strávené s ním. Nikdy nezabudnem na to nemotorné vyznanie lásky. A bohužiaľ, nikdy nezabudnem na ten deň, keď som ho tam našla.

Nechcem povedať, že to takto možno malo byť, pretože si stojím za tým, že nemalo. Mal byť teraz tu, vedľa mňa. Mal ma objat' a povedať, že všetko bude v poriadku. Bez neho nikdy už nebudem úplná.

Vďaka spomienkam, som mala aspoň pocit, že je stále so mnou. A nie je?

Šiesta fáza: Skutočné zbohom

Prstami som prešla po chladnom kameni Dexovho hrobu. Bola som nahnevaná. Ľudia, ktorí mali stáť pri mne, chceli aby som zabudla. Zabudla na *Dexa*! Išla v živote ďalej...

Netvrším, že sa nechcem posunúť ďalej, ale zabudnúť? To ani náhodou!

Podľa mňa v tomto ľudia robia chybu. Nemali by sa snažiť zabudnúť. Všetko je na niečo dobré, dokonca aj to zlé.

Vraciam sa čoskoro opäť do školy a bolo by dobré, s Dexom sa rozlúčiť tak, ako som sa mala predtým.

Preto teraz sedím na studenej zemi pred jeho hrobom a pozerám sa na jeho fotku. Veľmi pekne sa tam usmieval. Tú fotku som fotila ja, krátko pred *tou* nehodou.

Mračná na oblohe dostávali poriadne rozmery a ja som vedela, že sa čoskoro roztrhnú. Ani to ma však neprinútilo, postaviť sa a odísť. Dnes nie.

Opatrne som položila ruže na tmavý kameň a tentoraz si dávala pozor, aby som sa nepichla o trne.

Dexove obľúbené kvety. Ruže, ale aj s trňmi.

Pamätám sa, ako mi to vysvetľoval.

„Prečo by som mal meniť niečo, čo je pre ruže prirodzené? Je to, akoby niekto utrhol kúsok zo mňa a zahodil. Milujem ruže a milujem ich s trňmi," vravel mi vtedy.

Podľa mňa sú ruže ako život. Je krásny, ale občas nás pekne popichá.

Rozhodla som sa, že uskutočním všetky naše spoločné sny. Najprv sa dostanem na medicínu. Potom budem pomáhať ľuďom. A nakoniec navštívim všetky tie miesta, ktoré sme navštíviť nestihli.

„Budeš na mňa hrdý, Dex," šepala som.

Z oblohy sa spustil poriadny lejak, ktorý sa miešal s mojimi slzami.

„Zbohom..."

JAŠÍKOVE KYSUCE 2016

Čestné uznania

Mária Strýčková: Ľudia

Sora: Fortissimo

Lenka Želonková: V kalužiach

Patrik Polka: Sľaznosť

Charlie: Ostrie lásky

Kristína Kobolková: Svet rozbitých citov

František Habľák: Tajomstvo farmy Oakwodoovcov

Anna Šušliková: Svätice

Neullior Aeternum: Zápisky zbesilého detstva

Emma Bradová: Stratení v čase

Mária Strýčková
14 rokov, Čadca

Ľudia

Mala rada jeseň, ale jesenný vietor neznášala. Akoby na zavolanie opäť zafučal a jej sa rozdrkotali zuby. Eveline frustrovane vzdychla a zlatisté pramene, ktoré jej vyfúklo z vrkoča si založila za uši. Tuhšie si k sebe pritiahla žltý kabát, ale ten proti vetru nemal najmenšiu šancu. A navyše ju zo studenej lavičky oziabal zadok. Možno do parku v takýto čas chodiť nemala, ale prázdny byt ju nevýslovne desil. Tak veľmi si zvykla na denno-denný krik a smiech, až ju teraz mrzelo, že sa odsťahovala z rodičovského domu. Ale už bola dospelá a potrebovala sa osamostatniť. Postaviť sa na vlastné nohy.

A tak, ak nebola v práci, trávila väčšinu času v parku neďaleko svojho domu. A čas si spríjemňovala tým, že pozorovala ľudí. Nebola divná, teda si to aspoň myslela, ale vždy, keď tam sedela a okolo nej prechádzali ľudia, si predstavovala ich príbehy. Kto asi sú, aký majú osud, ich radosti, starosti. A dnes to robila opäť.

Za "obet'" jej padol mladík sediaci na lavičke neďaleko od nej. Na ušiach mal slúchadlá a ešte aj ona, sediaci niekoľko metrov od neho, zreteľne počula text piesne. Čudovala sa, že z toho rámusu neohluchol. Videla ako sa mu hýbu pery a potichu si spieva text piesne. Občas niektoré slová povedal hlasnejšie ako mal a ľudia sa na neho pobúrene otočili v domnienke, že je to nejaký divný šašo. Eveline len pokrútila hlavou nad ich neopodstatnenými predsudkami. Nepoznali ho a napriek tomu ho odsúdili, a to iba preto, že si spieval. Bolo to hlúpe a detinské. Ale hlavne bolo smutné, že dospelí ľudia odsudzujú iba na základe prvej mienky. Radšej sa pohľadom opäť vrátila k mladíkovi, ktorý úspešne ignoroval všetky pohľady aj poznámky od okoloidúcich ľudí. Dokonca sa na pár starších dám aj usmial a tie na neho vyvalili oči akoby im ukázal nejaké veľmi neslušné gesto. Trocha sa pousmiala nad tým, že si z ľudí nič nerobí. Teda aspoň to tak vyzeralo. Navonok vyzeral šťastne, zmierený sám so sebou aj so svetom, ale Eveline rozmýšľala či je naozaj šťastný, alebo to len hrá. Už si zvykla na to, že človek, ktorý sa usmieva, nemusí byť nutne šťastný človek.

Odvrátila pohľad od mladíka, ktorý sa znova ponoril do svojho sveta hudby, a upriamila pozornosť na dvojicu, ktorá sa, aspoň podľa nej, bozkávala až príliš náruživou. Prebleslo jej hlavou či to robia preto, aby presvedčili ľudí o svojej láske, alebo aby presvedčili seba. Odpoveď dostala vzápätí, keď sa konečne od seba odtrhli a chlapec si privinul dievča k sebe. Tá sa však vôbec netvárila spokojne, ale vyzerala napäto ako divá zver, ktorá zacíti nebezpečenstvo. Trocha sa strhla, keď ju chlapec pohladil po líci, ale rýchlo sa to snažila zamaskovať kašľaním. Eveline to však neušlo a rýchlo si spojila dve a dve. Dievča sa ho bálo. Vždy, keď chlapec spravil čo i len náznak pohybu, dievča sa viac zatlačilo do lavičky akoby s ňou chcelo splynúť. Očakávalo úder. Eveline dostala obrovskú chuť chlapca udrieť, hlavne potom, čo sa dievčaťu omylom vyhrnul rukáv na bunde a odhalil tak pár nepekných modrín. Keď to jej spoločník videl ihneď ňou trhol a ona si poslušne opäť zakryla ruku. To už bolo na Eveline trochu moc, ale kým sa stihla aspoň postaviť, dvojica sa začala hádať.

Najprv len chlapec svojmu dievčaťu niečo živo šepkal a rozhadzoval rukami, čo dievča jasne desilo, ale postupne sa jeho šepot zmenil na krik, ktorý upútal pozornosť aj chlapca, ktorého pozorovala skôr, a ten si zložil slúchadlá a zamračene hľadel na dvojicu pred sebou.

Dievča len prikyvovalo na všetko, čo na ňu chlapec kričal, ale aj tak ju chlapec surovo chytil za ruku a zdvihol z lavičky. To už však dievča nevydržalo a skoro na celý park skríklo. „David to bolí!“ Ihneď si však zakryla ústa, akoby tým mohla zmazať to, čo už povedala.

David očervenel od zlosti a natiahol ruku, ktorá mala skončiť na tvári jeho dievčaťa. To sa však nestalo, keďže v tej istej chvíli k nim vyštartovala Eveline a chlapec so slúchadlami. Ten

odsotil Davida a Eveline si zatiaľ kľakla k dievčine, ktorá si medzičasom stihla kľaknúť a rozplakať sa. Eve jej jemne položila ruku na chrbát, ale ona sa aj tak strhla v domnienke, že je to jej priateľ, ktorý jej prišiel vyrobiť ďalšiu modrinu.

„Ššš, už je dobre,“ šepala a dievča sa rozplakalo ešte viac.

„Ako sa voláš?“ otázku bolo sotva počuť medzi vzlykmi, ale dievča aj tak odpovedalo.

„Olive.“

Skôr než jej na to stihla Eveline čokoľvek povedať, sa spoza nich ozval zlostný výkrik, keď dvoch chlapcov od seba odtrhli policajti. David sa snažil vyšmyknúť, ale proti policajtovi nemal šancu.

„Pustite ma,“ zasyčal, ale ani sa nenazdal a už sedel v policajnom aute s putami na rukách. A rovnako dopadol aj chlapec so slúchadlami, ktoré teraz ležali na zemi, akurát sedel v inom aute.

Eveline sa to zdalo nespravodlivé. Chcela iba pomôcť a nakoniec aj tak skončil ako kriminálnik. Pohľadom prebehla pohľadom po ostatných ľuďoch. Iba tam meravo stáli a prizerali sa tomu, čo sa dialo pred ich očami. Nezasiahli. Nechali by Davida, aby Olive zbil. Nechápara ich. Boli predsa ľudia a mali by si pomáhať, nie sa navzájom ignorovať. Tipovala, že minimálne polovica z nich hovorí, že chce zmeniť svet, ale aj tak nič neurobia, keď sa deje niečo zlé. Takto svet nezmenia. Sme síce ľudia, ale zabudli sme sa správať ľudsky.

Eveline opäť sedela v parku a opäť znášala jesenný chladný vzduch iba v žltom kabáte. Ona sa snáď nikdy nepoučí. Síce sa znova klepala od zimy, ale to jej nebránilo venovať sa tomu prečo sem prišla. Pozorovaniu ľudí.

Vybrala si matku so synom, ktorí sedeli na lavičke oproti nej. Chlapec sa hral so svojimi autíčkami, zatiaľ čo jeho matka čítala nejaký ženský časopis a syna si nevšímala. Chlapcovi jedno z autíčok vypadlo na zem a rozbilo sa. Ihneď spustil hlasný plač za svojou hračkou a jeho matka otrávene vzdychla. Jej syn u nej chcel nájsť útechu a skoro sa k nej aj pritúlil, ale zadržal ho jej krik. Matka na neho chrlila škaredé slová a šibrinkovala mu rozbitým autíčkom pred očami, čo len znásobovalo jeho plač.

Žena hodila auto do koša vedľa lavičky a chlapec sa za ním natiahol, ale to ho už matka ťahala preč a ďalej chrlila nadávky. Eveline zaťala päsť. Chlapec neurobil nič zlé, len sa hral a u matky našiel namiesto nežného objatia a milého slova, iba hnev a krik. Pripomenulo jej to Olive a Davida. A tiež jej to pripomenulo to, že ľudia už nevedia byť milí.

„Opäť ty,“ ozvalo sa vedľa nej a ona poľahky spoznala chlapca so slúchadlami. Vyzeral skoro rovnako, len pod okom sa mu zelenej nepekný monokel.

„Pustili ťa,“ skonštatovala, aj keď to bolo očividné.

„Rodičia zaplatili kauciu. Neboli nadšení a poriadne mi vypláchli žalúdok, ale pustili ma a to je dôležité,“ usmial sa, ale ona to nedokázala.

„Len si bránil dievča v núdzi, to sa len tak nevidí.“

„To vysvetli mojím rodičom a tým 1000\$, čo museli zaplatiť. A ako sa vlastne voláš?“

„Eveline, pozorovateľka ľudí. Ty?“

„Danny, ochranca dievčat a šteniatok.“

Áno, ľudia sú zlí, ale nie všetci. Vždy sa nájde niekto komu nie je osud tohto sveta a ostatných ľudí na ňom ľahostajný. Pretože my si môžeme vybrať, na ktorú stranu sa postavíme. Či na stranu tých, ktorí bijú svoje priateľky, alebo na stranu tých, ktorí proti tomu bojujú. Vyberajte rozumne. Eveline si už vybrala, ste na rade.

Sora
18 rokov, Sekule

Fortissimo

Život nie je vždy fér.

Ako už tradične, uprostred cesty domov ma zastihol náhly dážď. Smola sa mi lepí na päty už nejakú dobu, takže ma to vlastne ani trochu neprekvapilo. Nie, nie som prehnane negatívny alebo dramatický. Nevieť byť optimista. Nahlas som vzdychol. Moje oblečenie bolo už chvíľu po začiatku toho lejaku celé premočené a bál som sa chvíle, kedy zo svojej školskej tašky vyťahnem premočené zošity. Aj napriek tomu, že som už nemal šancu na to, aby som zostal suchý, rozbehol som sa. Cieľ: nájsť najbližší možný úkryt pred obrovskými kvapkami vody. Trochu som sa čudoval, že sa mi neušla spŕška krúpov. Vbehol som do mestského parku. Ten som mal naozaj rád. Bol to naozaj slušne veľký a pekný park na pomery nášho mesta. S jazierkom, množstvom altánkov a lavičiek.

Tak som utekal. Ani neviem ako dlho, než som zaregistroval hudbu. Zvuk huslí. Nepoznal som tú skladbu. Klasická hudba mi bola už dlho všeobecne cudzia. Niektí mi raz povedal, že klasická hudba je ťažká hudba. A zložitá hudba je pre zložitých ľudí. Kto si nedokáže predstaviť príbeh skladby a dôrazné tóny mu nezanechajú na koži zimomriavky, toho myšlienky sú pre túto hudbu príliš plytké. Pre takých ľudí tu existuje moderná hudba plná rapu a počítačových efektov.

Moje myšlienky nebývali plytké. Keď som bol dieťa, otec mi hrával na klavíri, na husliach, na flautách... Občas sa mi vybavujú všetky tie žiarivé farby, ktoré bol vo mne schopný vyvolať svojou hudbou. Občas som si pri jeho hre na klavíri len tak ľahol na chrbát pod jeho čierne klavírne krídlo a nechal sa utápať v mori farieb. Farba každého tónu bola jedinečná a skladby, zmesi tónov, boli ako palety farieb, ktoré dráždili zmysly. Každá skladba bola výnimočnou zmesou farieb. Farby som si predstavoval u akýchkoľvek zvukov, ale len pri jeho hraní boli najpestrejšie.

Bolo to tak dávno. Nepamätám si jeho ruky, ktoré behali po klávesoch, ani tvár, ktorá sa neustále usmievala a užívala si každú notu. Žil pre zvuky. Ľudia tvrdili, že mal absolútny sluch.

Nepodarilo sa mi overiť, či to bola pravda. Keď som mal päť, otec sa viac nevrátil domov. Čelná zrážka s protiúdicím autom. Obaja vodiči na mieste mŕtvi.

Mamu to zlomilo. Milovala ho veľmi beznádejne. Všetkým bolo vždy jasné, že moji rodičia sa pre seba narodili. Dokonale k sebe zapadali a ich spoločný život nemal chybu. Po jeho pohrebe sa zrútila ako domček z karát a začala piť. V amoku spálila takmer všetky otcove notové zápisy a husle, rozlámala flauty a roztrieskala gitary o zem a o steny, a obviňovala pri tom otca za to, že ju tu nechal napospas osudu samu. Zostal len klavír, zamknutý v otcovej pracovni. Odvtedy sa hudbe vyhýbam. Tie farby nie sú také, aké bývali. Získali akýsi nahnitý nádych, vytratil sa lesk a jas. Tieto farby sa mi nepáčili, no aj napriek tomu som skúšal nájsť ich čaro zas a znovu. Niekoľkokrát som sa vkradol do otcovej pracovne a hral. Nakoniec to malo vždy rovnaký koniec. Prišlo mi zle. Tóny v mojich predstavách vyvolávali nepríjemné farby, ktoré zasa vyvolávali nepríjemné pocity. A tak som už viac nemohol počúvať klasickú hudbu, lebo tieto farby mi pripomínali, aký dokonalý bol náš život pred jeho smrťou. A pripomínali mi matkinu štrnásťročnú bolesť, vďaka ktorej sa neodváži pozrieť do mojich svetlomodrých očí, pretože sú úplne rovnaké ako tie otcove. Často mi opakoval, že mám výnimočný pohľad na zvuky a učil ma, ako ho pri hraní čo najlepšie využiť. Mrzelo ma, že sa ten výnimočný pohľad premenil na prekliatie.

Teraz, keď som počul zvuk huslí, pred očami mi zasa behali farebné obrazce tak, ako kedysi. Skladba bola pestrá a žiarivá, ale tóny akoby pulzovali, boli roztrasené, akoby mala osoba, čo

na nich hrala, zimnicu. Napriek tomu sa tá melódia dokonale hodila ku zvuku dažďa. Vytváralo to dojem pulzujúcich kvapiek vody. Pritáhovalo ma to. Bežal som smerom, odkiaľ hudba prichádzala. Čím bližšie ku stredu parku som bol, tým zneli husle hlasnejšie. Nakoniec som zastal pred dreveným altánkom natretým nabieleo.

Môj pohľad sa stretol s postavou nízkeho útleho dievčaťa s dlhými hnedými vlasmi. Stála uprostred altánku a živo ťahala sláčikom tam a späť, pričom sa jemne kývala do rytmu hudby. Užívala si hudbu so zavretými očami a líca mala vlhké, akoby pri tom plakala. Zrazu otvorila oči, akoby zacítila moju prítomnosť, a ja som mal tú česť zazrieť jej prenikavé modrozelené oči zaliate slzami. Keď sa jej pohľad stretol s mojím, prestala hrať a spustila ruku so slákom k zemi. Oči sa jej rozšírili v prekvapenom výraze. Očividne nečakala, že by tu na ňu mohol niekto natrafiť v takomto počasí. Po pár sekundách potriasla hlavou a opakom ruky si rýchlo zotrela slzy z tváre. Nechcel som sa jej prihovárať, no pohľad na ňu ma donútil urobiť presný opak.

„Nebolo to zlé, ale znelo to trochu neisto.“, povedal som a očakával, že sa to dievča otočí a odpochoduje preč bez záujmu o rozhovor alebo aspoň odpoveď. Ale nestalo sa. Usmiala sa a prikývla. Po veľmi dlhej dobe sa na mňa niekto usmial.

„Nečakala som, že by ma niekto mohol počuť.“, nedbalo pokrčila plecami. Aj keď mala ešte stále oči červené a zaliate slzami, bola v nich netradičná živá iskra. Z jej osoby vyžarovala zvláštna pozitívna energia. Mal som chuť opätovať jej úsmev. Vľúdnosť z nej doslova sršala. Malé svetielko v kope zhnitých jabĺk. Bolo príjemné vedieť, že aj na mňa sa môže ešte niekto usmiať.

„Dávaj si pozor na dvojčiarkované é, trochu ti klesá.“, podotkol som.

„Dokážeš odhadnúť tón podľa sluchu?“, zvedavo sa pýtala. Presne takúto otázku som raz dostal od svojho otca. Tiež bol prekvapený, keď zistil, že nemusím mať výhľad na klaviatúru, aby som uhádol tón, ktorý zahrál. Nemusel som poznať ani rozloženie tónov na hmatníku huslí, aby som vedel presne určiť tón, ktorý na nich zahrál. Každý tón mal vlastnú farbu. Uviedol som svoje od jej pohľadu ťažké nohy do pohybu a pomaly vyšiel tých pár schodíkov k nej pod prístrešok, aby na mňa už konečne prestalo pršať. Položil som si tašku na lavičku pri jednej zo stien altánku. Rozhodol som sa, že by som tu s tým milým stvorením mohol chvíľu pobudnúť.

„Správne zahrané é má príjemnú zelenú farbu. Do tvojho sa vyliala žltá malinovka.“

Nadšene sa jej rozšírili jagavé zelenomodré oči ako dúhové guľôčky zaliate slnkom. Keď som sa nad tým zamyslel, musela byť podobne stará ako ja. Rovnako alebo menej, nie viac. A na ten vek vyzerala až neveriteľne nevinne a hravo. Doslova žiarila aj v tom nevlúdnom počasí. Prečo boli farby, ktoré vytvárala ona, tak príjemné oproti tým ostatným?

„Dokážeš vidieť zvuk?“, prosebne zhikla a úsmev sa jej rozťahol cez celú tvár. Bola pekná, hlavne keď sa takto usmievala. Jej široký úsmev donútil aj mňa usmiať sa.

„Vidieť zvuk?“, zopakoval som zmätene.

„Akú farbu má tento tón?“, nedbalo zdvihla husle, potiahla slákom a zvedavo naklonila hlavu nabok ako zaujaté šteňa.

„Takú... fialovú. A je to gé.“, odvetil som mierne nesvoj. Ako to, že som ju tu v meste nikdy nevidel?

„Úžasné! Si prvý synestetik v mojom živote!“, sadla si na lavičku oproti mne, odložila husle do ich obalu a ten starostlivo zatvorila.

„Synestetik?“, nechápavo som ju pozoroval. Vidieť zvuk? Neviem, ako by som to popísal. Bolo to, akoby som mal pred očami obrazovku, na ktorej sa premietala skladba. Stávalo sa to však v zlomkoch sekúnd, a tak by sa dalo naozaj povedať, že vidím zvuk. Aj ja som si sadol.

„Znamená to, že máš výnimočnú zmyslovú poruchu nazývanú spojenie zmyslov. Počuješ zvuk a vidíš farbu, ktorá k nemu prislúcha. Vždy ma táto schopnosť udivovala, je to neveriteľné.“, stručne vysvetlila a naozaj vyzerala byť týmto zistením nadšená, zatiaľ čo ja

som bol zmätený a prekvapený. Takže toto myslel môj otec tým výnimočným pohľadom na zvuky? Mal rovnakú schopnosť?

„Nikdy som o niečom takom nepočul.“, odvetil som a ona prikývla.

„Väčšina synestetikov sa o tom, že sú synestetici, nikdy nedozvie. Aj keď vedia, že vnímajú svet trochu inak.“, usmiala sa. Keď som sa jej pozrel do tváre pozornejšie, všimol som si, že aj keď boli jej ústa rozťahnuté v okúzľujúcom úsmeve, jej oči sa neusmievali. Žiarili v nich jagavé iskričky dievčatka, ktoré dokázalo rozjasniť deň komukoľvek, no zároveň sa v nich ligotal odraz vyspelého dievčaťa, ktoré trápilo niečo, čo si len tak niekto nedokázal predstaviť. Hlboko v nej bol zakorenený obrovský smútok, ktorý nedokázala úplne skryť ani pod tak dokonalou maskou šťastia. Chcel by som vedieť, aký smútok by mohol byť tak silný, že sa dokázal zahryznúť aj do takejto osoby.

„To znamená, že som vlastne pokazený.“, uprel som svoj pohľad hlboko do jej očí, zvedavý, či svoj zrak odvráti. Najprv neisto preskočila pohľadom niekam za mňa, ale nakoniec akoby si to rozmyslela a môj upretý pohľad opätovala. V konečnom dôsledku boli jej oči silnejšie ako tie moje a vojnu pohľadov vyhrala, aj keď si to možno ani nevšimla.

„To znamená, že si výnimočný.“ odvetila sebavedomo, skúseným spôsobom, akoby toho zažila oveľa viac ako ja. Cítil som, ako sa mi rozhoreli líca. Po chvíli, akoby si uvedomila, čo vlastne povedala, sa začervenala aj ona a zahanbene uprela pohľad do zeme. Spevavým hlasom rýchlo zatiahla: „Som rada, že som ťa stretla. Pravdepodobne na teba do smrti nezabudnem.“ Postavila sa a vyhodila si obal s husľami na chrbát. Prešla popri mne a za ňou sa tiahla príjemná kvetinová vôňa. Ach, ako neškodne a nevinne vyzerala. Ako cukrová bábika. Krehká ako porcelán. Báľ som sa, že ak vyjde z altánku rovno do náručia dažďových kvapiek, v momente sa rozpustí a navždy zmizne. Ona sa však naozaj chystala vyjsť spod prístrešia. Z neznámych dôvodov som spanikáril. Žalúdok sa mi obrátil naruby, keď ma napadlo, že už by som ju nemusel stretnúť. Musel som ju zastaviť.

„Počkaj!“, vyhrkol som zo seba ešte skôr, než som si stihol premyslieť ďalší krok. Netušil som, čo povedať ďalej. Akoby to tušila, otočila sa ku mne tvárou v tvár s úsmevom a zastala.

„Ako sa voláš?“, vypustil som zo seba nakoniec prvé, čo ma napadlo. Dôležitá informácia. Takmer by som na ňu zabudol.

„Neprezradím.“, s úsmevom sklopila zrak a vzápätí sa dala na odchod. Bezradne som sa díval, ako pomaly odchádza, a uvažoval, čím ma tak okúzľila. S jej odchodom z môjho okolia vyprchalo všetko svetlo. Altánok zosmutnel a potopil sa do deprimujúceho šera. Aj svetlo ju malo radšej. A ona zmizla ako pekný sen. Zostala mi len smutná symfónia jarnej búrky.

Ulica sa už ponárala pod závoj tmy, keď som sa dostal do blízkosti svojho domu.

Domu, v ktorom sme pred rokmi žili všetci šťastne. Vtedy tento dom žiaril, sálala z neho pozitívna energia, ktorou ho zásobovala šťastná rodinka, ktorá tam bývala. Cez pootvorené okná von unikali zvuky nástrojov, na ktorých môj otec hrával. Pri zvuku klavíra sa okoloidúci vždy pristavovali.

Tie časy sú už dávno preč, zostali po nich len jazvy, ktoré sa rady opakovane otvárajú. Aj tento dom bol od toho dňa ponorený v zvláštnom našedivom opare smútku a bolesti, tak ako všetko ostatné, čo tu po ňom zostalo. Okná boli pevne zatvorené, niektoré dokonca dňom aj nocou zastreté, kvety, ktorými bola záhrada predtým obsypaná, bola nahradená trávnikom, o ktorý sa starám len ja, pretože ak by som to nechal na mame, o nejakú dobu by sme sa ocitli v čistej džungli, a hudbu už zvonka nebolo možné počuť. Žiadna v dome nehrala.

Na príjazdovej ceste nestálo auto, to však nemuselo znamenať, že mama nie je doma. Často ju vozili domov cudzí ľudia jej alebo vlastným autom, lebo alkohol sa stal jej dobrým kamarátom. Keď ju v takom stave nachádzam doma, nedokážem tak zostať a dívať sa na ňu. Vždy odídem, je jedno kam.

Opatrne som vošiel dnu. Vchodové dvere boli zamknuté a vnútri panovalo hrobové ticho. Ticho bolo posledných pár rokov mojou najobľúbenejšou skladbou. Hlasno som si vydýchol. Ten zvuk sa niesol celým prízemím, ktoré bolo napoly zaliate tmou.

Mama nechala neporiadok v kuchyni, fľaše, taniere a obaly od potravín, všetko sa váľalo na guľatom drevenom stole. Jednoducho som nad tým pokrútil hlavou. Možno si s tým urobí poriadok, keď sa vráti. Čo bolo natoľko nepravdepodobné, že som už v tom momente vedel, kto to bude musieť nakoniec uložiť.

Školskú tašku som pomaly položil na zem tak, aby narobila čo najmenší hluk. Nie preto, že by mohla niekoho vyrušiť. Skôr preto, lebo mohla zničiť tú tichú atmosféru, ktorá sa po dome rozlievala. Keď som sa vybral po chodbe až na jej koniec, bolo počuť len moje pomalé kroky tlmené ponožkami.

Nebol som si ani istý, prečo som sa to rozhodol urobiť, ale zastal som pred dverami otvorenej starej pracovne, v ktorej zostalo zachránené klavírne krídlo. V hlave som stále počul dievča s husľami. Aj v mojej hlave bol dokonale sladký a živý. Vedel som si predstaviť, že by spievala. Moja pamäť na hlasy a zvuky bola výborná, toho som si bol odjakživa vedomý. Pomáhalo mi to zapamätať si veľa vecí, ktoré sa so zvukmi dali spojiť.

Synestézia? Schopnosť vidieť zvuk?

Vedľa dverí stál malý stolček pristavený ku stene a na ňom bol položený guľatý črepník s celkom hustou papradovitou rastlinou. Mama nikdy kľúč od tejto miestnosti nevyhodila, len ho schovala do „najnenápadnejšieho úkrytu“. Na hline pod ramenami rastliny som kľúč poľahky nahmatal a opatrne ho vložil do kľúčovej dierky dverí. Ešte opatrnejšie som ním pokrútil smerom doprava a čakal na ten typický zvuk šťuknutia zámky. Nečakal som dlho. V tom tichu to znelo takmer ako výbuch.

Zhlboka som sa nadýchol a stlačil kľučku. Dvere sa začali pomaly a s vrzgotom otvárať. Nikto ich neotvoril už veľmi dlhú dobu, mali právo trochu si za zívajúť, keď už ich niekto konečne znovu zobudil z hlbokého pokojného spánku.

V prvom okamihu som zbadal len tmú a niekoľko tenkých prúžkov svetla na stene, ktorým sa podarilo dostať cez zastreté žalúzie. Neisto som vošiel dnu a dvere za sebou nechal otvorené len na malú škáročku. Chvíľu to trvalo, no keď som si na prítomie zvykol, začal som rozoznávať obrysy nábytku a hlavne klavírneho krídla, ktoré som hľadal.

Opatrne som prešiel k oknu. Nebol som si istý, či na zemi nezostalo niečo rozložené, a nemal som veľkú chuť o niečo sa potknúť. Úspešne som rozostrel žalúzie a miestnosť zalialo zlatisté slnečné svetlo, ktoré odhalilo neuveriteľnú vrstvu prachu na všetkých voľných povrchoch v nej. Mama sem vôbec nevchádzala, teda tu ani neupratovala, a ja som sa miestnosti vždy radšej vyhýbal. Podišiel som k čiernemu klavíru a prešiel po nalakovanom dreve ukazovákom. V prachu zostala dlhá tenká cestička a na mojom prste zostala celkom slušná vrstva, ktorá sa rozprchlá vo vzduchu, keď som ním zatriasol. Bolo to tak dávno, čo sa ho dotýkali prsty môjho otca.

Zdvihol som časť, ktorá zakrývala klaviatúru. Bola dokonale bieločierna, nesadlo na ňu ani jediné zrnko prachu. Nesadol som si, ale zostal stáť a pomaly, jemne prešiel po jednej z kláves. Na čo čakáš? Nechaj dvojčiarované dé znieť miestnosťou. A tak som poslúchol hlas vo svojej hlave a pomaly, váhavo, ale predsa dostatočne rýchlo, aby kladívko v útrobach klavíra vylúdlil zo struny očakávaný tón, som klávesu stlačil. Miestnosťou sa ozval zvuk, ktorý len na sekundu voňal a žiaril ako mäta, no následne celý tón akoby zvädol a sčernel. Zdvihol sa mi žalúdok, otočil som sa o deväťdesiat stupňov a dopadol na kolená. Nechápal som, prečo som to znovu urobil, keď som vedel, ako to dopadne. Vedel som, že už nie som schopný počúvať ten zvuk. Celé moje telo sa tomu vzpieralo. Dar sa stal prekliatím, ktorého by som sa veľmi rád zbavil. Predtým nádherné vône, chute a farby spojené s rozličnými zvukmi, boli teraz nechutné, odporne a páchnuce, neznesiteľné pre moje vedomie. Bolo mi zle. Napínalo ma.

Ale aj napriek tomu som si spomenul, prečo som to chcel znovu vyskúšať, a práve v ten moment, keď som si spomenul na jej tvár a hlas, opätovne ma obľial jahodový závan a obalil ma do štítu, ktorý ma chránil pred tým nechutným, čo sa ku mne driapalo. Aj tak som však vedel, že je nemožné, aby som tomu čelil. Len jej predstava ma uchránila pred tým, aby som sa povracal.

Nejakú chvíľu som len kľučal na zemi vedľa klavíra a snažil sa predýchať svoj záchvat, pretože na nič iné som sa nezmohol. Stále som počul ozvenu toho diabolského tónu, ktorá sa odrážala od stien stále donekonečna, až do zbláznenia. A potom som zdvihol a hlavu a vzhliadol pred seba, lebo k môjmu uchu doľahol zvuk, ktorý tam nepatril, nemal tam byť. Rovno oproti mne, vo dverách, stála moja mama s naozaj veľmi nahnevaným výrazom v tvári a rukami silno zatáťými v päsťe, až jej obeleli hánky.

„Hlupák!“, zvrieskla, dobehla ku mne, zdrapla ma za lakeť a celou silou zdvihla zo zeme. Nebol som pripravený a ledva som v sebe udržal obed. „Nikdy ma nepočúvaš! Vždy si robíš len to, čo chceš ty, a nemyslíš na ostatných!“, vrieskala ďalej, vyčítala a hnevala sa. A smútila a trápila sa. A celý jej smútok a hnev si znovu odskáčem. Na druhú stranu som si to zaslúžil. Otvoril som staré rany, ktoré sa aj tak ešte stále nestihli zaceliť ani zďaleka. Nemal som tam liezť.

Nedokázal som doma obsedieť. Musel som vypadnúť niekam von. Počasie sa do večera ustálilo, prestalo pršať a obloha sa rozjasnila. Čakal nás farebný západ slnka ako vystrihnutý z kníh a malieb, to sa dalo predpovedať už popredu. Nemal som veľmi kam ísť. Rozhodol som sa usadiť sa na okraji parku oproti mestskej nemocnici na jednu z lavičiek. Výhľad dozadu na park zvažujúci sa z kopca na jednej strane vyvažoval výhľad na modernú nemocnicu. Sledoval som starší pár držiaci sa za ruky, mladú, príliš namaľovanú blondínku v príliš priliehavých šatách, starú ženu s jej malým zvieracím kamarátom oblečeným v červenom psom svetříku aj rebelujúceho mladíka s nie veľmi na pohľad príjemnými tunelmi v ušiach, rozstrapatenými čiernymi vlasmi a otrhaným oblečením. A medzi nimi sa popri vysokom chlapovi s prísne rezanými rysmi tváre pomaly tackalo dievča s husľami. Tentoraz však bez huslí. Chlap ju usilovne podopieral. Vyzeralo to na jej otca. Aj z diaľky sa dalo spozorovať, že si sú podobní. Ona vyzerala, akoby sa chystala každú chvíľu povracať. Bola mierne naklonená dopredu, bledá a pôsobila, akoby ju jej vlastné nohy odmietali počúvať. Jej otec ju už takmer ťahal za sebou. Výraz v jeho tvári bol zmesou šoku, strachu a chladnej rozvážnosti. Ani som nevedel, čo vlastne robím, zrazu som kráčal cez cestu smerom za nimi, rovno cez vstupné dvere do nemocnice. Keď som tam dorazil, držal ju už v náručí a pokrikoval po pracovníkoch vo vstupnej hale už s výraznou panikou v hlase. Zostal som stáť na prahu dverí a nedokázal uveriť vlastným očiam. Pozeral som sa, ako jej ruky bezmocne visia vo vzduchu. Nehýbala sa, ale nebola ani v bezvedomí. Premkol ma nepríjemný pocit. Jej otec sa otočil okolo vlastnej osi tak, že som sa jej mohol na chvíľu pozrieť do tváre. Aj keď sa nehýbala, jej oči boli otvorené a plné slz. Po tele mi prebehli nepríjemné zimomriavky. Pohľad jej padol mojim smerom a aj ona zbadala mňa. Oči sa jej rozšírili v nemom úľaku, rovnako ako mne. V hale sa medzitým strhol dokonalý chaos a ona stihla len nemo pohnúť perami. Nebol som si však istý, či som z nich jej správu vyčítal správne.

„Prečo ste nezavolali záchranku?!“ a „Skolabovala o ulicu ďalej!“ – ozývalo sa priestorom, zatiaľ čo sa ju pracovníci nemocnice snažili dostať na vozík. Všetko sa odohrávalo tak rýchlo a než som sa stihol spamätať, zmizla v jednej z chodieb natretých chorobne žltou farbou. Počul som, ako nemocničné topánky sestričiek a lekárov škrípu o linoleum. Zvuk presne odpovedal farbe stien. Jej otec tam zostal stáť, uprostred miestnosti s rukami spustenými popri

tele a pozoroval jej odchod. Stál som za ním v úplne rovnakej póze ako jeho zmenšený tieň. Nepoznal som ju, no aj tak ma to zasiahlo presne tak silno, ako silno ma ohúrila v parku. Takmer sa mi podlomili kolená. Nedokázal som ten beznádejný vystrašený pohľad vyhnúť z hlavy.

Myslel som na to donekonečna, celý večer a celé vyučovanie v škole, a nakoniec som sa rozhodol. Po skončení vyučovania som sa vydal rovno do nemocnice. Chcel som ju vidieť, zistiť jej meno a presvedčiť sa, že sa jej nič nestalo. Chcel som ju spoznať. Veľmi som ju chcel spoznať. No hneď, ako som prešiel prahom vchodových dverí, nadšenie vystriedal šok.

„Moja dcéra... To nemyslíte vážne!“, pri recepcii beznádejne vzlykal muž, v ktorom som spoznal jej otca. Stuhla mi krv v žilách. Za rameno ho držala staršia žena v dlhom bielom plášti a ospravedlňujúco upierala pohľad na svoje biele nemocničné topánky.

„Je mi to ľúto.“, vyriekla tú známú frázu a mne v tej chvíli došlo, čo dievča s husľami nemo naznačilo ústami. Zbohom.

Zviezol som sa kolenami na zem a po líc mi stiekla jedna osamotená slza ľútosti. Je preč. Jej otec si ma všimol a pozrel sa priamo na mňa. V tej chvíli som chápal, že prišiel o výnimočného človeka. Aj pochopil som aj to, že ja už toho výnimočného človeka nebudem mať možnosť spoznať.

„Pravdepodobne na teba nikdy nezabudnem.“, znovu som ju počul povedať. Ver mi, dievča s husľami, ani ja na teba.

Lenka Žolonková
15 rokov, Prešov

V kalužiach

Šliapeme po šťastí druhých, pretože sa domnievame, že tak vzkriesime vlastné.

Patricia

„Celý deň som tu na deti sama, nezvládam to!“

„Ešte mi vyčítaj, že živím rodinu!“

„Živíš rodinu?! To, čo neprepíšeš, nevystačí na suché rožky!“

Oproti mne sa prevrhne stolička. Predstavenie sa začína.

„A kde je tvoja materská? Doteraz som z nej nevidel cent!“

„Možno by si videl, keby si nechodil domov spitý na mol!“

„I triezvy by ti povedal, že v tomto chlieve iste žijú prasce a nie slušní ľudia! Cez odpadky na kôš ani nedovídam, v umývadle je zasa toľko riadu, že keď doň štuchnem, zvalí sa...!“

Pre potvrdenie fyzikálneho faktu „štuchne“ do nemalej kopy v dreze. Na zemi sa rozsypú dva taniere. Jeden pohár dopadne bez ujmy na zdraví. Zvyšok bravu (tepelne spracovaného prinajlepšom pred dvomi týždňami) mi skočí do papuče.

„Okrem toho budem čochvíľa chodiť po svete výlučne v trenkách, pretože nie si schopná ani vyprat' košeľu!“

„Keby si splatil účet za elektrinu, mala by som ako!“

„Keby si sa doma nerozvaľovala, ale pracovala, mal by som za čo!“

„Keby som nebola zamlada taká sprostá, v živote si ťa nevezmem!!“

Facka. Rodinná atmosféra mi začína liezť hore krkom. Laura otvorí pusu hnedozelenú od detskej výživy dokorán a rozplače sa. Definitívne ma prešla chuť. Hodím vidličku s napichnutým polotovarom na obrus a odídem. Na balkóne si zapálím cigaretu. Keď rodičia vyčerpajú širokú škálu argumentov, určite využijú aj moju závislosť, len aby mali dôvod hádať sa. Ako keby oni neskrývali zapaľovače po vreckách. Robia zo seba svätých, poučajú, prikazujú, zakazujú, a pritom sami porušujú.

V izbe ktosi s poriadnou dávkou energie tresne dverami. Koľko hnevu tie starožitné vráta vydržia?

„Stála pri mojej posteli.“

Pohrebný tón hlasu vedľa mňa ma obleje horúčavou. Cigareta sa rúti dolu tmou.

„Tomáš, veď som od strachu skoro zletela z balkóna! Zakrádaš sa ako vrah.“ Znechutene si premeriavam brata. Dlhé masné vlasy, ochabnuté plecía, neprítomný pohľad...

„Stála a pozerala na mňa.“

Odvrátim sa od neho. Toto nie je môj brat. To je troska. Stroskotaná troska.

„Keď som sa jej chcel dotknúť, vyšla z izby.“

Keby to záležalo odo mňa, strčím ho do blázince.

„Utekal som za ňou, aby som sa s ňou rozlúčil a pozval ju na ďalšiu návštevu. Dúfal som, že bude tu.“ Sklamane klesne na náš špinavý, zasmradený koberček. Aj keby sa v tom humuse vyváľal, horšie by už nevyzeral.

„O akom nezmysle zas blúzniš?“ zatiahnem.

Tomáš na mňa vrhne nechápavý pohľad. Obopínajú ho priesvitné tiene, čo ho surovo vyťahujú z reality. „Pri mojej posteli stála víla. Santalové vlasy v dlhých šatách,“ zasníval sa. Víla? Santalové vlasy?! Bože, jemu vážne preskočilo.

Čoraz častejšie ma v jeho blízkosti chytá strach. Nevysvetliteľný, zato zreteľný. Možno je to tá ženská intuícia. Predpokladám, že tak ako všetko v mojom živote ani tá nefunguje spoľahlivo. Na balkónové dvere zosadne nesmelé zaklopkanie. Kopnem do nich, aby sa otvorili. Do ticha noci vcupotá dvoje bosých mininôh.

„Laura, čo buntošiš? Už aj do postele!“

Náš rodinný „drobec“ hlasno potiahne nosom. „Mamička a otecko po sebe kičia a umývadlo je vysoko a je tam noc.“ Začne fňukať, hrozí, že sa rozreže na celý byt. Musím rýchlo konať. Osprchujem ju a oblečenie s odtlačkami detskej výživy hodím na podlahu pred práčku (rastie tam slušná hromada – onedlho z jej vrcholu drobec dočiahne na umývadlo, čo je celkom praktické). Prezlečím ju do pyžama a uložím do detskej izby, kde odľúkajú Ad’o s Maťom. Svojím chrápaním spoločne vytvárajú zvláštnu orientálnu melódiu. Typické dvojčky – aj v spánku sú v súhre.

„Nelka?“ zašepká Laura, keď sa práve chystám naspäť na čerstvý vzduch.

„Čo zas, drobec?“

„Pod’ spinkať so mnou, posím,“ zopne svoje miniruky a kľakne si na posteli.

Taká smiešna a bezbranná. Váhavo sa otočím k dverám. Začujem mamin plač z ktorej si miestnosti. Odrazu sa ma zmocní ohromná únava a odovzdane si ľahnem k Laure. Natešene sa na mňa vrhne a obľapí ma ako koala strom. Nemôžem sa pohnúť. Tak čumím do stropu a čakám, kým utíchne drobcovo vrtenie sa a nastúpi sen.

Ad’o (alebo Maťo) nedávno písal sloh o rodine. Stihla som si prečítať len úryvok, kým ma dotyčný autor nezbadal, nevynadal mi, čo sa mu hrabem vo veciach a nevysotil ma z izby. Ešte teraz tie vety vidím pred sebou:

Moji rodičia sú ako zuby.

Vzdialení od seba asi ako rezák a stolička. Sú si cudzí, no odjakživa žijú spolu. Nikdy si nezahryznú do jazyka, čo je veľká škoda. Sú kriví a nestabilní, pretože sa navzájom snažia vytlačiť, čím narušajú aj pevnosť mliečnych zubov medzi nimi.

Pevnosť detí.

Pamätám si, že svoju domácu chcel ukázať rodičom, no tí si dodnes nenašli čas. A pritom by ich práve to mohlo prinútiť zaujímať sa.

Pritúlili by si Lauru, našli rozdiel medzi Maťom a Ad’om, pomohli Tomášovi nájsť cestu späť do reálneho sveta...

Tomáš! Ostal na balkóne!

Niežeby sa o seba nevedel postarať (je z nás predsa najstarší), ale predstavy o bosých vílach a santalových vlasoch ma znepokojujú. Odkedy mu priateľka umrela na rakovinu, je iný. Nestará sa o seba, nieto o okolie, jeho vesmír predstavujú vymyslené postavy a zvuky. Tie prenáša na papier. Tmavé obrazy s obrysami ženských tiel...

Zamierim na balkón, no na chodbe narazím do mamy. Jej zjav ma vystraší. Hlavne fialová podliatina, čo zdobí lem jej oka.

Moji rodičia sú ako zuby. Najradšej by sa do seba zahryzli.

Natália

Sedím nad učebnicou biológie a dookola si opakujem vetu o vodných bezstavovcoch, no učivo je v rozpore s mojimi myšlienkovými pochodmi.

„Zbláznila si sa?“ preruší ma mamin rozospatý príchod do miestnosti. Prišuchce sa k lampičke a vypne ju. „Je päť hodín ráno. Spi!“

„Mamiii,“ zamrčím. „Potrebujem si zopakovať látku na dnešný test. Nie som si istá, či...“

„Natálka,“ zastaví ma tak energicky, ako sa to len v túto hodinu dá. „Zvládneš to. Lebo si moje šikovné...“

„...dievčatko,“ dokončím maminu obľúbenú formulku.

S blaženým úsmevom ku mne vykročí.

„Mamiii, už nie som malá,“ pokrčím nosom, keď si ma pritisne na prsia.

„Pre mňa budeš navždy malá Natálka,“ odporuje s podčiarknutým „navždy“, dá mi pusu na čelo a odsuchce sa do spálne.

Vzdám to a ľahnem si tiež.

Niekde som čítala, že človek, ktorý spáva na chrbte, veľa premýšľa. Blbosť. Už pol roka kvôli tomu fámu zaspávam na bruchu a nepomáha to. Ach, aké skvelé by bolo nemyslieť. Byť hlúpa, nezodpovedná, márnomyseľná, bezcitná... Život by bol o tonu ľahší. Ale ja nie! Ja si musím brať všetko k srdcu, plakať po nociach do ortopedického vankúša a zastrájať sa (doma pred zrkadlom), že zajtra ma v škole nikto nespozná, taká bude zo mňa mrcha. Že zajtra mi bude každý prezuvky bozkávať, vrátane nej.

No zatiaľ jediný, kto sa oblizuje s obuvou, som ja. Doslova. *Ona* ma prinútila pred očami celej triedy pobožkať jej dotrhanú, zašpinenú šľapku pod hrozbou, že ak to neurobím, skončím ako tá topánka. Nemohla som riskovať.

Inokedy mi zas vyhadzovala perá a ceruzky z okna na školský dvor. „Keďže nemáš žiadnych kamarátov, musíš sa sakramentsky nudiť. Tak som si povedala, že urobím dobrý skutok a nájdem ti zábavku. Poobede si môžeš ísť do košíčka nazbierať zopár čerstvých pier,“ zákerne sa uškrnula a hodila mi prázdny peračník na lavicu.

Náhodou jednu kamarátku mám. Martinu. Lenže tá sa mi v škole z neznámych príčin vyhýba a ak aj na mňa nebudaj natrafi, ignoruje ma. Možno kvôli nej.

Uspokojuje *ju*, že má niekoho pod sebou. Že môže pred inými hrať divadlo s bezbrannou bábkou. A diváci *jej* platia uznaním...

„Natálka, vstávaj,“ šepot mnou jemne trasie. V polospánku mi pripomína hojkanie v kolíske. Len moja mama môže zobúdzat' spôsobom, ktorý uspáva.

„Je trištvrte na osem.“

Vystrelím z postele ako z dela. „Koľko?! Prečo si ma nezobudila skôr?“ zúfalo pobežujem po izbe, akoby som naháňala stratený čas.

„Veď večer si povedala, že nastaviš budík ty,“ bráni sa. No jasné, ten zvonil o piatej a potom som nevdojak zaspala. S nohavicami natiahnutými na jednej nohe do seba v kuchyni natlačím chlieb so šunkou. S kefkou v ústach si sčesem vlasy do copu. Tričko si obliekam s desiatou v ruke. Druhú nohu si navlečiem do riflí až pri vchode. Zavadiť pohľadom o hodiny na stene. Je 7:58. Nádej, že stihnem hodinu biológie, definitívne umiera.

Z domu vybehnem do silného lejaka. Na návrat po cyklámenový dáždnik je neskoro. Odvážne sa pustím cez hmlistý mokrý závoj. Oproti mne sa rúti auto ako besné. Prefrčí cez najväčšiu mláku práve keď som zarovno s ním. Ako inak, voda na mňa vyšplechne jak zo záhradného postrekovača. Som kompletne osprchovaná, pričom „voniám“ po spálených pneumatikách. Dnešok si zo mňa robí dobrý deň. A mne to nepripadá byť vtipné. 8:26 odkladám premočené tenisky do skrinky. 8:29 vstupujem do triedy, ospravedlňujem sa za neskorý príchod a sadám si k Petronele.

„Kde si doteraz trčala?“ zasyčí svojím hadím jazykom. „Tvoja dutá hlava zabudla na to, že do školy sa chodí na ôsmu?“

Učiteľka sa pokúša na tabuľu zobrazit' vývin žaby, ja po nej do zošita opakujem. Vyrušuje ma jedine dažďová kvapalina, ktorá mi z vlasov neúnavne napáda linajkový papier.

„Ani som si nepripravila ťahák, pretože som očakávala, že sa ti na písomku uráči prísť,“ pokračuje v dobiedzaní.

Očividne bude mať moje meškanie väčší dopad na niekoho iného než na mňa.

„Rozprávam sa s tebou,“ pichne ma perom do ruky. Pud sebazáchovy mi zahryzne do jazyka, aby som nevyslovila citoslovce bolesti nahlas a strčí napadnutú končatinu pod lavicu.

„Ak schytám päťku, nepraj si ma!“

Petronela

Myslí si o sebe, aká je nedotknuteľná.

Neustále sa nám snaží dokázať, že jej nesiahame ani po členky. Neraz si z oblečenia až v škole odtrhne visačku, aby niekomu nedajbože neuniklo, že ide o značkový a drahý kúsok (jej dnešný premočený zovňajšok bolo pritom to najlepšie, v čom sa doteraz ukázala). Cez prestávky sa pretŕča s tabletom a napcháva sa zahraničnými keksami. Prítom bez otca pracujúceho v Holandsku by nemala na domáci praclík.

No a on má svoju podarenú dcérku bezpochyby neskonale rád, keďže domov pricestuje dvakrát do roka. Rodinné puto na pohľadanie.

„Petronela!“

Ktovie, ako dlho nad mojou lavicou stojí triedna.

„Konečne si pri zmysloch,“ poznamená. „Nasleduj ma do kabinetu.“

Túto vetu netúži počuť žiaden žiak.

Zavrie ma do kabinetu prírodovedných vied ako do cely. Z otvorenej skrine po mne pokukuje model kostry.

„Nela,“ osloví ma familiárne. Vtieravo familiárne. „Prečo to robíš?“

Ako klasický vinník v deň popravu obdarím triednu kajúcnyim pohľadom. Na oplátku sa na mňa pozrie odporne materinsky.

„Prečo nechodíš do školy pravidelne, máš najhorší prospech z ročníka a prečo sa učitelia sťažujú na tvoje správanie?“ Zavalí ma kilom otázok.

„Seriózne ma zaujíma tvoja odpoveď.“

„Chodím do školy,“ zamrmlm šľapkám.

„73 vymeškaných hodín za posledný mesiac.“

„Z rodinných dôvodov,“ doplním.

„A čo dôvody na vzdelanie? Tie uviazli kde?“

Tie neexistujú.

„Pochop, že toto už nemôžem tolerovať,“ dôležito ku mne podíde s rukami prekríženými na prsiach. „Okrem toho si doteraz nezaplatila triedny fond a rodičovský príspevok. Do konca týždňa, prosím ťa, prines peniaze.“

„Neprinesiem.“

Učiteľke padne sánka. Tak to chodí, keď pedagogická autorita prestane plniť svoj účel. „Ako to, že neprinesieš? Všetci zaplatili, ty predsa nebudeš výnimka!“

„Všetci si to asi môžu dovoliť. Ja nebudem rozhadzovať peniaze na zbytočnosti. My na to nemáme.“

V cele začína byť pridusno. Protihľé steny sa k sebe akoby približujú. Je tu príliš málo priestoru na všetky moje „nechcem, nemôžem, nemám...“

„Máme žiakov, ktorí žijú v horších pomeroch než ty a nebol problém...“

Prestávam ju vnímať. Žalúdok sa mi napína ako struna pri ladení, ešte chvíľka a praskne. Rozbehnem sa k jedinému sympatickému telesu v miestnosti.

Ach, dvere, nebeský vynález pre zbabelcov. Vyletím von, no narazím na prekážku. Ústa otvorené dokorán, v ruke žmolí papierik. Odstrčím ju nabok a pokračujem v lete. Natália a jej priblbyvýraz sú mi momentálne ukradnutí.

Natália

Súciť. Kto by bol povedal, že ho niekedy voči Petronele pocítim? Prisahám, že som nestála s uchom pricapeným na dvere, no aj tak som väčšinu rozhovoru zachytila. Keď sa dvere rozleteli, zazdalo sa mi, že v nich nestojí bezcitná mrcha Nela, ale utrápené, bezmocné

dievčatko. Spamätala som sa, až keď ma sotila a z ruky mi vyklzla ospravedlnenka. No napriek tomu som si zaumienila, že jej pomôžem. Došuchce sa dvanásť minút po zvonení. Kým náš nepredvídateľne meniaci náladu učiteľ stihne zmeniť odtieň tváre do červena, Nela sa k nemu pri katedre nakloní a čosi mu šepoce do ucha. Podľa môjho názoru sleduje viac jej výstrih ako reči, no tak či onak ju vzápätí pošle sadnúť. Nela sa spokojne rozvalí na stoličku vedľa mňa a z džínsov vytiahne žuvačky.

„Chceš?“ ponúkne ma.

„Nie, ďakujem.“

„Aj tak by som ti nedala,“ odvrkne a hodí si dve žuvačky do úst. „Chudery zásadne nepodporujem.“ „Petronela!“ skríkne odrazu učiteľ až mnou trhne. „Neobťažujte svojou výrečnosťou spolužiačky, ktorým záleží na štúdiu.“

Venuje mi posledný posmešný pohľad a ďalej si ma nevšima. Pustí sa do drevorezby - kľúčom gravíruje do lavice iniciály svojho mena. Kde sa stratilo to pokorné dievčatko? Odtrhnem zo zošita občianskej náuky kúsok z poslednej strany, kým si stihnem svoj dobrý skutok rozmyslieť a načarbem naň stručný odkaz. Starostlivo ho zložím do drobného štvorčeka a nenápadne podsuniem Nele. Zatvári sa otrávene, no nepotlačí zvedavosť. Kým sa morduje s otváraním, potmehúdsky sa usmievam. Možnože moja správa zakope vojnovú sekeru. Prebehne očami po papieri. Čisto teoreticky by sa z nás napokon mohli stať kamarátky...

„Ty si totálne padnutá na hlavu!“ skonštatuje Nela. Zhúžva papierik do guľky a namieriho leteckou poštou do koša. Ibaže kôš je pod umývadlom. A guľka sa akurát utáborí pod prúdom studenej vody.

„Čo to má znamenať?“ Učiteľ vyloví z umývadla rukou zaprášenou od bielej kriedy nečakaný prírastok.

„Kto je za toto zodpovedný?!“ Snaží sa ho zreštaurovať, no tým viac sa rozmočená správa rozpadáva. Fúú, stopy sú zahladené.

„Ja,“ prihlási sa spolužiačka.

„Petronela Vargová po neskorom príchode na hodinu vyrušovala kamarátku. Krátko po upozornení hodila po vyučujúcom skrčený papier,“ číta Filip z triednej knihy cez prestávku. Spustí sa zborový rehot. Nela sa nepohla odvtedy, čo jej dal učiteľ zápis. Čelom sa opiera o lavicu s vyrytými iniciálkami, strapaté vlasy má spustené na tvár.

„Je mi to úprimne ľúto,“ preglgnem a dotknem sa jej ľavého pleca. Mohla povedať, komu patril ten papier a že polovicu viny nesiem ja, no neurobila to.

Petronela

„Viem, že vo vašej rodine chýbajú peniaze. Som ochotná finančne pomôcť, môžem ti aj podarovať nejaké oblečenie, ktoré už nenesím. Pod podmienkou, že ma prestaneš šikanovať.“

„To má byť vtip?“ prebleslo mi myslou.

Ale potom som zbadala Natáliin stupidný úsmev a došlo mi to. Najradšej by som ten papier roztrhala v zuboch. Ak nie rovno ju.

Tá egocentrická zmija mi chcela svojou štedrosťou dokázať, ako veľmi nízko pod ňou sa nachádzam. Znovu ma začalo napínať, no podarilo sa mi to potlačiť.

Stačilo mi, ako som si pred hodinou vyprázdnila žalúdok na záchodoch. A aby toho nebolo málo, keď zazvonilo, zmocnilo sa ma panické zúfalstvo. Naklonená nad záchodovou misou som sa rozrevala. Celý môj doterajší život bol založený na nespravodlivosti. Rátanie centov pred keksikom v obchode, v deravom tričku a dvakrát lepených plátenkách, zababušená pod perinou pred hádkami rodičov... a výčitky. Od všetkých. Pretože som: nevychovaná, nevzdelaná, neslušná, sebecká, drzá, ľahostajná, odporná... Kopla som do steny kabínky

a hneď sa mi uľavilo. Lenže o dvadsaťpäť minút neskôr mi bolo dopriatej ďalšej nespravodlivosti.

„Je mi to úprimne ľúto,“ zapípa a chytí ma za plece.

Za dráždivého škripotu stoličky sa postavím. Natália sa podo mnou zmenšuje.

„Tak tebe je to ľúto!“ zatlieskam ako po bravúrnom predstavení. „Skvelé! Prineste tejto samaritánke Nobelovu cenu za mier, pretože prejavila ľútosť!“ obrátim sa k spolužiakom. Zízajú.

„Petronela, prestaň, prosím ťa,“ zamrmle Natália.

„S čím mám prestať? Som predsa konečne taká, aká by som mala byť! Milá, prívetivá...“

„Na čo sa tu zasa hráš?“

„Tak ty sa chceš hrať,“ nakloním sa k Natálii a pozriem jej do očí. Prekypujú strachom. Chvatne ich sklopí.

„Okej. Túto určite poznáš.“ Jediným šmahom ruky sú jej veci rozhádzané po linoleu. Krava, peračník si po občianskej nezazipsovala. Smola. S fňukaním sa pustí do upratovania. „Prečo mi to robíš?“

„Len sa hráme na Popolušku,“ zaklipkám nevinne očami.

Filip sa zachechtá, no nikto sa k nemu nepridá, tak stíchne. Ukážem chrup. „Ako sa má otec? Bol ťa už tohto roku navštíviť?“ Dnes sa ešte zabavím. Natália zostane v pomykove. „Ocko nás nechodí navštevovať. On totiž s nami býva,“ precedí cez zuby a znova sa rozhybe.

„Ó, naozaj? A čo ak si tvoj otecko tam kdesi v Holandsku založil novú rodinku? S lepšou dcérou ako si ty, s krajšou a mladšou štetkou než tvoja naivná matka...“

„Mojich rodičov si do huby neber!“ zvriskne a hodí po mne ceruzku z vysypaného peračníka. Hrot ma pichne do hrude. V momente k nej priskočím a schytím ju za zápästie.

Natália

Zaútočila na najcennejšie. Rodinu. Dovtedy som sa snažila reagovať na jej provokácie rozvážne, no vždy existujú hranice. A keď sa prekročia, odhalia najtemnejšiu stránku človeka. Nechtami sa mi zaryje do kože na zápästiach a zasipí:

„Vezmem si ich do huby, koľkokrát budem chcieť.“

Definitívne slová. Pozvánka na boj.

Napľujem jej do tváre. „To ma naučil môj otecko.“ Stratí reč aj zlovestný výraz. Na okamih. Následne si z líca opakom ruky pomaly zotrie slinu a neveriacky sa na ňu zahľadí. Vtom sa mi zatmie pred očami.

„A toto ma zasa naučil môj,“ odvetí Petronela triumfálne. Pravé oko mi pulzuje. Uvedomím si, že mi doň vrazila päšťou. Potrebujem obklad. Môžem oslepnúť?

„Otecko by sa ti mal viacej venovať. Pľuvaním sa bránia trojročné deti,“ poznamená. Zakrývam si oko, ktoré sa nápadne zväčšuje a dvíham sa. „A päšťami násilníci.“ Niektoré farbičky sú ešte rozlezené po zemi. „Tvoj otec očividne patrí medzi nich.“ Kašľať na ne.

Odrazu za prívalu nadávok (ktoré nemienim zverejňovať) sa na mňa Petronela vrhne ako divé zviera. Ani sa nestihnem postaviť a som opäť dole. Bez námahy ma pritlačí k zemi, prisadne nohy a obe moje kostnaté ruky mi zviera svojou jednou. Ostávajú mi oči pre plač. Vlastne jedno oko.

Petronela

Tí, čo nepoznajú celú pravdu, ma môžu odsúdiť. Že som to prehnela. Nezvážila dôsledky. Surovo zaútočila na slabšieho. No bola skutočne ona tá slabšia? Môjho otca nazvala násilníkom. Netušila, koľko sa toho za oným slovom skrýva. Je to naše rodinné tajomstvo. Jediná vec, v ktorej sa zhodneme. Tajomstvo. Hanba. Bolesť. Mama zvykne hovorievať lekárom, že sa potkla o hračky v izbe, porezala sa pri krájaní rožkov, narazila do zárubne... Normálne nehody. Avšak v skutočnosti šlo o dôsledky. Z nedostatku peňazí, z alkoholu, hádok...

Stalo sa, že sme to schytali aj my – deti. Mame sa vtedy aktivoval materinský pud a skočila do otca. Strávila týždeň na infúziách. Najhorší týždeň otcovho života. V práci si dal neplatené voľno a od skorého rána do neskorého večera pri nej sedel (hlavnú sestričku podplatil drahou orieškovou bonboniérkou). Hladkal ju a dookola opakoval, že jej už nikdy neublíži. Nie, slovko „nikdy“ nie je nekonečné. Nemôže sa brániť. Metá hlavou do strán, jačí a prosí o pomoc. Obdarujem ju fackou na utíšenie. Zaberie.

„Nela, tu končí sranda,“ podíde ku mne Tamara.

„Nechaj ju tak, Nela,“ kľakne si Filip a chytí ma za lakeť. Odstrčím ho. Stratí rovnováhu a zvalí sa vedľa nás. Tamara o krok ustúpi.

„Môžeš mi ublížiť, no čo tým dokážeš?! Len to, že nikdy nezískaš kontrolu sama nad sebou! Nad poľutovaniahodnou nulou!“ z Natálie kričí netradičná odvaha. Ublížiť. Nikdy. Ruka sa mi zatne v päsť. Krv z nosa. Tamarin útek z triedy. Natálin rev. Vybitý zub. To, čo sa deje, vidím akoby na snímkach. Fotografie bez pohybu. Som len pozorovateľ. Nie je to moja chyba. Ja za to nemôžem! Sledujem nohu, ktorá kope do jej pravého lýtka, stehna a brucha. Nepočuť vreskot. Nehýbe sa. Ktosi ma zozadu schytí za vlasy a prudko potiahne nabok. Tá osoba sa vzápätí nahne k Natálii a potrasie ňou.

„Zavolajte sanitku!!“

Natália

„Mohli ste zomrieť, mladá slečna,“ rezonujú mi v hlave doktorove slová. Na tvrdej nemocničnej posteli, napojená na všelijaké hadičky, som si uvedomila, že ľudia sú hlúpe tvory. Pretože veria v nekonečnosť. Odmietajú prijať fakt, že ich životy sa dajú prirovnať k obyčajným krehkým balónom. Ibaže ich namiesto vzduchu nedočkavo naplňajú zážitkami vo forme spomienok, pocitov, vôní... a hlavne, neraz ho vkladajú do rúk iných. Vtedy môžu ľahko natrafiť na niekoho, kto spoza chrbta vytiahne ihlu.

„Kto by čakal, že aj taká tupá ihla ako Petronela môže zraniť?“ zamyslí sa Maťa.

Chcem jej odpovedať, no smiech je v aktuálnom stave príliš bolestivý. Martina ma denne navštevuje a pravidelne sa mi každých desať minút srdcervúco ospravedlňuje za to, že ma v škole ignorovala, že sa ma ani raz nezastala a že vtedy do triedy neprišla skôr. Ja ju nato zakaždým ubezpečím, že som jej dávno odpustila a že som vďačná za záchranu života aj za to, že teraz pri mne stojí.

„Keby som pri tebe stála skôr, neležala by si tu s otrasom mozgu a polámanými rebrami,“ obviňuje sa.

„Zastavila si Petronelu, zavolala sanitku, poskytla mi prvú pomoc. Viac si pre mňa urobiť nemohla,“ presviedčam ju o nevine. Rozpačito sa skloní k svojim tmavomodrým kopačkám. Človek nikdy nevie, kedy sa mu naskytne príležitosť zahrať si futbal. „Aspoňže je to vyšinuté dievča konečne tam, kde patrí. V psychiatrickej liečebni.“

Od prekvapenia zabudnem zavrieť ústa. Práve si v hlave pripravujem desiatky otázok, keď mi zapípa mobil.

„Prišla esemeska?“ Maťa vezme mobil z ošumelého stolíka a zabl'adí sa na displej. „Od neznámeho čísla. Mám ti ju prečítať?“

„Áno, prosím.“

Maťa prebehne očami text. Medzi obočím sa jej urobí vráska, no zakrátko spustí: Nebudem ťa prosiť o odpustenie, pretože viem, že si ho nezaslúžim. Chcem len, aby si vedela, že chyba nebola v tebe. Pravdou je, že som ti odjakživa závidela tvoju schopnosť povzniesť sa nad zlé, tvoju vnútornú silu. Preto som ťa použila ako terč pre vybíjanie vlastného hnevu. Naty, si úžasné dievča, teda ešte veľakrát natrafiš na ľudí, ktorí ťa budú chcieť zraziť na kolená. Prosím, urob pre mňa poslednú vec: UŽ NIKDY SI NENECHAJ UBLÍŽIŤ!

P.

Patrik Polka
29 rokov, Turzovka

St'ážnosť

„Dobrý deň! Som Váš strážny anjel“, povie mi muž. Povie to hlasno. Príliš. Ľudia okolo na nás zazerajú.

Zvedavo si muža obzriem. Už sa vám stalo, že čakáte na autobus a osloví vás anjel strážny? Nuž, mne sa to práve stalo.

Vidím pred sebou vysokého, štíhleho muža s blond vlasmi. S až chorobne bledou tvárou. V ruke drží ošúchanú aktovku. Ako blázon nevyzerá. Ale tí, čo vyzerajú ako blázni, sú všetci zatvorení. „Anjel“ pôsobí vyrovnané, aj keď je na ňom badať únavu.

„To bude omyl“ odpoviem mu pomaly a pokojne.

„Nie. Nebude. Som Váš strážny anjel už 23 rokov, 24 hodín denne.“

„Úha!“ Doberám si ho. „Ale víkendy máte voľné?“

„To vôbec nie je vtipné“, povie mi prísne. „Byť anjelom osobným je najväčšia možná pocta, ale aj nepredstaviteľná zodpovednosť. Ja som anjelom strážnym už 152- krát a začínam to pociťovať.“

Muž vyzerá naozaj unavene. Je mi ho ľúto. Nevyzerá starší odo mňa. Pôsobí ako zodpovedný a svedomitý úradník v trošku pokrčenom obleku. Asi robí od nevidím do nevidím a troška mu z toho preplo. Musím ale priznať, že ma i potešil. Že si na tej zastávke plnej ľudí vybral práve mňa.

„Pán anjel strážny“, hovorím mu pekne. „Ďakujem za Vašu starostlivosť. Vážim si ju. Teraz bežte domov a trošku si pospite. Uľaví sa Vám.“

„Ďakujem, Patrik“, osloví ma o čosi vľúdnejšie. „Milé. Dobrý úmysel. Nezmysel. Kde ste Vy, tam som vždy i ja.“

„Že som si Vás doteraz nevšimol“, poviem uštipačne.

„Pretože zvyčajne som neviditeľný.“

„Ah,táák. To vysvetľuje mnohé.“

Predstavte si, byť tak neviditeľný! To už hej. Šéf by nikdy nevedel, či som v práci alebo nie. Predstavte si ten rozhovor medzi šéfom a mnou:

Šéf: Prečo si včera nebol v práci?

Ja: Bol som.

Šéf: Že ťa nik nevidel.

Ja: Pretože som bol neviditeľný.

Šéf: Aj výplatu budeš mať neviditeľnú.

„Prestaňme sa už naťahovať“, vyruší ma zo zamyslel „anjel“. „Mohli by sme odísť ďalej od ľudí? Aby sme mali viac súkromia.“

Myslí to dobre. Ľudia na nás pozerajú ako na bláznov. Právom. Jedna staršia pani nás s odporom pozoruje spoza veľkých okuliarov. V ruke drží mobil premýšľajúc, či už nastal vhodný čas zavolať políciu a blázinca.

Pozrel som na muža veľmi pozorne. Nie, nie je nebezpečný. Ani teplý nebude. Hoci, i taký záujem by polichotil.

Poodstúpili sme do úzadia, kde nás už ľudia nemohli počuť. Stará pani nás vypravádzala som zhnuseným výrazom tváre: „Ach, títo mladí! A ich drogy! Sú úplne mimo. A teraz si tiež idú pichnúť dávku. Hrôza!“

Milá staršia pani. Pripomenula mi moju svokru.

Stojíme v tieni stromu. Asi gaštan. Fakt neviem, v stromoch sa nevyznám. Som dieťa z mesta.

Muž spustí.

„Včera večer, 7. apríla 2016 o 23 hodine, 15 minúte a 43 sekunde, ste podali sťažnosť k Najvyššiemu“. Vyťahuje z aktovky papiere. „Sťažnosť bola podaná priamo Bohu a to formou modlitby. Ale... Od 1. januára 2016, podľa nariadenia číslo 56, odstavec 21, Zbierky nebeských nariadení, vydaných oddelením svätého Pavla, je nutné podať každú sťažnosť písomne v dvoch kópiách.“ Podáva mi papiere.

„Vaša sťažnosť je typu A/1E-2B4 žaloba na život, osud a všetko s tým spojené. Musí byť odovzdaná do 48 hodín. Notársky ju overí archanjel Gabriel. Dnes robí do 17.00. Máme teda ešte hodinu.“

Som v šoku. Ten chlap je blázon! Úplný blázon! Mám utiecť? Zdrhám!

„Tak Patrik. Už ma hneváš.“ Pozrie na mňa prísne. „Nie som blázon. Ved' ma poznáš.“

Teraz sa podržte.

Poznám ho. Mal som desať rokov. Umrel mi otec.

Bol som zničený. Sám. Nahnevaný na všetkých a všetko. Zúrili som. Rúhal sa nebeským silám i Bohu. Kričal som na neho. Nadával mu. Vyhrážal sa mu. Ako sa to mohlo stať môjmu otcovi, ktorý bola celým mojím svetom? Ktorý žil pre mňa? Ktorý robil všetko pre mňa. Všetko so mnou. Môj najlepší kamarát.

Nemal zomrieť. Nezaslúžil si zomrieť na rakovinu. Keď som ho naposledy videl v nemocnici, nespoznával som ho. Bol zničený. Strhaný. Viac mŕtvy ako živý. Nad hrobom...A môj silný ocko prvýkrát v živote plakal. Viem, že nie od bolesti, hoci hrozne trpel. Ale zo strachu o mňa. Čo so mnou bude, keď zostanem sám.

Nie, nemal ešte umrieť. Nemal. Ešte ma nevidel hrať za Tatran. V poslednom zápase som dal dva góly. Ešte nevedel, že na vysvedčení budem mať len jednu dvojku. Ešte...

Ocko umrel. Viem, išiel za mamou. Nesmierne ju miloval. Tak veľmi mu chýbala. Trápila ma otázka, či ju mal radšej ako mňa. Prečo inak by ma nechal samého?

Mňa si zobral strýko Karol. Neznášal som ho. Neznášal som jeho ženu. Neznášal som ich deti. Celý ten ich pokrytecký súcit a hranú lásku. Vtedy mi bolo najhoršie.

A vtedy sa zjavil on. Môj anjel strážny. Vtedy nevyzeral unavene. „Dost!“ povedal. Povedal, že to stačí. Že Boh všetko počul. Pochopil. Spýtal som sa ho, prečo to Boh urobil. On povedal, že nevie. Boh sa nikomu nespovedá a nie je jasné, aký čo má účel. Ale to nie je dôvod na moje správanie. Iní trpia viac. Nepochopiteľne viac. Tým ma strašne naštvával. Ak trpíte, bolesť iných vás nezaujíma. A vôbec! Ako možno porovnávať bolesť? Ako?!

Povedal som: „Iní zas trpia menej. Iní netrpia vôbec. Sú šťastní. Prečo ma Boh trestať? Prečo ma tak nenávidí?“

Anjel mi povedal: „Boh ťa miluje. On nepozná nenávisť. Boh je dokonalá láska a nemôže činiť nič neláskavé. Netrestať. Netrýzni. Boh miluje. Obetoval svojho syna na kríži, aby vykúpil hriechy všetkých. Čo viac môže pre človeka urobiť?“

„Tak prečo sa to stalo? Prečo? Prečo?“, pýtal som sa. Pokrčil plecami. Nevie. Anjel nie je vševedúci. Nechce byť. Lebo hoci sa to niektorým anjelom nezdá, on vie, že ľudia sú zložití. A majú náročný život.

„Prečo sa to stalo?“ Zopakoval moje slová. „Neviem. Prečo som ja tvoj strážny anjel? Neviem. Je to proste tak. Ver Bohu. Ver mu, že je múdrejší ako ty. A vie, čo robí.“

Bol pri mne celú noc. Stále so mnou hovoril. Už si nepamätám, o čom všetkom. Dôležité bolo, že bol pri mne.

Vrátil sa zo spomienok do reality. V ruke držím tlačivo. Sťažnosť na život.

Pán Patrik Polak, narodený 22.2.1993 v Čadci, osobné číslo:
000YX934117090032550AZF31/948CTI33M1277P.

„Tu je ešte jeden papier.“ Anjel zosmutnie. „Vaša sťažnosť na...“ Preglgne na sucho. „Vaša sťažnosť na strážneho anjela.“ Je mu do plaču. „Prvá, čo sa mi...“ Nedopovie, zlomí sa mu hlas. Môže anjel plakať?

„Sadnite a píšte“, povie tichučko po chvíli. Pre do mnou je stôl a stolička. Kde sa tu vzali? Alebo tu boli stále? Som vyvedený z rovnováhy.

„Nemám pero“.

„Prosím, tu je.“ Podá mi pero. „Písať musíte vlastnou krvou.“

„Ako?!“

„Len píšte.“

Chytám do ruky priesvitné pero. Vidím, ako sa naplňa červenou tekutinou. Mojou krvou. Píšem. Sťažnosť typu A/1E-2B4. Sťažujem sa Bohu na život. Na všetko, čo v ňom nefunguje. Na to, čomu nerozumiem. Čo ma hnevá. Čoho sa bojím. Píšem a vyliavam si dušu. Svojou krvou.

Zamyslel som sa. Sťažnosť na život. Zaznamenaná včera presne o... O koľkej, že to bolo? Pritom si zo včerajška takmer nič nepamätám. Deň blbec. Koľký už v rade? V práci horšie ako zle. So šéfom vedieme vojnu. Šéf jasne víťazí. Má k dispozícii zbrane ťažkých kalibrov. Ja sa statočne krčím v zákope.

Doma šeky, šeky, šeky. Všetci potrebujú moje peniaze, inak hrozí, že svet upadne do prvotného chaosu. Všetko mi včera liezlo na nervy. Depresia ako sviňa. Všetko ma štvalo, ešte aj dobrá nálada mojej malej Lucky. Radšej ju pošlem na noc k tete.

Lucka nepovedala nič. Ona je silná a odolná ako príslušníci amerických špeciálnych jednotiek. Je to zvláštne, že slabý rodič môže mať silné dieťa. Lucka si vzala zubnú kefku, pyžamu, do náručia medveďa Míšu. S nahnevaným výrazom tváre a bez slova šla so mnou k tete. Mal som výčitky. Ale veď tetu má tak rada. Aj sesternice.

Zostal som v prázdnom byte. Otvorím si fľašu vodky. Ďalej je obraz rozmazaný...

Dopíšem. Papiere vraciam anjelovi. Ten ich vezme.

„Ešte jeden“, hovorí smutne. Sťažnosť na neho, viem.

„Nie. Ten papier nepotrebujem. Čokoľvek som povedal, nemyslel som to tak. Som človek. Som omylný. Urobil som veľkú chybu. Prepáč! Viem, vypovedané slová sa nedajú vziať späť. Odpusť! Je mi to ľúto. Vidím, že ti dávam zabráť.“

Anjel pookreje.

„Nie viac ako iní.“ Pozrie na mňa milo. Slabučko sa usmeje. „Ale strážiť dvoch ľudí naraz nie je jednoduché. Ani pre mňa. Vieš, ja sa neviem rozdvojiť, hoci som nebeská bytosť.“

„Ako? Myslel som, že si môj strážny anjel.“

„Veď som. Ale teraz musím bdieť i nad Luckou. Niežeby som sa sťažoval. Kdeže! Len to nie je jednoduché.“

„Lucka nemá vlastného anjela?“

„Neboj sa. Samozrejme, že má.“ Zmlkne. Chvíľu rozmýšľa, či mi to má povedať. Usmeje sa. Keď sa usmieva, nevyzerá unavene. „Samozrejme, že má Lucka svojho anjela strážneho. Aj mňa. Má dvoch. Hej, nie je to až také zriedkavé, ako si myslíš. Má anjela svojho... Aj mňa... Pretože je v nej kus tvojej duše.“

Obaja sme ticho. Rozmýšľam. Anjel zatiaľ dáva do fascikla s mojím menom dokumenty. Sťažnosť na život.

„Kedy mám čakať odpoveď?“

„Do dvadsiatich štyroch hodín. Vieš, Boh to má hned'. Ale nám to chvíľu trvá.“

Chce odísť. Zastavím ho.

„Ako sa vlastne voláš?“

„Už som myslel, že sa neopýtaš. Ja som tiež Patrik.“

„Čože ako ja? Ale to nie je možné. To je ľudské meno. Musíš sa volať inak, mať nejaké anjelske meno... Niečo ako...“

Mávne rukou.

„Kedysi som sa naozaj volal inak. Ale jeden malý chlapec ma premenoval. A veril by si, že už som si na to meno zvykol a svoje predošlé si ani nepamätám?“

Zakýva mi.

„Hneď som späť. Dovidenia.“

Odchádza. Môj anjel strážny odchádza. Zostanem sám.

„Hej!“ Kričím a bežím za ním. Je mi jedno, že vyzerám ako blázon.

„Áno?“ Otočí sa.

„Ešte niečo. Keď sme sa kedysi rozprávali o Bohu. Vieš, kedy. A ty si ho tak veľmi vychvaľoval. Všetkým si preháňal a zveličoval?“

Dá si prst na ústa. Šibalsky sa usmeje.

„Hovoril som čistú pravdu. Ved' o šéfovi sa inak nedá.“

Charlie
23 rokov, Brno

Ostrie lásky

Tá nekonečná tma ma pozoruje. Noc čo noc sa vrúti do mojej izby, ktorá je až priveľmi nebezpečná na bežný odpočinok. Krúti sa, kričí na mňa. Jej hlas znie síce iba ako šepot, ale ja ho veľmi zreteľne počujem. V tom okamihu sa mi vynárajú všetky nočné mory, ktoré môže decko mať. Síce už nie som decko, ale mám ich oveľa viac ako polovica mojich rovesníkov. Sú intenzívnejšie a pri pomyslení na ne ma chytajú nesmierne úzkosti. V hlave mi bubnuje moje vlastné srdce, zo svojich prstov cítim zvyšky nikotínu ale dych nepočujem. Dýcham až priveľmi plytko. Aby som niekoho nezobudil, aby som ostal čo najviac nenápadný.

Každé prevalenie na bok moc šuchoce – nie len, že perina je páperová, ale aj posteľ pod mnou trochu zastoná. Pre mňa je to výstrel z dela, rana do uší, ktorá by sa niesla celým domom ešte niekoľko minút. Radšej ležím strnulo na chrbte a pozerám do tmavého stropu. Premýšľam, čo mi opäť prinesie. Možno podvedome čakám, že sa otvorí a ku mne sa znesie anjel. Nemyslím si, že by to bolo nereálne. Ale nebol by to čistý anjel. Bol by padlý. Trebárs Lucifer. Neviem, prečo by si robil záľusk práve na mňa, ale ani to mi nebráni veriť, že jedného dňa sa dostaví. Možno ho pozvem na čaj. Pije Lucifer čaj?

Takto ležím niekoľko hodín. Pocítim, že ma čosi ťahá za nohy. Som totálne paralyzovaný, nemôžem sa hýbať, nemôžem kričať. Jediný pohyb, ktorý moje telo dokáže vyprodukovať, je otáčanie a dvíhanie hlavy. Pozriem sa teda na moje nohy. Isteže, stojí tam. Ale nie je to Lucifer, ktorého by som rád privítal. Je to akýsi nepekňý démon s očami, ktoré pohlcujú aj tú najtemnejšiu tmu mojej izby. Stojí nehybne a snaží sa ma svojim pohľadom zhltnúť. Čím sa živí? Mojm strachom? Chcel by som sa rozhybať, no môj stav mi to vôbec nedovoľuje. Vidím, ako sa ku mne démon približuje. Pomaly. Dýcha? Je to dych, čo z neho počuť? Alebo nejaké nenásytne chrčanie? Už keď je takmer pri mojej hrudi (a ja mám pocit, že som sa od strachu úplne pomočil), strhnem sa. Izba je prázdna. Cítim sa dezorientovane a veľmi hlúpo. Lúštim čísla na hodinách, ale aj tak zisťujem, že som absolútne stratil pojem o čase. Jedno viem však isto: nespál som.

Bola to ďalšia z tých sprostých halucinácií.

Ráno si iba preklopím vyvrátené bielka späť a tvárim sa, že som sa perfektne vyspal. Roztrasene sa vyplazím z prepotenej postele. Moje suché hrdlo prijme dvojdňovú vodu v pohári na stole a mám chuť kašľať. Keď prejdem klasickou, rannou, odhlieňovacou procedúrou, vystrčím sa na balkón a zapálím si cigaretu. Takýto svieži môžem pokračovať vo všedných dňoch, ktoré sa ťahajú za sebou ako vypustené šedivé vlasy v nekonečnej rieke.

Je to asi vtipné začať in medias res. Ide o to, že vôbec netuším, kde mám nájsť správne slová. Je vám zaľahko sedieť naproti mne a počúvať. Ale... neprerušujte ma. Ja začnem aj sám.

Svet sa dosť zmenil odkedy som oslávil svoje dvanáste narodeniny. Sfúkol som lacné sviečky z Lidlu a vdychoval som dym, ktorý po sebe zanechali. Miloval som tú vôňu dymu. Taktiež som ich aj naspäť zapálil, pretože som miloval aj vôňu síry. Rodičia ma hrešili, pretože sa zbytočne topila čokoláda na torte a oni boli lační, chceli ju zjesť. Ja som na tortu nemal nikdy chuť. Zjedol som jeden kúsok z akejsi vrodenej slušnosti a tváril som sa, že by som ju pokojne mohol skonzumovať sám. Na druhý deň od slávnostnej ceremónie som sa vyšuchtal von (lebo bola sobota) a len tak som sa prechádzal. V dvanástich rokoch sa človek začína dostávať do puberty. Je to obdobie, ktorého sa každý dospelý bojí a ktoré si praje každé decko. Ja som na tom nevidel nič hrozné. Okrem pár akné na mojej tvári som nemal

s ničím a s nikým problém. Či ho už mali druhí, to nebola moja starosť (bola, ale snažím sa z toho elegantne vykorčuľovať, chápete).

Niekedy v tom veku začínajú nedozretí chlapi pozorovať nedozreté hrudníky spolužiačok, porovnávajú, „ktorá má väčšie“, tipujú, ktorá má menštruáciu a podobne. V tom veku je úplne obyčajné, že sa začínate zaujímať o opačné (u niektorých o rovnaké) pohlavie. Chalani si medzi sebou vymieňajú ukradnuté porno časopisy a s obľubou ich predáva boss triedy – zvyčajne to býva najsprostejší chalan, ktorý je dosť drzý na to, aby ho dievčatá milovali a ostatní obdivovali. Poeticky by sa to dalo prirovnať k jarnému prebúdzaniu, možno aj na úrovni dramatickej hry Franka Wedekinda. Snažíte sa zistiť, ako to všetko funguje. Vo vyspelejších rodinách sa s vami rodičia dosť skoro porozprávali o vašom dospievaní, v tých ortodoxne kresťanských či inakšie narušených alebo zabrzdených rodinách sa s vami o takýchto témach nebudú baviť, pretože budete kľáčať dvadsať hodín v kúte na hrachu. Vymieňate si svoje skúsenosti a názory na ostatné dievčatá, začínate v najvyššej tajnosti masturbovať a chváľite sa, koľko orgazmov ste dosiahli za jeden večer. Samozrejme, ani jeden, ale to nikto nemusí vedieť. Tí odvážnejší si porovnávajú svoje penisy, pretože si v tom veku naivne myslia, že čím väčší, tým lepší. Presne v tomto veku začínajú prichádzať prvé, ozajstné pusy (nie tie detské na úrovni materskej škôlky), začínajú prichádzať prvé lásky, na ktoré po dvoch týždňoch s hanbou zabudnete. Tak to proste chodí.

Videl som to, všetko som to videl a vnímal. Miestami som tomu nerozumel. Ľudia v mojom okolí začali robiť prapodivné veci iba pre to, že boli zajatí vlastnými hormónmi. Možno si teraz o mne pomyslíte neskutočne odpudivé veci, ale v tom veku mi žiadne dievča nedalo pusy, nechytlo ma za ruku ani mi nepovedalo, aby som ju išiel odprevadiť. Ja som zas nemal potrebu ani jednej doniesť kvetiny či polichotiť jej stále rovnakému účesu a otrasným šatám. Vyzerám teraz ako sám ortodoxný retard a je mi to jedno. Úprimne si však myslím, že odo mňa bolo veľa škaredších chalanov. Ja som vlastne introvert. Stále platí, že introvertstvo sa rovná čudáctvo a s čudákmi (ktorí mimochodom neučinia prvý krok k získaniu „lásky“) nechce mať nikto nič spoločné. Ale zachádzam do zbytočných detailov.

Prišlo mi to všetko trochu strelené, sám som však chcel vedieť, aké to je byť zamilovaný. Ale to hlavné, po čom som najviac túžil, bolo: byť milovaný. A to som ja nikdy nebol.

Prečo som nebol milovaný? Nemám súrodenca, s ktorým by som sa mohol mlátiť a hovoriť si tajné želania. Nemám kamaráta, s ktorým by som hrával futbal a hovoril by som mu svoje šialené príhody. Moja matka je precízne chladná osoba, ktorá ma na tomto svete nikdy nechcela. Môj otec je zas najambivalentnejší človek, akého som kedy videl. Občas si myslím, že trpí multipersonálnou poruchou osobnosti, pretože je nemysliteľné, aby jeho správanie bolo... také rôznorodé. Možno je to polohou planét, ktorou sa riadi jeho podvedomie. Každopádne to už ani nechcem vedieť. Otec bol skrátka veľmi komplikovaná povaha. Na jednej strane mi dal všetko, čo mohol (možno aj navyše), na strane druhej by ma bol schopný v zlomku sekundy zabiť. Od toho sa odvíjala aj jeho osobnosť. Flegmatickosť s jemnou prímiesou chladu sa striedala s cholerickou veselosťou. Je to ťažké popísať. Museli by ste s ním žiť.

Keď som bol na polceste k zdravým trinástim rokom, zistil som, že láska neexistuje. Mal som pocit, že by tento pojem mali lekári zaradiť do diagnóz s označením F a nejaké číslo za tým. Prišiel som na to, že láska je bolestivá a vôbec nemá podobu zamilovaných párov v romantických filmoch (dobré, jedna vec je, že som im nikdy neveril, ale tá druhá, že sa mi zrútili všetky moje romantické ideály, ktoré som kedy mal). Teraz tu nehovorím o bolesti úderom kladiva po hlave. Hovorím o niečom väčšom, o niečom, čo sa nedá ani predstaviť. Hovorím o démonoch bolesti.

Keď som bol na polceste k zdravým trinástim rokom, všetko som pochopil.

Jeho svetlomodré oči boli priveľmi chladné na to, aby som z nich mohol čosi vyčítať. Pri každom pohľade ma zamrazilo, zároveň som však z neho cítil obrovské plamene. Keď sa na mňa uprene zadíval, musel som skôr či neskôr sklopit' zrak. Báľ som sa totižto, že pri dlhšom pohľade do jeho očí sa samovznietim. Respektíve, on ma pyrokineticky podpáli, pričom ma zvnútra bude požierat' ľad. Ako som spomínal, je to zložité na vysvetľovanie. Otec bol najprísnejším elementom v mojom živote. Bolo iba málo vecí, ktoré mi dovolil. V podstate mu to vôbec nezazlievam, mal som všetko, čo som potreboval. Iba sa mu nepáčili tie kadejaké blbosti, po ktorých decko začne skôr či neskôr túžiť. Počínajúc hračkami rôznych druhov, ktoré už nemáte kam vtesnať, končiac pri drahých autách, ktoré ihneď roztrepete. Denno-denne ma vyhadzoval z domu so slovami „nevracaj sa do tmy! Nebudeš stále sedieť na riti, treba ti trochu čerstvého vzduchu“ a vždy mi strčil do dlane nejaké drobné na zmrzlinu. Keď som sa vrátil – ako povedal – do tmy, čakal na mňa zvyčajne na verande domu a fajčil cigaretu. Vždy mi pokynul, aby som si k nemu sadol. Automaticky cigaretu zahasil, či bola čerstvo zapálená, alebo už ťahal takmer filter, len čo som k nemu prišiel, zahasil ju. Nechcel mi fúkať ten odporný dym do tváre. Potom ma vyzval, nech mu porozprávam, čo sa mi dnes všetko prihodilo a kde som bol. Tieto debaty som mal rád. Vždy pripojil vtípnú historku zo svojho detstva. Občas sme takto sedeli dlho do noci a iba sme sa rozprávali. Skôr, on rozprával. Ja som počúval, myslím si, že som dobrý poslucháč. Môj otec bol zas rodený rečník.

Stále som však mal pocit, že iba pri mne sa správa tak rozpoltene. Niekedy sa mi pošťastilo stretnúť ho v meste s kamarátmi na ceste do krčmy. Brával ma vtedy so sebou, keď som teda chcel. A ja som chcel, pretože sa mi okrem dobrého džúsu ušla aj nejaká sladkosť a spoločnosť dospelých ľudí, ktorí sa na pive rozprávajú o sprostostiach, perverzne vtípkujú a presne vedia, kedy majú odísť. Vtedy býval úplne iný. Vtedy sa mu zvykla pomiešať povaha, že z jedného pólu prešlo čosi do druhého a vytvorilo pozoruhodný mix úplne inej osoby. Nerozumel som tomu, prečo nemôže byť taký aj doma? Prečo ma najskôr musí zdrať z kože za každú hlúposť a potom sa so mnou rozprávať o úplne bežných veciach? Samozrejme som sa ho to nikdy nepýtal, preto mi ani neodpovedal. Ja som však na to prišiel sám.

Chabé nervy a výbuchy hnevu som zdedil presne po ňom. Bývalo takmer na dennom poriadku, že sme sa kvôli maličkosti pohádali. Vrieskali sme po sebe, až pokým mi netresol. Vtedy som zvyčajne prestal a urazene som vybehol po schodoch do izby. Tam som si sadol na posteľ, oprel sa o stenu a rozdýchaval som prichádzajúce nervové zrútenie. Otec zas urazene vybehol na verandu a zapálil si. Nesedel pri tom. Keď bol nervózny, prechádzal sa.

V lete matka odišla na služobnú cestu a otec si zobral dovolenku. Keďže boli letné prázdniny, zakopávali sme o seba v celom dome. Nevyhli sme sa menším hádkam. Nebývalo to tak drastické, ako to možno teraz popisujem. Až na jednu... zúrivú výmenu názorov.

Nespomeniem si, prečo sme sa tak dohrýzli. V otázkach minulosti mám dosť zastretú pamäť. Pamätám si, že prišiel ku mne do izby. Najskôr ho vytočil neporiadok, aký som si tam zvykol precízne udržiavať. Potom sme sa prekričali k druhej téme, možno to bolo ohľadom školy, možno som mu vykričal, že sa ku mne správa niekedy ako kretén. Keď to znova rozprávam, vybavujú sa mi jeho oči. Ešte nikdy predtým som nevidel nič podobné. Zdalo sa mi, že od hnevu až takmer zbeleli. Zreničky v nich sa rozšírili a prekryli už tak dosť bledé oči. Teraz zas pôsobili priveľmi čierno, čo sa mi k môjmu otcovi vôbec nehodilo. Vypliešľal ich na mňa, takmer mu vypadli z tváre. Pohľad mal napoly šialený a napoly vražedný. Ak ste si mysleli, že je to to isté, mýlite sa. Pristupoval ku mne pomaly, takmer ako najhorší príznak v horore. Ruky mal zaťaté v päst', zhlboka dýchal. Toto dychové cvičenie mu však nijak

nepomohlo a mne tiež nie. Keď prišiel až ku mne, zastal a hlavu mierne naklonil na bok. Opýtal sa ma iba „Čo?“, a ja som vedel, že ak odpoviem, strelí mi s pravou rukou, ak neodpoviem, strelí mi s ľavou rukou. Bolo úplne jedno, ako zareagujem. Po chvíli mlčania mi naozaj vylepil, teraz však neviem, ktorou rukou. Obe mal rovnako silné. Zletel som k zemi. Ihneď som sa však pozbieral a nestihol som si ani uvedomiť, kto vlastne som a kde sa nachádzam, facku som mu vrátil. Spravil som osudovú chybu.

Prekvapene zodvihol obočie. Hnev z jeho očí rázom zmizol. Teraz mal pohľad kompletne šialený, ale takým zvláštnym spôsobom. Taký pohľad som nevidel ani v psychiatrickej liečebni, kde boli prípady X – Y s výrazmi chovancov ústavov (kde si napríklad vylupujú oči lyžicou a papajú ich na raňajky). Zrenice sa mu úplne zúžili, ale jeho oči ostávali stále až priveľmi čierne a sklené. Potom sa usmial a ja si pamätám, že som sa nikdy tak nebál. S úsmevom z neho vyšiel šepot: „Tak toto chceš?“

Vlepil mi ešte jednu facku. Hlava sa mi zatočila. Chrbtom som narazil do steny. Priskočil ku mne. Chytil ma za zápästia. Bolelo to. Mal veľmi pevný stisk. Možno iba na sekundu sa na mňa opäť šialene pozrel. Potom som zacítil ďalšiu ranu. Tá bola snáď ešte silnejšia, ako predchádzajúce. Padal som k zemi. Ani som sa jej nedotkol, zdrapil ma zozadu za košeľu a hodil do postele. Ešte v tej istej sekunde skočil za mnou. Opäť mi chytil ruky. Nestihol som sa ani pretočiť na chrbát, aby som sa mohol brániť. Kričať by mi nepomohlo. Podvedome som vedel, že keby zakričím, asi by ma udusil vankúšom. Jednou rukou ma chytil za krk, zatiaľ čo druhou mi sťahoval nohavice. Keď vám poviem, že som nebol nijak prekvapený, lebo som to akosi tušil už pri jeho šialenom pohľade, asi mi neuveríte. Skôr som bol vyľakaný a šokovaný. Úplne som stratil pojem o čase. Všetko sa zastavovalo a zas zrýchľovalo. V hlave mi bubnovalo iba moje srdce a dlane sa mi potili. Izba sa rozplývala pred mojimi očami. V jednu sekundu som si myslel, že levitujem nad zemou, v druhú som zaznamenával posteľ pod sebou až priveľmi tvrdú. Cítil som otcovu vôňu, vždy krásne voňal. Vznášala sa nado mnou, lietala okolo mňa a vošla do mňa presne v tej istej sekunde, v akej do mňa vnikol aj otcov penis.

Pocítil som odpornú a ostrú bolesť, ktorú asi len tak v živote nezažijete. Pripomínalo mi to vystrelený šíp namierený presne do istých miest môjho tela. Z hrdla sa mi dral výkrik, ale nevládal som túto akciu dokončiť. Vyhrkli mi slzy. V rukách som zvieral rám postele a premýšľal som, čo som pokurvil. Neprišiel som z mojej strany na nič podstatné. Jediné, čo mi vtedy došlo, bolo, že môj otec je prekliaty sadista.

Keď to všetko skončilo, ostal som ležať na posteli. Úplne nehybne. Báľ som sa, že hocijaký pohyb by ma bolel. Najviac som sa báľ ale toho, že sa na mňa pozrie otec a povie si: „Prečo nie znova“. On však na mňa pozrel a ostal stáť. Počul som, ako ťažko dýcha. Keď som učinil krok k tomu, aby som otočil hlavu a svoj pohľad nasmeroval na jeho osobu, prišlo mi podivne zle.

Chladné modré oči ma ostražito sledovali. Neboli už vôbec šialené ani sklené. Leskli sa, pretože boli plné slz. Taký výraz na jeho tvári som u neho ešte nevidel. Vyzeral, ako keby sa díval na mŕtvolu svojej ženy, ktorú v amoku sám zavraždil. Strach, zúfalstvo. Ale prevládajúca emócia, ktorú som z neho vyčítal (a to prisahám, že z jeho očí či tváre sa čítať nikdy nedalo), bola previnenie. Chvíľu tam ešte stál. Potom pomaly pokrútil hlavou a rozbehol sa von. Keby mal dvadsať kartónov cigariet, vyfajčí všetkých dvadsať. Skúril jednu škatuľku, a pritom sa nervózne prechádzal. Sledoval som ho, keď som uznal za vhodné, že sa môžem doplaziť k oknu. Stále mi však unikali nejaké súvislosti.

Na druhý deň som potichu zišiel dole do kuchyne. Celú noc som nespál. Pozeral som do stropu (pije Lucifer čaj?) a snažil som sa počítať zrnká prachu. V podstate aj prachu v izbe bolo málo. Požierali ma nekonečné vlny úzkosti a s každým šuchotom alebo tieňom som videl blížiacie sa nebezpečenstvo. Sadol som si za stôl, na ktorom bol už položený čaj. Otec mi vždy ráno robieval čaj. V tento deň som ho ale čakal najmenej. Cez okno som videl, že sedí von

a pozerá neurčitým smerom. Cítil som sa naozaj divne. Na jednu stranu si moja myseľ nechcela pripustiť, čo sa stalo, na strane druhej som to sám veľmi dobre cítil a všetko som si až priveľmi dobre pamätal. Keď ma otec uvidel, vošiel do kuchyne. Oprel sa o zárubňu a sledoval ma. Stále mal čudný výraz v tvári, avšak ďaleko zvyčajnejší, ako včera. „Pod sem,“ prikázal mi. Ja som poslúchol. Prišiel som k nemu. Chvíľu sme si obaja hľadeli do očí. Teraz to bol prvý on, kto ich sklopil. Potom spravil ešte jeden krok smerom ku mne a silno ma objal. Spomínam si, že sa chvel. Nevedel som však prečo. Opäť si cez noc nasadil svoju masku, pod ktorú nikto nevidí, takže som jeho emócie už nemohol odhadnúť. Objímal ma pomerne dlho. Moje ruky však iba nehybne viseli. Pravdupovediac, nevládal som ich zodvihnúť. Možno by som sa ho sám od seba ani nechtyl, ale jeho objatie mi nijak neprekážalo. Šialené, povieť si. Vtedy mnou prechádzalo toľko rôznych pocitov a nálad, že som sám nevedel, čo sa deje a prečo tak reagujem. Ako keby vo mne vybuchla bomba a aktivovala mi všetky časti mozgu a nervových zakončení. V hlave sa mi odohrávali scenáre o tom, ako schytím nôž a zabodnem mu ho do krku. Potom som si však povedal, že by som takú vec nebol schopný nikdy v živote urobiť. Chcel som ho taktiež objat', ale bál som sa, že z objatia sa stane škrtenie. Chcel som ho pohladíť, ale jemný dotyk by sa zmenil na úder. Tak som radšej iba stál a prial som si, aby sa mi zastavilo srdce.

Zopakovalo sa to ešte niekoľko krát. Viac, či menej... to naozaj netuším. Prestal som to počítať. Nehovorím, že je to tak intenzívne ako prvýkrát. Stále to však bolí. Ani nie fyzicky, skôr duševne. Občas mám pocit, že nás to bolí oboch rovnako. Nerozumiem teda, prečo to stále robí. Sám vždy býva nešťastný. Od malička tomu človeku nerozumiem. Rozumie vôbec sám sebe? Čo to má vlastne všetko znamenať? Že by bol *toto* prejav jeho lásky? Lásky, ktorú mi nikdy nevedel naservírovať ináč, než bitkou alebo chladným pohľadom? Lásku, ktorú on sám snáď nikdy nespoznal? Lásku, v ktorú som prestal veriť skôr, ako by sa na mladého človeka patrilo?

Som ako v bezodnej mise plnej lávy a neviem vyplávať von. Páli ma a jediné, čo mi ostáva, je nádej, že do nej niekto vdýchne ľad. Iba nie moc prudko, mohol by som v nej zmrznúť. Niekedy sa smejem sám nad sebou, prečo som si nemohol so sebou zobrať nafukovačku. Bol by to celkom pekný výlet na vyhrievanom jazere. Nafukovačku mi však nikto nechcel ponúknuť. Mám na nohách iba závažie a ťahá ma stále dolu. Vedľa mňa pláva môj otec, ktorý má od závažia kľúč. Nechce mi ho dať. Občas by som si bol pomyslel, že bude stáť skôr na okraji a nebude sa so mnou čvachtať v láve. Ale nie je to tak. Uvedomil som si to pred pár rokmi. Topí sa v takých istých sračkách ako ja. Ibaže on z nich môže elegantne vyplávať, zatiaľ čo ja sa nimi zadusím.

Ľuďom pripomínam blázna. Ktovie, či si to o mne už aj nešuškajú, ak už o tom verejne nediskutujú. Bojím sa ostávať doma, a pritom sa bojím chodiť von. Nikomu neverím a vlastne ani s nikým nekomunikujem. Pri nútenom rozhovore sa dívam do zeme. Prenasledujú ma príznaky, démoni z tých najtemnejších dimenzií astrálnych svetov. Noc čo noc sa klepem v úzkosti a nechcem si predstaviť, ako asi bude vyzeráť nasledujúci deň. Najlepšie sa mi spí práve cez deň, kedy mi to nie je umožnené. Možno aj preto chodím stále roztrepáný a pripomínam skôr spúšťača zombie apokalypsy. Keď sa ma náhodou niekto omylom chytí, zaleje ma studený pot a hystericky sa snažím ujsť preč. Nemám rád dotyky, najradšej by som sa stiahol niekam na samotu. A keď vidím tie páry zaľúbených, ako si hrkútajú do ušíek sladké melódie lásky a obdarúvajú sa holubími bozkami, chcem sa zabiť. Nie zo závidosti, ani z nenávidosti. Nerozumiem im, nedokážem pochopiť, prečo to robia, nedokážem sa vžiť do ich

kože. Nikdy som nebol zaľúbený a nikdy nebudem. Pud neustáleho dotýkania sa ma akosi netýka, nie to ešte sexuálny pud, ktorý je pre mňa nepredstaviteľný a nemysliteľný. Asi už navždy ostanem prekliatym skeptikom, ktorý nepochopí jednoduché ľudské emócie.

Hovorí sa, že najväčšiu lásku prežijete s tým, s ktorým prídete prvý krát o panenstvo. Oстане vo vašej hlave a stále to bude vaša (i keď možno iba platonická) láska. V mojom prípade je to trošku divné... Je pravda, že som naozaj zaľúbený do svojho otca? Do osoby, ktorú nenávidím avšak aj milujem?

Nie, nechcem žiadnu lásku. Pre niekoho je to najkrajší cit na svete, pre mňa je to nepredstaviteľná bolesť vo všetkých rovinách ľudského vnímania. Hlavne pri sadistických prejavoch lásky môjho otca, ktoré sú bolestivejšie ako ten pomyslený šíp.

Kristína Koblková,
15 rokov, Klokočov

Svet rozbitých citov

New York, 10:30, piatok 21. Augusta 2336

Predo mnou sedí na gauči muž v čiernom obleku. Pri oznámení, že moji rodičia zomreli, nevyroní žiadnu slzu. Snaží sa napodobniť simulovaný smútok, ale nejde mu to. Agenti Federácie majú v čipoch najmenšie množstvo citovej látky. Odprevadím ho až ku dverám čo najrýchlejšie, pretože sa túžim zrútiť. Mama mi vždy prízvukovala, nech pred agentmi skrývam svoje emócie. Nevie, koľko citovej látky mám vo svojom čipe, ale musí to byť vysoká miera, keď ju musím skrývať.

Po odchode agenta sa skrývam vo svojej izbe, iba občas vyjdem von. Prikrývky sú zmáčané slzami. Netuším, ako ma to tak veľmi mohlo vziať. Prídem do kuchyne a na chladničke uvidím malý ružový lístok. V mori bielej sa utápa ako Titanic a je na ňom maminým písmom napísané: DENNÍK. Nemôžem uveriť tomu, že ho vidím a pretrnem si oči. Stále tam tróni. Mama predsa dobre vedela, že otec bol puntičkársky vedátor milujúci poriadok. Žeby mu s tým lístok na chladničke spravila naschvál? Ale prečo? Premýšľam nad slovom denník, a vtom mi napadne, že by to mohli byť nejaké zápisky z experimentov. Alebo si mama písala denník. Je to možné, lebo aj keď bola mojou mamou, veľa o nej neviem. Chcela mi niečo odkázať?

New York, 15:45, piatok 21. augusta 2336

Prehľadám celý dom. Keďže máme vilu, nie je to jednoduché. Dokonca už príde aj Cynthia, naša slúžka a upratuje mnou nadobudnutý neporiadok. Nič mi však nepovie, asi už aj počula o tej tragédii. Keďže je iba slúžkou, ostane jej veľa súcitu. Občas zazriem jej úpenlivý výraz, a mám pocit, že aj napriek Bezcitným čipom je pravdivý.

Mamin denník nájdem za skriňou, odkiaľ vypadne. Kebyže do nej tvrdo nevrážim, asi ho hľadám ešte týždne. Som unavená, ale ľahnem na posteľ a otvorím posledný zápis zo včera, 20. augusta 2336.

„Už som sa rozhodla. Podniknem tú cestu už zajtra, no najprv dnes dokončím svoj plán. Je mi jasné, že Jake mi to nikdy neodpustí. Ale ja mu tiež neodpustím ten jeho šialený vynález, čo zotročil svet. Ako ma len mohol prehovoriť, aby som s ním na tom pracovala! Musím to zničiť skôr, než bude neskoro... →“

Som v rozpakoch. Mama chcela kamsi ísť, ale najprv musela zničiť akýsi vynález, na ktorom pracovala s otcom. Ale prečo? A prečo napísala, že zotročil svet? Ved' všetky jeho vynálezy svetu pomáhali. No najviac z celého textu ma mátie tá šípka na konci. Žeby mi mama niečo odkazovala? Prehľadám celý denník, no až keď list s posledným zápisom namierim proti slnku, mi dôjde, čo by som mala robiť.

Mama dozaista písala niečo na druhú stranu. Keď som bola malá, učila ma písať tajné správy na list zemiakovou šťavou. Niečo tak jednoduché by agenti so zložitým zmýšľaním nikdy nenašli. Vytrhnem list a hodím ho do rúry na pečenie. Onedlho sa mi vyrysuje správa. Mám pravdu. Je určená pre mňa.

„Emma, dievčatko moje! Vedela som, že moju tajnú správu hneď rozlúštiš. Dúfam len, že nie prineskoro. Viem, Emma, neboli sme rodina, akou by sme mali byť. Skoro nikdy sme ja ani tvoj otec nemali na teba čas. No vedz len jedno, vždy som ťa milovala. Nikdy by som nedovolila, aby sa ti niečo stalo. No chcem, aby si niečo pre mňa spravila, niečo dôležité. Ak sa mi niečo stane, hoci pevne dúfam, že nie, chcem aby si našla ľudí, naše spojky na Slovensku a zničila Bezcitové čipy s pomocou mojej protilátky. To my, ja a Jake sme ich zostrojili v dobrej viere, že ukončia boje medzi reálnym a alternatívnym svetom. Ak by všetci

mali čipy, ktoré by zabraňovali čokoľvek zlé cítiť, vymizli by vojny a hrôzy sveta. No nevedela som, že človek, ktorého som ľúbila, v skutočnosti túži len po peniazoch a nie po záchrane sveta. Boli a stále budú istí ľudia, ktorí budú chcieť ovládať moc vo svete a budú schopní zaplatiť za to čokoľvek. Jake predal Bezcitové čipy vláde a bohatým ľuďom za veľké peniaze a splnil ich požiadavky – pridal do čipov zmes, po ktorej ľudia nebudú nič cítiť, či už dobré, alebo zlé a budú ovládateľní malými impulzmi. On sám sa tiež dal naočkovať a chcel aj mňa a teba, svoju dcéru. Našťastie, podarilo sa mi ho prehovoriť a oklamať ostatných, že tie čipy máme tiež. Ak sa mi niečo stane, si jediný človek schopný citu. Využívaj ho opatrne a prosím ťa, splň moje posledné želanie. Zastav ten odporový systém čipov. Lúbim ťa, Emma.“

Bratislava, 8:46, sobota 22. augusta 2336

Som na bratislavskom letisku. Keď som včera dočítala mamin odkaz, ostala som v šoku. Ako to mohol otec urobiť? Ako mohol dovoliť, že celé ľudstvo je ovládané? Mal to byť projekt na ukončenie nekonečných sporov medzi reálnym svetom a tým alternatívnym. Nemôžem uveriť tomu, že tú situáciu využil.

Avšak situácia v ktorej sa práve teraz nachádzam, vyzerá podobne beznádejne. Blížim sa k fronte, kde agenti Federácie kontrolujú ľudí. Sú iba dvaja, čo ma prekvapuje, pretože v New Yorku je ich na celú plochu letiska asi tristo. Aj tak im nemôžem ujsť, lebo po okrajoch sú senzory. Ak ma prehľadajú a začnú zisťovať pomer citovej látky v čipe, budem mať problémy. Ak mala mama pravdu, a som jediný človek na svete so schopnosťou cítiť, určite sa mi kontrola neprepečie. Nakoniec sa ocitnem až pri samotných agentoch, no skôr než mi schmatnú ruku, ma niekto zozadu potiahne za plece. Rozozvučia sa strely a posledné, čo počujem, je rev ľudí.

Neznáme miesto na Slovensku, čas neznámy, sobota 22. augusta 2336

Zobudím sa na tráve. Netuším, kde som, ale blízko sú ľudia a hovoria jazykom, ktorý nepoznám. Zrejme som ešte stále na Slovensku. Vtom ku mne ktosi príde a prehovorí ku mne po anglicky: „Tu máš vodu.“ Podá mi pohár, ale ja sa nenapijem, len sa pýtam: „Kde to som? Kto ste?“ Chalan sa zasmieje a odvetí: „Nemáme v úmysle ti niečo vysvetľovať. Si náš rukojemník. Dobre vieme kto si, Emma McRolley.“ „Odkiaľ viete, ako sa volám?“ vrátim mu pohár, ktovie vôbec, či to aj je voda. Chalan sa zasa smeje, no nič k tomu nepovie a chce odísť, ale ja ho zastavím: „Počkaj, ak bojujete proti Federácii, pomôžem vám. Chceme zničiť Bezcitové čipy.“ „Ako ti asi máme tak veriť, slečna?“ zahľadí sa mi do očí. Vytiahnem z vrečka na svetri odkaz od mamy a podám mu ho. Mám pocit, že som to nemala urobiť, ale ten chalan zavolá celú svoju skupinu, a čosi im povie. Po chvíli, keď sa bojím, čo sa stane, mi podá ruku a riekne: „Vitaj v ALTERE.“

Sever Slovenska, čas neznámy, sobota 22. augusta 2336

Chalan, čo ku mne prehovoril, sa volá Juraj a vysvetľuje mi, čo je ALTER. Kým som spočiatku ostatných brala nepriateľsky, potom, čo sa rozhodlo o mojom spojení s ALTEROM, zisťujem, že sú len opatrní, čo im pomáha proti boji s agentmi. Juraj mi povie, že ALTER je vlastne skupina bojujúca proti krutosti Federácie a Bezcitovým čipom. Práve Federácia sa zapríčinila o vyvolanie vojny s alternatívnym svetom, pretože dlhodobo utlačovala a zneužívala jej možnosti. Každý, kto sa presunie do alternatívneho sveta, sa môže zmeniť vzhľadovo ako len chce a využívať nekonečna v úplnom zmysle slova. Jediné, čo v alternatívnom svete nie je nekonečné, je čas. Kým v reálnom svete prejde rok, v tom

alternatívnom prejde päť. Stále sa tam však žije lepšie, lebo ľudia nie sú obmedzovaní v citoch.

„Je to veľké zlo,“ riekne Juraj, „Ľudia nič pekné nemôžu cítiť a navyše ich ovláda Federácia vo svoj prospech. Záleží na množstve citovej látky, akú ti pridelia pri narodení. Niektorí majú šťastie na veľký prídel, ale väčšina aj tak dostane málo.“ „Koľko máš ty?“ opýtam sa a šúcham si ruky, lebo mám strach z toho, čo odpovie. Bezvýrazne odvetí: „Šesťdesiat percent. Dost' veľa na to, aby ma nestačili ovládať. Počas toho, ako žiješ ti odoberajú viac a viac. Keď si povedia, že si už starý, pridajú ti rovno na nulu, a pri takom množstve už mozog nedokáže fungovať. Ja som na odoberanie nechodil, preto som bol s rodičmi zaradený do zoznamu zločincov proti Federácii. Nakoniec, keď chytili otca, som sa pridal do ALTERU.“ Zahrá simulovaný smútok, no ja viem, že v skutočnosti ho necíti.

Paríž, 5:33, nedeľa 23. augusta 2336

Ešte včera večer ALTER vymyslel plán, ako získať protilátku na Bezcitové čipy a ukončiť tak otrasné ovládanie a vojnu. Takže teraz sa ja, Juraj, nejaká baba s menom na C a traja chalani snažíme vkradnúť do francúzskeho laboratória zapadnutého prachom. Samozrejme, ani som nespívala o tom, že moji rodičia čosi robili v strede Paríža. Ktovie, koľko mi toho ešte tajili. Či skôr museli tajiť.

V auguste nie je nadržanom veľká tma, no aj tak musím dávať pozor, kam stúpam. V laboratóriu vidím samé rozbité banky, fľaštičky a skúmavky, od ktorých sa odráža svetlo mojej baterky. Sú mi však na nič, lebo baba na C, ako tlmočí Juraj, sa dopyčula, že to má byť veľká injekcia so zelenou tekutinou, a takej tu niet.

Ani sa nečudujem, čo podchvíľou spravím, lebo vrazím rovno do stola. Mám asi smolu, o to väčšiu, keď sa dorútia agenti Federácie a začnú strieľať. Jeden z trojice chalánov ma ťahá za tričko von, ale ja volám opačným smerom na Juraja a babu na C, ktorí bojujú s agentmi. Skriknem, na čo očakávam búrlivú reakciu agentov. Skryjem sa v uličke a prerývane dýcham. Myslím, že už je koniec. Aj tak ma chytia.

No vtom sa do uličky vrútia traja chalani a za nimi baba na C, a ako posledný, ktorý ešte strieľa dopredu, Juraj. Čosi kričí a všetci utekajú do bieleho mračna v stene. Jeden po druhom sú pohľtení, a tak aj ja sa ta vrútim.

Alternatívna Moskva, čas neznámy, dátum neznámy

Biela hmla ma vyplúvne na zem. Tvrdo dopadnem na lakť a zaškrípem zubami. Na chodníku, po ktorom chodia vojaci v zablatených uniformách si šúcham lakť, kde mi zaručene vznikne škaredá modrina. Ktovie, možno mám tú ruku aj zlomenú.

„Takto sa z portálu nevystupuje,“ zamrmle Juraj a zatiahne ma za tú dochrámanú ruku. Vykríknem a vyšklbnem sa mu, pričom zopár ľudí sa na nás významne pozrie. „Vieš, ako ma to bolí? Au,“ syknem, ale Juraj len pokrčí obrvami: „Čože ťa?“ Pochopím, že on to dokáže iba zasimulovať, no skutočnú bolesť nepozná: „Bolí.“

„Aká je to, no... tá bolesť?“ zamyslí sa. „Ťažko to vysvetliť... niečo ako keď sa na teba vrhne sto nožíkov a začnú rezať. Ale ešte horšia je tá psychická, to je akoby z teba niečo vyšklblo kus srdca.“ Zahľadím sa naňho. Najprv nič nehovorí, ale potom šepne: „Ešteže ju necítim.“

Vojdeme do akejsi budovy. V jednom zo zrkadiel si všimnem, že už nemám svetlohnedé vlasy a modré oči, ale som hnedooká čiernovláska. Mám iné oblečenie a okuliare, a keď si ich dám dole, vidím rozmazane.

Prídeme do akejsi pracovne s porozbýjanými oknami. Za stolom sedí ryšavý muž a preberá papiere. Zdvihne sa a zatvorí na kľúčik dvere a začne rozprávať. Ešteže viem trochu po rusky, vďaka mame.

„Kto je to?“ opýta sa Cecílie, ktorej meno konečne dokážem vysloviť. „V poriadku, Vladimir,“ upokojuje ho, „to je iba Emma.“ Vladimir vytiahne zbraň a namieri ju na mňa: „Do haja, vy hlupáci, priviedli ste McRolleyku priamo k nám!“ Juraj prejde predom mňa a obhajuje: „Čakajte, šéfe, je za našu vec.“ Vladimir je červený v tvári od hnevu, no napokon odhodí zbraň.

Jeden z troch chalanov mu vylíči náš plán, na čo spokojne prikyvuje: „A teda máte tu protilátku?“ „Nebola v tom laboratóriu,“ zakrúti hlavou Cecília.

Vtom mi niečo napadne: „Možno bude vo Švédsku. Mama mi raz hovorila, že tam potrebujú pracovať na akomsi projekte.“ Nastane ticho, ktoré preruší Jurajov hlas: „Ideme tam.“

Malmö, 13:58, dátum neznámy

Utekáme uličkami švédskeho mesta, kým dôjdeme k úhľadnej bielej budove s presklennými stenami. Nikto si nás zatiaľ nevšimol, ale agentov je tu ako na verejnom zhromaždení. Všetci sa čo najrýchlejšie ponáhľame ku jedným z dvier. Mali by to byť správne, aspoň podľa Vladimira, ktorý nám vysledil adresu od svojej spojky. Švédske laboratórium je zachovalé, dokonca sa s niektorými bankami nedávno pracovalo. Dívam sa na milióny malých skúmaviek, občas kútom oka zazriem výpočty na papieroch, povalujúcich sa všade navôkol.

Nikde však nevidím injekčnú striekačku so zelenou tekutinou. Vtom mi na myseľ zide myšlienka. Nemám potuchy, kde sa to vo mne v posledných dňoch berie. Pribehnem ku skrini a tresknem do nej. Znova a znova. Vidím Jurajovi na očiach, ako ma vyzýva, nech nerobím hluk, no pridá sa ku mne. Keď všetci spoločne zvalíme skriňu, uvidíme diery v stene a v nej obrovskú injekčnú striekačku. Chytím ju do ruky, ale vtedy do miestnosti vbehne asi tucet agentov. Začnú strieľať z laserových brokovnic. Utekám s Cecíliou a ďalšími preč, niektorí sa strmhavo vrhajú z okien, no nevidno Juraja. Stratil sa v boji a nemôžem ho nikde nájsť.

Ktosi pribehne s guľometom a vystraší agentov. Začnú ustupovať. Vtom o čosi zakopnem. O Juraja. Leží tam ako bez duše a z celej sily si tlačí na krvavú ranu na bruchu. Rozplačem sa. „Prečo plačeš?“ šepne. „Lebo o teba nechcem prísť,“ zakrývam si dľaňami tvár. „Čo to znamená?“ „Že mi trháš srdce,“ hovorím cez vzlyky. Počujem nepočuteľné ach áno, keď k nemu pribehne Cecília a na ranu mu naleje akúsi vodičku.

Ani neviem ako, rana sa začína zacelovať. „Zázračná a takmer nezohnatelná voda,“ so simulovaným úsmevom riekne Cecília.

Žilina, na čase nezáleží, na dátume tiež nie

Potom všetko ubehlo tak rýchlo. Vladimir cez spojky na celom svete rozposlal protilátku a tí sa už postarali o to, aby sa zničili všetky Bezcitové čipy do jedného. Vojna medzi alternatívnym svetom a tým reálnym skončila o dva mesiace nato, po mierových rokovaniach. Ja som sa už do New Yorku vrátiť nechcela, a tak som predala vilu a jediné, čo som si odtiaľ zobrala, je mamino denník. Presunula som sa do Žiliny, na sever Slovenska, do domu, kde kedysi býval Juraj s rodinou. Mama vo svojom denníku píše:

„Nemôžem tomu uveriť. Osoba, ktorú tak milujem, a ktorej som dôverovala, sa mi zrazu obrátila chrbtom. Nejde mi o nepodelenú slávu, či peniaze, ale o to, ako ma Jake oklamal. V podstate sa pridal k tým, ktorými sme opovrhovali. Kiež si Emma vyberie lepšie.“

Mám pocit, že mamino želanie sa splnilo. Pozriem na Juraja a opýtam sa: „Cítiš to?“ Usmeje sa na mňa a priloží si ruku k srdci: „Áno. Cítim.“

František Hablák

15 rokov, Turzovka

Tajomstvo farmy Oakwoodovcov

I.

Môj život nebol nič extra. V podstate každý deň môjho života bol nudný. Možno iba dni, keď som bol dieťa, boli zábavné. Život ma úplne prestal baviť tesne po doštudovaní.

Ako 25-ročný ambiciózny mladík som sa s vervou pustil do zamestnania. Pracoval som v jednej firme - vybavoval som objednávky a rôzne firemné záležitosti. A tu, asi rok od nástupu, ma to všetko prestalo baviť. Do práce som chodil s nezáujmom, niektoré dni ma dokázalo dokonca všetko vytočiť. Myslíte si, že to bolo platom alebo prepracovaním? Nie. Plat som mal slušný na to, že som práve nastúpil a tej práce som tiež nemal práve najviac. Tak čím to teda bolo? V podstate všetkým okolo mňa, celým mojím životom.

Sledoval som, ako moji kolegovia chodia každý piatok na party. Sú predsa mladí, však prečo teda nie? Sledoval som, ako ľudia chodia po obchodoch, úplne bez duše, a celé výplaty míňajú na zbytočnosti. Ako sa pozerajú do svojich super moderných smartfónov a svet navôkol ich vôbec nezaujímá. A ja som bol tiež len taká schránka bez života.

Mal som toho plné zuby. Až som si jedného dňa, konkrétne v deň mojich 30. narodenín, povedal dosť. Mal som dosť. Po pár gratuláciách som si sadol do kresla a rozhodol som sa splniť si svoj sen. Odhodlal som sa kúpiť si farmu, ani malú ani veľkú, skrátka takú, aby som ju zvládal. Bol to môj sen. Farma, tam, kde pri obrábaní svojho malého polička zabudnem na všetky strasti a budem si užívať deň naplno.

Mojím snom bola farma blízko pri Sheffielde, maximálne 100 kilometrov od neho. A tak som si sadol do kresla a začal pozerat' inzeráty. Mnoho inzerátov sa mi nepáčilo. Farmy boli ďaleko, boli príliš malé alebo príliš veľké a niektoré tak na zbúranie. Nie, nie, nie a nie. Nemohol som uverit', že žiadna nesedela môjmu vkusu. Až na jednu.

Bolo to zaujímavé, pri tom inzeráte nebol priložený obrázok a jediné, čo tam bolo napísané, bolo toto: *Farma na predaj! V blízkosti Sheffieldu, nádherné prostredie a malebné bývanie. Cenu sa dozviete na mieste.* Ďalej bola priložená už iba adresa. To bolo všetko, nič viac a nič menej. Pripadalo mi to zvláštno, najskôr som chcel tento inzerát ignorovať, ale...

Išiel som spať neskoro s tým, že si svoj sen nespĺním. Vlastne som ani spať nešiel. Stále som rozmýšľal o tom tajomnom inzeráte. Ako tá farma vyzerá? Čo ak je to farma mojich snov, ani veľká, ani malá, zasadená do krásneho prostredia? Pôjdem sa na ňu pozrieť alebo nie? A potom som sa rozhodol.

Zaspal som o tretej ráno. Zobudil som sa neskoro, okolo deviatej. Ani som neraňajkoval, bol som rozrušený z nasledujúcich plánov. Oplatí sa mi tam ísť? Bude to ... Zahubil som hlboko v svojej mysli tieto otázky a začal som sa obliekať. Potom som nastúpil do autobusu. Do Sheffieldu to bolo iba 40 kilometrov, takže som nešiel ani veľmi dlho, možno aj kvôli tomu, že som zaspal.

II.

Zobudil som sa a autobus o chvíľku zastavil v malej dedinke. Vystúpil som. Popravde, bolo to pre mňa úplne nové dobrodružstvo. Bol som stále trochu zmorený spánkom, a tak som si povedal, že pôjdem na pivo. V dedinke, kde som vystúpil, bola jedna krčma. Bola sobota pred obedom, preto tam bolo takmer prázdno. Mne to nevadilo, spoločnosť som nikdy nemusel. Sadol som si a objednal pivo. Pohár bol orosený, pomaly som sledoval, ako bublinky unikajú pred tým žltým zajatím v pohári. Mal som pivo rád, a tak som si ho vychutnával. Bol som tam asi hodinu a nik do tej krčmy neprišiel, ale ani z nej nik neodišiel. Zdalo sa mi to zvláštno, ale povedal som si, že to je tu asi normálne.

Dopil som a chcel som odísť, ale adresu farmy som zabudol, a tak som hrabal vo vreckách. „Och, ja som ale hlupák,“ odznelo mi v hlave. Zabudol som si lístok s adresou doma. Krčmára som sa opýtal, kde nájdem farmu Oakwoodovcov. Podivne sa na mňa zamračil, ako keby si ma premeriaval, nakoniec povedal : „Musíte ísť po hlavnej až dozadu, potom pri starom rozcestníku odbočíte na kamennú cestu, prejdete cez potok a už ste vlastne tam.“ Podľakoval som a bol som nachystaný odísť, keď v tom sa ma ešte krčmár opýtal, prečo ju vlastne hľadám. Chcel som mu povedať, že ho nič do toho, ale po tom pive som mal dobrú náladu, a tak som mu povedal, že ju chcem kúpiť.

Keď som sa dostal na hlavnú cestu, nemohol som sa zbaviť čudného pocitu. Ako keby hneď po tom, čo som povedal že ju idem kúpiť, sa na mňa každé oko v miestnosti pozrelo svojím vystrašeným pohľadom a snažilo sa ma odhovoriť. Zavrhol som tento pocit a šiel som po ceste ďalej. Konečne som sa dostal k rozcestníku. Krčmár mal pravdu, tú cestu nešlo minúť.

O chvíľku som ju uvidel. Nikdy som nič krajšie nevidel. Táto farma bola môj sen. Po prekročení mostíka som vstúpil na cestu z jemného sypaného štrku. Okolo cesty zurčal potôčik a potom cestička zabočila. Krátko za zákrutou sa mi naskytl úžasný pohľad. Stál som pred asi dva a pol metrovou kovanou železnou bránou, bola čierna ako tá najtmavšia tma a asi čo 50 centimetrov z tyče, akoby chcel vyletieť, sa ukázal orol a ani jeden nebol rovnaký. Boli pozlátené, svietili do diaľky ako slnko za horúceho letného dňa. Úplne na vrchu brány bol vykováný obrovský erb, ktorý držali dva levy. Brána držala na dvoch mohutných stĺpikoch, na ktorých si pyšne sedeli ďalšie dva levy.

To, čo bolo za bránou, ma udivilo ešte viac. Obrovský dom - z môjho pohľadu to vyzeralo, že má dve krídla, jedno východné a druhé západné a obrovskú hlavnú halu. Otvoril som bránu a vstúpil dovnútra komplexu. Pred domom bola malá záhradka, cez ktorú som prešiel k nádherným vyrezávaným vstupným dverám. Pred nimi sedel človek. Všimol som si ho, až keď som bol bližšie.

Prehovoril na mňa, či som kupec. Trochu som sa zľakol, ale povedal som áno. Tento pán, pán John Eston, tak sa volal, nebol práve najpríjemnejší človek. Celú dobu bol umrmlaný a stále si ma jedným okom premeriaval. Bol prehnane nedôverčivý. Po chvíli, neviem, koľko presne trvala, sa postavil zo svojho vyhriateho záhradného kresielka a začal hovoriť. „Dom bol postavený v roku 1756 grófom Oliverom Oakwoodom ako jeho celoročné sídlo, neskôr boli pridávané hospodárske budovy, ktoré sú ďalej. Má tri krídla, a to západné, východné a severné. Používajú sa iba dve, a to východné a západné, severné slúži ako sklad vecí.“

Takýto rýchly prívál informácií som nečakal, a tak som stál ako obarený, ale on stále pokračoval. A potom mi povedal vec, z ktorej som bol dosť prekvapený: „Možno ste si mysleli, že kúpite celé sídlo. Ale na predaj je iba západné krídlo a hospodárske budovy, pretože vo východnom stále bývajú Oakwoodovci.“ Nebudem klamať, táto informácia ma prekvapila. Myslel som si, že kúpim celé sídlo. Avšak ono bolo také obrovské, že som bol napokon vlastne rád, že kupujem iba polovicu.

Potom otvoril dvere. Ako prvé som zbadal obrovské schody, ktoré sa rozdeľovali na strany do jednotlivých krídel. Vpravo aj vľavo bol krb, každý trochu iný, ale na prvý pohľad rovnaké. Pred každým krbom bol koberec, pohovka a dve kreslá. Naľavo od schodiska bola časť, cez ktorú sa dalo prejsť do severného krídla a napravo, napravo bol obrovský organ. Eston mi povedal, že je to originál z roku 1760. Bol nádherný. Krásne vyzdobený a naleštený. A nesmiem zabudnúť, celú miestnosť osvetľoval obrovský krištáľový luster. Aj k tomuto mi Eston samozrejme niečo povedal, a to konkrétne to, že tiež je to originál, ktorý kúpil gróf Oliver. A ešte povedal jednu vec. V strede je vraj diamant veľký ako päť. „Ale prečo vraj?“ opýtal som sa. Eston odpovedal, že ešte nikdy nebol zložený dole. „Je veľmi krehký,“ sucho odvetil a viac ma nezaujímal.

Pokračovali sme ďalej. Asi za hodinu sme prešli celé západné krídlo. Vrátili sme sa do hlavnej haly a sadli sme si. Eston bol nevládny, ale ešte poznamenal: „Ak to tu kúpite, budete

mať k dispozícii koč.“ „Koč?“ opýtal som sa. Eston mi len sucho, ako po celú dobu, odpovedal: „Áno, koč.“ Zaujímavé, pomyslel som si, ale ďalej som to neriešil. Po pár ďalších otázkach som sa opýtal na cenu. To, čo mi povedal, ma opäť zarazilo: „Cena za všetky polia a budovy je 100 000 libier.“ Ta cena sa mi videla smiešna a vtedy som už naisto vedel, že farmu kúpim.

Ešte sme niečo prebrali a začal som sa chystať na odchod, keď v ten moment sa otvorili dvere, ktoré viedli do východného krídla. Vyšla z nich mladá slečna a ja som sa pri prvom pohľade na ňu zamiloval. Bola oblečená v nádherných bledomodrých jemne zdobených šatách. Chodila tak ladne a s takou pompou, ako som v živote nevidel. Očami som prešiel po jej tele a dostal som sa až k tvári, od ktorej som sa nevedel odtrhnúť. Bola nádherná. Jemné črty jej tváre mi imponovali. Mala ružové líca a vlasy zviazané vo veľkom drdole. Ale to, čo ma na nej uchvátilo, boli jej oči. Keď sa na mňa melancholicky pozrela, cítil som, ako ma naplňa pokoj.

Keď som prišiel domov, bolo asi osem hodín večer. Bolela ma hlava. Nie z toho, že by som bol unavený, aj keď popravde som bol, ale z toho, že všetko okolo mňa bolo strašne hlučné. Ľudia, autá a dokonca aj ten vietor fúkal hlasno. Strčil som kľúč do zámky, otočil ním, otvoril, vstúpil dovnútra, zavrel, zamkol, vyzliekol sa a dal som si horúcu sprchu. Sprcha bola asi to jediné, čo ma dokázalo za hocakých okolností upokojiť. Sprchoval som sa rád a dlho, hlavne v horúcej vode. Nikto, koho som poznal, sa v takej teplej nesprchoval. Bol som unavený a šiel som si hneď ľahnúť.

Bola polnoc a ja som stále nespal. Nemohol som prestať na ňu myslieť. Ani som nevedel, ako sa volá, ale vždy, keď som si spomenul na jej tvár a najmä na jej oči, prešiel mi mráz po chrbte. Pozrel som sa na hodiny. Bola jedna ráno a ja som stále nespal, keď som si spomenul na upokojujúcu prírodu v okolí farmy, ako tam zurčí potôčik, šumí lístie, vysoká tráva sa pomaličky hýbe, keď silnejšie zafúka vietor. Začali mi klipkať oči a o chvíľku som už spal. O týždeň bolo všetko vybavené. Už len sa nast'ahovať. Bol som šťastný ako nikdy.

III.

Bola už jeseň, keď som prišiel natrvalo. Pamätám si to, ako keby to bolo včera. Autobus ma vysadil na zastávke asi desať minút od obce a zvyšok cesty som šiel pešo. Už to nebolo ako minule, už som nešiel na pivo. Nechal som po seba poslať koč, nasadol som a šli sme. Cez okienko som už videl rozcestník, a tak som kočišovi povedal, nech ma vysadí a dôjde bezo mňa. Chcel som sa prejsť, porozmýšľať, potreboval som usadiť ten zmätok, čo som mal v hlave z toho, že sa sťahujem. Išiel som po ceste, ktorá bola zapadaná hrubou vrstvou lístia. Počul som zurčať potôčik. Neponáhlal som sa, preto som sa nad potôčikom zastavil a pozoroval som, ako voda obmýva skaly a prediera sa pomedzi ne, ako keby ju na konci niečo čakalo. Takto som tam bol asi ešte pol hodiny.

Už sa zvečerievalo, keď som sa pohol ďalej. Mal som pocit, ako keby moja noha dopadala do vaty. Listy sa mi lepili na topánky, ale to mi nevadilo. Šiel som po tejto zlatej ceste asi štvrt' hodiny, keď sa môjmu zraku odhalili stromy, ktoré sa svoju nahotu snažili úboho zakryť tou trochou žltého lístia, čo na sebe ešte mali, ale čas a príroda ich bezcitne vyzliekali. Spoza stromov som už videl sídlo.

Pri dverách už svietili dve staré plynové lampy, a tak som sa nemohol stratiť. Pomaly som sa približoval. Otvoril som bránu a vstúpil som na štrkovú cestu. Kým som prešiel k dverám, lístie mi z podrážky opadalo. Otvoril som dvere. V dvoch radoch pri dverách stálo služobníctvo slečny Oakwoodovej, napravo sedel Eston, absolútne nezaujatý situáciou.

Z dvier východného krídla v čiernych zdobených šatách práve vyšla Amy Oakwoodová. Tak sa volala. Pozrel som jej do očí. Boli zelené ako tráva v lete a absolútne nezaujaté mojou prítomnosťou. Postavila sa pred mňa a veľmi formálne povedala: „Rada vás vidím. Moje

služobníctvo vám bude plne k dispozícii. Dúfam, že sa uvidíme častejšie a teraz ma ospravedlňte, už musím ísť.“ V malom oblúku sa otočila a už mi stála chrbtom a pomaly odchádzala.

Pozdravil sluhov, bolo pre mňa veľmi zvláštne ich tak vnímať, a požiadal som ich, aby mi niekto odniesol kufre z koča. Bolo to, ako keby sa tu zastavil čas na konci 19. storočia. Prechádzal som sa po dome. Ešte bolo len asi sedem hodín večer, a tak som si povedal, že sa pôjdem von. Bolo krásne, na cestu svietil mesiac. Za bránou som neodbočil vpravo do dediny, ale doľava. Potôčik tiekol pomalšie a tichšie ako cez deň, ako keby už nechcel zobudiť spiacu prírodu. Vietor začal fúkať silnejšie a silnejšie, zrazu som mal pocit, akoby pri mne niekto bol. Otočil som sa, ale nikoho som nevidel. Pravdepodobne sa mi to iba zdalo. Vietor neprestával duť. Znova som mal zvláštny pocit. Keď som sa teraz otočil, ako keby sa mi o nohy obtreli šaty jemné ako zo saténu, ale pritom staré, veľmi staré, hlavne chladné ako ľad. Nikdy som neveril na duchov, pre mňa to boli iba príbehy, s ktorými sa strašili deti, keď neposlúchajú. Zaujímal som sa o vedu, a preto malo pre mňa všetko a vždy nejaké logické vysvetlenie. Nevenoval som tomu preto veľkú pozornosť, pravdepodobne tie zvláštne pocity boli spôsobené únavou.

Keď som sa vrátil, kufre už boli v mojej spálni. Bola veľká, bol tam krb a pohodlné kreslo. Veľké francúzske okná prepúšťali veľa svetla cez deň dnu a v noci von. Pri ráme boli zopnuté červené závesy, ktoré ladili s posteľou. Áno, s posteľou! Mal som posteľ s červenými nebesami! V tú noc som zaspal rýchlo.

Ráno som vstal dosť skoro. Vonku bolo škaredo. Cítil som príjemnú vôňu vajíčok a silného čierneho čaju. Šla z východného krídla. Tam bola kuchyňa. V dome bola jedáleň, ale ja som nemal rád formality, chcel som sa najesť priamo v kuchyni. Boli tam dvaja kuchári, vlastne kuchár a kuchárka, manželia. Mohli mať tak okolo päťdesiatky. Pozdravil som ich a sadol si k stolu. Dozvedel som sa, že sa volajú Charlotte a Daniel Maxvelovci. Nebol som typ človeka, ktorý sa s ostatnými rýchlo spriatelí, ale s nimi to šlo akosi ľahko. Raňajkovali so mnou a pri tom sme sa rozprávali. Pýtal som sa ich na sídlo, na polia a aká tu býva úroda. Stále spomínali nejakého grófa Sebastiána. Dozvedel som sa, aký bol dobrý k ľuďom, ako sa staral o zamestnancov, ale čo mi opisovali najviac, ako krásne vedel hrať na organe. „Vždy, keď prišiel domov, tak si sadol na tú koženú stoličku pri organe a hral, hral aj tri hodiny v kuse. A krásne! Či mal dobrú náladu, alebo ho našťvali dcéry, stále hral. Nanešťastie umrel pred niekoľkými rokmi.“ „Dcéry?“ opýtal som sa. Charlotte moju otázku pohotovo zahovorila protiotázkou, či mi chutí.

Po raňajkách som šiel do svojej izby. Ani neviem prečo, ale pozrel som sa do okna, z ktorého som mal výhľad na altánok v malej záhradke. V altánku sedela Amy a sledovala, ako prší. Ani sa nepohla. Videl som jej do tváre, ale nedali sa v nej rozpoznať žiadne emócie.

Cez deň sa nič zaujímavé neudialo. Večer som šiel spať skôr ako včera, pretože to počasie ma nejako zmohlo. Zobudil som sa na zvuk organu. Melódiu som nepoznal, ale niekde som ju už určite počul. Započúval som sa. Tá hra bola krásna, bez chybičky, prasto nádherná. Keď som dnes ráno počul, ako krásne hrával gróf Sebastián, pomyslel som si, že Amy musela talent zdediť. A tak som pri tej krásnej melódii opäť zaspal.

Ráno bol v kuchyni iba Daniel. Poznamenal som, ako krásne včera večer Amy hrala. Daniel sa zatváril vystrašene a potom mi povedal niečo, čo ma zarazilo. „No viete, Amy na organ hrať nevie. To hral gróf Sebastián.“ Neveril som mu, myslel som si, že si zo mňa strieľa. Opýtal som sa ho, prečo včera Charlotte hovorila o dvoch Sebastiánových dcérach. „Gróf mal dve dcéry, ale jedna, Lucy, umrela. Ak chcete, ukážem vám jej obraz.“

Otvoril dvere do severného krídla a keď sme sa predrali spleťou starých vecí a cez pár chodieb, odomkol pomerne veľkú miestnosť. Všade v nej boli zakryté obrazy. Daniel prišiel k jednému a strhol z neho plachtu. Na obraze bolo dievča, nemohlo mať viac ako dvadsať a bolo ešte krajšie ako Amy. Usmievalo sa veľmi, veľmi nepatrným úsmevom, vlasy malo

rozpustené a pri pohľade na jeho oči tuhla krv v žilách. Boli modré ako more, láskavé a nežné.

Večer som nemohol zaspáť. Stále mi vrtal hlavou ten organ. Keď som ho opäť počul, odhodlal som sa, že zídem dole a pozriem sa, aká je pravda. Bola to opäť krásna hudba, ktorú, či ste chceli či nechceli, ste museli počúvať. Pomaly som otvoril dvere a s baterkou, ktorá vydávala slabé svetlo, som posvietil na organ. Nikoho som nevidel! Rýchlo som zabuchol dvere a šiel som do spálne. Zaspal som neskoro, okolo polnoci.

Ráno som šiel k organu znova, aby som ho skontroloval. Takmer som omdlel, keď som zistil, že píšľaly sú upchaté a mechy prehryzené. Prvýkrát v živote som sa bál, nikdy som takýto pocit nemal. Ako je to možné, pýtal som sa sám seba.

Ostatné dni pokračovali rovnako. Stále pršalo a každý večer hral organ svoje krásne melódie. Čo bolo nové, sem-tam sa do tejto hry pridával krik Amy. Kričala zo spánku. Ten krik pridával celej situácii strašidelnosť.

IV.

Prišla zima. Bolo chladno a sneh padal už od jedenásteho decembra. Čím bolo bližšie k Vianociam, tým chodila Amy viac vyľakaná a ja som čím ďalej, tým viac sedával v hlavnej hale domu. Nekúpil som si televízor, a tak som si čítal. V dome bola veľká knižnica. Vídaval som Amy, ako chodí von v svojich, ako som vyvodil, obľúbených čiernych šatách. Nebola vôbec prívetivá, ale raz si ku mne sadla. Sadla si do kresla presne oproti môjmu a pozrela sa, čo čítam. „Vianočná Koleda?“ „Áno,“ odpovedal som. „Mám rád Vianoce a Vianočná koleda k nim patrí.“ Na moju nadšenosť na tento sviatok odvetila: „Pff, Vianoce, sviatok tej konzumnej spoločnosti vonku, čo sa vždy pred Vianocami nahrnie do obchodov s tým, že si urobia krásne „rodinné“ Vianoce, ale nikto nemyslí na rodinu, nikto. Myslia na seba, aký darček dostanú a vôbec nemyslia na to, že to, čo milujú, sa môže vypariť, ani nevedia, ako. A keď už to je fuč, tak plačú, ľutujú, chodia spomínať, ale už je neskoro.“ Pohodlnejšie sa usadila do kresla a pozrela sa na mňa. Keď som sa jej pozrel do očí, vycítil som, že ju niečo trápi. „Prečo tak smutne?“ opýtal som sa. „A prečo veselo?“ To bola jej odpoveď. „Pretože Vianoce sú časom rodiny a nie každý ich prežíva v obchodoch! Zíde sa celá rodina, porozprávate sa, máte dobrý pocit.“ „Ach, aká rodina?!“ Zdvihla sa z kresla a odišla.

Takýchto rozhovorov bolo viac. Čoraz častejšie keď šla Amy okolo mňa, prisadla si a chvíľku sme sa rozprávali.

Bolo 26. decembra. Moja časť domu bola vyzdobená. Prehovárал som aj Amy, aby tak urobila vo svojom krídle domu, ale bola neodbytná a odmietla akékoľvek dekorácie. Deň sa začal krásne, no ešte som nevedel, že skončí ako jeden z najhorších. Od rána bolo vonku strašné počasie, snežilo a fúkal silný vietor. Všetci boli v tento deň zvláštni, akísi smutní a na niečo čakali, ale dobré to nemalo byť. Amy som od rána nevidel. Och, prišiel ten večer, večer, na ktorý nezabudnem. Všetko šlo ako obvykle, šiel som si ľahnúť okolo ôsmej. Vietor mi dul do okien a na organe ešte nikto nehral. Až keď zrazu o deviatej vietor začal fúkať ešte silnejšie a začalo ešte viac snežiť, organ začal hrať svoje smutné melódie. Boli pomalé a chcelo sa mi pri nich plakať. Boli hrané hlasno, hlasnejšie ako kedykoľvek predtým. Nemohol som spať. O pol dvanástej sa po dome rozľahol krik, bol to krik Amy, ktorú som nikdy nepočul tak kričať. S krikom utíchol aj organ a v tú noc sa už nerozozvučal. Preto som sa išiel pozrieť, čo sa stalo. V hlavnej hale bola Amy - ležala na zemi, omdlela, a tak ju tam Charlotte a Daniel kriesili. Opýtal som sa, čo sa stalo. Oni mi odvetili, že nič, len nech im ju pomôžem odniesť do postele. „Treba ju odviezť do nemocnice“, povedal som a šiel som otvoriť dvere. Keď som ich otvoril, takmer ma zasypal sneh. Napadal do polovice dvier. Vedel som, že nemá cenu ísť teraz odhrabať ho, a tak som im pomohol a zanesli sme Amy do postele. Po tomto incidente som sa mohol pýtať, koľko som chcel, i tak mi nik nechcel prezradiť, čo sa v tú noc stalo.

V.

Prešiel rok. Na farme sa mi darilo, kúpil som rôzne zvieratá, predával som mlieko, vajcia, syr, tvaroh, skrátka, mal som dobrý rok. Aj vo vzťahu k Amy. Spriatelili sme sa, dokonca sme začali spoločne večerať, náš vzťah sa zlepšil, hoc stále chodila viac smutná ako šťastná.

Stále mi však v hlave vrtala tá noc pred rokom, a tak som sa vypytoval, ale nik mi nechcel nič povedať. Jedného dňa, keď Charlotte odišla do mesta k doktorovi, mal som dosť času sa Daniela opýtať, čo sa stalo. Nechcel mi to povedať, ale nakoniec sa rozhovoril. „Viete, ten obraz, čo som vám ukazoval? Tak ako už viete, bola to jej sestra a keď som vám hovoril, ako umrela, klamal som. Neumrela prirodzenou smrťou, bola zavraždená. A odvtedy duch grófa Sebastiána hráva na organe Hráva pre svoju dcéru, teda aspoň to sa hovorí a viac neviem.“ Tušil som, že v niečom klame, ale nevedel som, v čom.

Bolo opäť 26 decembra. Všetko prebiehalo ako minulý rok, až na to, že počasie sa mi zdalo pokojnejšie. No v noci fúkal taký silný vietor ako nikdy a snežilo neskutočne silno. Chcel som zasvietiť, ale nešlo to, vypadol prúd. Vtom dobehla Amy s plačom. Skôr, ako som sa jej stačil niečo opýtať, vonku udrel blesk a zahrnelo. S tým, že čo sa tu deje, dobehli aj Maxvelovci a vtedy sa začalo pekelné divadlo. Neveril som na prízraky ani na duchov, ale to, čo som videl, mi zmenilo všetko, čo som si myslel. Ako keby z čista-jasna sa objavil pri jednej pohovke stolík s popolníkom. Amy už stála ako prikovaná, ako keby vedela, čo bude nasledovať. K stolíku pribudli ozdoby, biele ozdoby, ruže, stužky a iné. Vyzeralo to tam ako pred svadbou, keď vtom zo západného krídla vyletela Lucy Oakwoodová. Vyzerala presne ako na obraze v zadnej časti domu. Vtom vyšla z východného krídla Amy. Bola mladšia, mohla mať tak dvadsať rokov. Lucy v hale s radosťou tancovala, ale keď prišla Amy, prestala. Začali sa hádať, ale namiesto hlasov, sme mali v tejto bezbožnej scénke k dispozícii iba hru organu, ktorá nešla umlčať. Amy bola rozhorčená, nikdy som ju takú nevidel a keď Lucy mávla rukami a chcela odísť, Amy ako v amoku zobrala porcelánový popolník a udrela Lucy do hlavy. No nestačilo jej raz. Prvý úder do hlavy zložil Lucy na zem. Amy do nej búšila ďalej, až mala zakrvavené ruky. Lucy sa ocitla v smrteľnom kŕči a ostala ležať na zemi. Amy na ňu padla a rozplakala sa.

Bola polnoc, keď sa všetko skončilo. Organ stíchol a objavil sa posledný blesk, ktorého žiara nám ukázala Amy. Omdlela. Odtiahli sme ju do izby a ja som ako bez duše odišiel do spálne. Ráno som sa zobudil neskôr a šiel som skontrolovať Amy. Stále spala, tak som šiel do kuchyne. Sadol som si a Maxvelovci si automaticky sadli ku mne, ako keby vedeli, že budem chcieť vedieť vysvetlenie. „Viete, klamali sme vám, keď som vám nechcel povedať, kto Lucy zavraždil. Našli sme ju ráno, bol pri nej aj popolník. A keď som vám vravel, že gróf Sebastián pred pár rokmi umrel, tak to bolo tiež vtedy. Bol v dedine vybavovať murárov. Mala sa tu stavať ďalšia budova, ale keď prišiel domov a zistil, že jeho obľúbená dcérenka umrela, dostal infarkt. A prečo Amy takto chladnokrvne zavraždila vlastnú sestru? Bolo to kvôli jednému mužovi. Amy si našla priateľa, ale vôbec im to neklapalo, hoc ho milovala. Jedného dna uvidel Lucy a zamiloval sa, aj ona. Začali sa tajne stretávať a potom, keď sa to odhalilo, Amy začala svoju sestru nenávidieť, dokonca tak veľmi, že sa presťahovala do druhého krídla budovy, aby ju nevidela. Lucy už bola zasnúbená a chystala sa svadba. Dom bol krásne vyzdobený, svadba mala byť 28. decembra. Lucy milovala zimu. 26. Decembra Lucy aj Amy oslavovali narodeniny, Lucy 21 a Amy 20. Boli narodené v rovnaký deň, iba s ročným rozdielom. Boli 2 dni do svadby a Lucy skoro vôbec nespala, zaspávala okolo jednej ráno. Do polnoci rada tancovala, cvičila na svadbu. A inak tomu nebolo ani v tú noc. Lucy tancovala, keď v tom prišla Amy, pohádali sa, strašne sa pohádali. A keď Lucy odchádzala, Amy zobrala popolník a začala ju biť do hlavy. Ale to už ste vlastne videli. To je všetko. Odvtedy je Amy taká, ako ste ju poznáte. Päť rokov sa neusmiala. Utápa sa v žiali. Lutuje, že radšej nezabila seba. Preto nenávidí Vianoce a vlastne aj svoj život.“

VI.

Na jar sa objavili prvé lístky na stromoch a tráva ozelenela. Amy som sa veľa nevenoval, mal som prácu s farmou. Jedného dňa si ma sama zavolala. Sedel som v pracovni, keď po mňa poslala svoju komornú. Sedela v kresle, bola zhrbená, strapatá a popravde, aj smrdela. Dlhú dobu sa totiž nesprchovala. Mala neprítomný pohľad a ruky položené na operadlách, ktoré silno stískala. Prešiel som pred ňu, ale pohľadom ani nehla. Posadil som sa do druhého kresla a čakal som, čo povie. Ozvala sa neprirodzeným a strašidelným hlasom: „Tiež si to videl, že?“ Pozrela sa na mňa. Striaslo ma, keď som sa jej pozrel do očí, boli akési iné. „Áno, videl som to tiež,“ povedal som s úplne vážnym tónom. Chytila ma za ramená. Odtáhoval som sa, pretože jej strašne páchlo z úst. „Takže potom nie som šialená iba ja, ale všetci, ale všetci, ale všetci...“ Opakovala a opätovne sa posadila do kresla, keď zrazu vykrikla: „Ale všetci!“ Zasmiala sa, och bože, ale ako strašne! Zasmiala sa smiechom šialencov. Áno, presne tým smiechom, z ktorého je počuť strach, hrôza a v ktorom je počuť plač. Presne tak, plač, plač posledného kúska zdravej mysle, ktorý sa už nikdy nevyslobodí z nadvlády šialenstva.

Zahľadela sa na mňa, začala sa smiať ešte hlasnejšie a tvár ku mne priblížila ešte viac. Z úst jej odlietali sliny a stále sa smiala. Nešlo to vydržať! Zdvihol som sa zo stoličky. Rýchlo som ju obišiel, aby ma nestačila chytiť za kabát, ktorý som na sebe mal. Otvoril som dvere a poslednýkrát som sa na ňu otočil. Pozrela sa na mňa pohľadom šialencov a začala sa znova smiať. Dvere som zabuchol a rýchlo som odišiel do pracovne.

Potom som k nej už vôbec nechodil. Často stávala pri okne, pozerala do lesa, ako keby tam niečo videla. Po nociach vykrikovala, že bude voľná a že jej nik nebude brániť v šťastí a stále sa smiala, stále. Až jedného dňa jej smiech utíchol a v okne už nik nestával. Oblečenie ostalo navždy zavesené v skrini. Nie, neumrela, utiekla. V blate sme našli jej šľapaje, ako smerujú k lesu. Presne k tomu lesu, ktorý v posledných dňoch obdivovala.

Neprestáhoval som sa, ostal som v sídle a od jej bratancov som odkúpil východné krídlo, takže už je celé sídlo moje. Na Amy ale neviem prestať myslieť. Často pozerám do polí a niekedy sa mi zdá, že ju tam vidím. Niekedy dokonca počujem, ako si čľapká nohy v potôčiku alebo ako bosá behá po lese. Niekedy počujem aj jej smiech.

Občas sa aj vy započúvajte, či niekto nebehá po lese s bosými nohami alebo či niekto nie je vo vysokej tráve a nepozera sa na vás.

Anna Šušliková
27 rokov, Kysucké Nové Mesto

Svätice

Bol jeden z tých neznesiteľne dusných júlových dní. Teplota v tieni sa šplhala k tridsiatim stupňom a vzduchom sa šírila mátež vôní – odor potných žliaz, zápach zmäknutého asfaltu, hnilobný puch rozkladajúceho sa líščieho tela ležiaceho už druhý deň na málo frekventovanej vedľajšej ceste. A do toho sladkasté letné parfumy – či už to boli cenovo prijateľné flakóny, ktoré sa dajú zakúpiť v každom jednom DM-ku, alebo kvalitné značky zvučných mien. Len ona smrdela octanom.

Náhlila sa domov a v mysli sa jej odohrávala včerajšia hádka. „*Ty jeden dilino!!! Toto, čo robíš, sa odborne nazýva ekonomické týranie. Nemôžeš čakať, že z materskej si to môžem zaplatiť sama! Keby si ma ľúbil.....!*“ nasledoval plač, ktorý aj tak nepomohol. Chladne argumentoval, že jej želanie je blbosť, veď každý jeden cent sa hodí do prestavby. Napokon odišiel do roboty, nechal ju napospas slzám a mamičkovskému stereotypu. Malého dojčila, masírovala mu nafúknuté bruško, skladala a búrala veže z kociek a keď si pozerali zvieratkovské leporelo, štekala, mňaukala, kotkodákala a kvákala. A ten malý Judáš si spokojne mrmlal a džavotal, tliedkal a ťapkal a donekonečna opakoval „*ta-ta, ta-ta, ta-ta*“. Malého volala Judáš, venovala mu všetko a hoci s „tatom“ bol pár minút ráno a ešte menej večer, bolo to jeho prvé a jediné slovo.

Keď muž prišiel z roboty, našiel ju v dobrej nálade, veselú, nalíčenú a zvodnú (všetko, čo sa nepodobalo umasteným teplákom a vyťahaným tričkám na neho pôsobilo zvodne). A našiel ešte niečo – v kuchárskej knihe nedbanlivo ukrytý útržok článku: *Šesť krokov, ako sa stať dokonalou milenkou*. Červenal sa aj za ňu – krok dva a päť nezrealizovala nikdy, ani počas dlhého sedemročného chodenia, ani počas ešte dlhšieho trojročného manželstva. Tušil lacnú pascu a tušil správne. Práve v tom najlepšom zahlásila, že jej nenormálne šklbe dolnou osmičkou, ide si uvariť šalviu a kloktať. Vzrušený a nasratý zároveň...kapituloval.

Jej zdravotné problémy nastali pár dní po pôrode. Krvácajúce d'asná, afty, zvýšená kazivosť chrupu, zápach z úst spôsobený baktériami z chorých koreňov, ba i hnisavé vačky. Jej stomatologička, veľmi milá stará dáma, ktorá si už pár rokov mala vychutnávať dôchodok, neustále tvrdila, že daný stav je spôsobený dojčením. Dieťa jednoducho odčerpáva matke vápnik z tela. A tak každý deň vypila liter mlieka, no zuby boleli ďalej. A analgetiká?

Paralen: Dojčiace ženy môžu liek užívať 1 deň, dlhšie ako 1 deň môžu liek užívať len so súhlasom lekára.

Panadol Novum: Počas dojčenia možno liek užívať jeden deň, dlhšie len po porade s lekárom.

Algifen Neo: Tento liek sa nesmie užívať počas tehotenstva a dojčenia.

Ibalgín 400: Dojčiace ženy môžu počas dojčenia užívať liek len na výslovné odporúčanie lekára.

A keďže výslovné odporúčanie neprichádzalo, uchýlila sa k babským receptom. Kloktaj šalviu, kloktaj repík, natri si líce octanovou masťou, prilož si tam studený obklad, požuj klinček atď, atď.

Rozmýšľala aj nad odstavením malého, no muž jej dohovoriť. Chce byť obyčajnou sebeckou egoistkou, ktorá pripraví ich poklad o samé benefity – od lepšej imunity, až po vyššiu

inteligenciu? Ved' aj on všeličo preskákala a nest'ážoval sa. Napríklad vojenčina....odporné žrádlo, vymletí nadriadení, rok pretrvávajúce svalovce po každom jednom cvičení. A bral obľbováky? Nebral! Vydržal!

Navyše prestavovali.

Nutrilon (800g): 13, 93€

Beba (600g): 11. 03€

Hipp (600g): 12.19€

Situácia sa zhoršovala. K vytrhnutej osmičke, o ktorú prišla ešte ako pubertiačka, sa pridala dolná sedmička. Samozrejme, extrakcia sa skomplikovala suchým lôžkom. Kdesi čítala, že suché lôžko sa odstraňuje v lokálnej anestézii, pretože rýpaním do extrakčnej jamy musí dôjsť k jej znovu zakrvácaniu. Škoda, že zubárka nič také nečítala. V kresle si blúznivo, sama pre seba, drmolila: „*Zlatý pôrod, zlatý pôrod*“.

Raz v detstve, keď oslavovala meniny, dostala od starej mamy knižku *Kresťanské nebo*. Mala jej pomôcť duchovne rásť, ale ona to brala ako fantastický horor. Len ju zaujímalo, prečo sa rodičia tak striktné stavajú voči Čelustiam a Anakonde, ale vôbec im neprekáža upaľovanie za živa, odrezávanie hláv a hladné levy trahujúce ľudské mäso.

Jednu sväticu si mimoriadne obľúbila. Agátu. Keďže sa nechcela vzdať Krista, pohania jej kováčskymi kliešťami vytrhali všetky zuby. A aké poetické meno! Agáta, Agáta... To „g“ celému slovu dodávalo vznešenosť a eleganciu. Vždy sa jej páčili mená obsahujúce „g“ – Agnesa, Gréta, Gabriel. (A potom sa zaľúbila do Vinca a pre pokoj v rodine porodila malého Vincíka..... Aj sestričky na novorodeneckom na ňu hľadeli ľútostivo. Všetkým ostatným mamičkám oznamovali: „*Nech sa páči, Emka je už hladná....Damianko ide papat'*“ A ona sa dočkala: „*Tu vám nesieme drobca na kŕmenie.*“ Nezazlievala im to, sama radšej povedala malý Judáš namiesto malý Vincík).

Už doma, opuchnutá, uslzená a vyčerpaná, urobila niečo nečakané. Pokľakla a vrúcne sa modlila. Nie k Bohu, nie k Panne Márii, ale k Agáte. Ved' bola patrónkou stomatológov a ľudí s boľavými zubami. Hneď na druhý deň si v obchode s náboženskými artefaktami objednala stredne veľkú sochu svätice (Muž hromžil, že za 45,95€ mohol kúpiť jednu butylkaučukovú pásku). Svätá žena mala až príliš odhalené plecia na svätú ženu. No nekúpila ju kvôli skúmaniu historickej módy. Urobila jej malý oltárik, na ktorom nikdy nechýbali čerstvé kvety a vonné sviece a modlila sa k nej každý deň.

Asi sa modlila málo, pretože osmičku a dolnú sedmičku nasledovala horná päťka. A trochu sa jej kývala horná trojka. Navyše pribudlo zopár nových kazov. Brala to však ako skúšku trpezlivosti a vytrvalosti.

Pomaly prešli ubolené týždne vyplnené kočkovaním, prebaľovaním, kloktaním, prešli jesenné hmly (už od septembra nosila čiapku, aby náhodou nedostala prievan), zimné mrazy a jarné čľapkanice.....a drobcovi zrazu gratulovali k prvým narodeninám.

Bolo to zvláštne, ale malého ešte stále kojila, a to sa nazdávala, že od zoslabnutia a bolesti sa jej mlieko postupne stratí. Ale mohla ho rozdávať – dokonca si urobila aj zásoby do mrazničky. Tri a pol litra. (Muž v jednu upršanú sobotu, v tých vzácnych chvíľach vzájomného leňošenia, napísal do tajničky *Dojnica na päť jej meno*).

Agáta stále trónila v ich skromnom podnájme. Len keď mala prísť návšteva, sochu schovali do skrine, kvety položili na stôl a sviece sfúkli. „*Stačí, že ja ťa považujem za mierne pomätenú. Nemusí si to myslieť pol mesta.*“

Avšak jej nebývalá náboženská horlivosť neunikla jedným očiam. Ktorúsi nedeľu im svokra oznámila, že *mladý páňko* organizuje víkendový zájazd do Ríma, stačí sa prihlásiť na fare do dvoch týždňov. Ak by chceli, Vincíka im rada postráži. Ona chcela, brala to ako znamenie,

zásah vyššej moci. No doprava, ubytovanie, poistenie a vstupenky do chrámov prevyšovali takmer dvojnásobne tú smiešnu žobračenkú, ktorú dostávala od štátu za to, že vychováva malého daňového poplatníka. Vincík starší zúril. V cene navyše nebolo zarátané jedlo. Tam si bude chcieť objednať pizzu, inde zas špagety, posediť pri pravom talianskom presse, do toho suveníry....Boj vyhrával až do toho osudového večera, keď zrealizovala necudný článok *Šesť krokov, ako sa stať dokonalou milenkou*.

Z fary sa náhlila domov, vdychovala vône a zápachy (svoj octan už ani neregistrovala) a kládla si otázku, kto z ich páru je väčší dilino. Chcela zaplatiť zálohu, poinformovať sa o harmonograme cesty a celkom príjemne si pokecala s *mladým páňkom*. Nakoniec sa spýtala, či sa v Ríme nachádzajú nejaké pamiatky zasvätené svätej Agáte. Kostolík? Kaplnka? Veľkolepý chrám? Pánko vyzvedal, či ešte kojí. Od duchovnej autority to bola vskutku nečakané, no odpovedala, že už skoro rok a pol.

„Ak sa chcete podakovať, treba navštíviť Dóm svätej Agáty v Catanii, na Sicílii.

Asi pozerala príliš nechápavo, pretože sa dal do vysvetľovania:

„ Narodila sa na Sicílii a po jej mučeníckej smrti jej tam postavili Katedrálu. Chodí tam najmä veľa matiek. Pri mučení jej odrezali prsia, preto sa svätá Agáta stala patrónkou dojčiacich žien. My kresťania 21. storočia ani netušíme, v akom pohodlí môžeme vyznávať svoju vieru, “ ukončil s pátosom.

Zhlboka dýchala, počítala do desať a z celej sily sa snažila hystericky a nepríčetne nerozosmiať, nerozplakať. Nakoniec iba zašepkala: *„Malý má problémy s prerezávaním zúbkov, na ktorého svätca sa treba obrátiť? “*

„Nuž, byť Vami, najprv sa obrátim na nejakého kvalitného zubára, “ povedal s úsmevom, a potom pokračoval, *„tieto neprijemnosti lieči svätá Apolónia, ich patrónka, jeden z jej chrámov sa dokonca nachádza v Ríme, len dajte pozor, aby ste neskĺzli do modloslužobníctva, “* varoval ju (oneskorene).

Z fary odišla bez zaplataenia zálohy (vyhovorila sa na nevyhovujúci termín). Mysľou jej blyšlo, ako by manžel v budúcnosti, o rok, o dva, zareagoval na malú Apolóniu. Polinka, Polina – nie je tam síce žiadne „g“, ale určite je to milšie ako nejaká Vincencia.

Muž sa doma išiel zadusiť smiechom. To sa môže stať iba jeho Dore – pomýliť si svätice. Potom ju objal a poznamenal, že si ten víkend predsa len užijú. Terchová? Čičmany? Neďaleko, pekne, lacno...

Po tejto veľkorysej ponuke nemala silu začať novú polemiku kvôli súkromnej zubárke.

Sväticiam na renesančných obrazoch a gotických maľbách to bolo srdečne jedno.

Neullior Aeternum

18 rokov, Bánov

Zápisky zbesilého detstva

"FEŤÁČKA...nič viac, len SKURVENÁ FEŤÁČKA", ozvalo sa teatrálne spoza môjho chrbta, len asi tri kroky, čo som prešla okolo pouličných postarších (jeden krok pred smrťou) žien z našej ulice.

„Vieš, Hela, pamätám si ako k nám chodilo s mamou malé, vlasaté, okaté dieťa s prekrásnymi lícami. A ja som si vždy myslela, že bude krásna a dotiahne to ďaleko, lebo si nikdy nedalo povedať ..a pozri teraz.... ako to vyzerá??"

Hela si ťažko povzdychla a preniesla „, nóoo...Joli...nikdy nevieš, čo za grázla ti rastie pred očami... Videla si ako sa díva? Ako posledná chudera"...

Tvárim sa, že som svoj krok nespomalila, ani že som úplne nepostála počúvajúc chrbtom tieto povznášajúce názory. Hlavou sa mi hnal výkrik rýchlosťou blesku, infarktu myokardu, pretože môj mozog je strategický bohém. Jednoznačne! Vytiahol z pamäťového centra spomienku na jeden jarný večer, keď sa susedom narodilo malé prasa. Určite sme sa tam zišli všetci z ulice a híkali, ochkali, waukali nad bezbranným stvorením. Mala som štyri roky, desať mesiacov a jeden týždeň (viem to presne) a domáci chov bol bežnou dedinskou záležitosťou.

Dívam sa na mamu „, a ono zomrie? Budete ho jesť? Prečo? Pozri, ako sa túli k mame..."

Mama pregúľala očami o tri svetové strany a tragicky vysvetlila „, jasné, veď je to len prasa" a naďalej hádzala famózný úsmev s názvom " nikto ťa nemá rád"

Zvedavci sa začali vytrácať, no mne sa nechce, mňa musí otec ťahať ako poslednú diváčku od chlievu " oci, ešte chvíľu, pozri aké je krásne a myslím, že sa usmieva"

Otec je flegmatik (aspoň voči mne) a tak nebojácne utrášil pár povzbudivých slov v zmysle,, keď zostane také malé, nik ho nezje"

Doma som sa celé dve hodiny modlila, aby susedove prasiatko zostalo navždy malé a nemuselo umrieť. Naši sedeli v kuchyni za stolom s bratom z matkovej strany. Neznášal ma. Pili, pretože piť po večeroch, bolo rodinnou zábavou.

Niektó zvoní. Pozerám cez okno spoza závesu stojac na špičkách a kričím " mamii, prišiel ujo Jano" (ujo Jano bol mamin druhý brat. Už nie je, zomrel na prechľastanie pred rokom a pol) a za ním sa vcelku nemotorne niesla jeho žena s nejakými papiermi v jednej ruke a v druhej držala tašku pre psy. Lepšie povedané - pre veľkého, agresívneho potkana s podtitulom čivava Tono.

Sú pri dverách a nemotorná žena surovo klope na dvere. Ešte o cit surovšie a sme bez dverí. Otvára statočne odolávajúce dvere, vpadne cez chodbu do kuchyne a s chuťou vyriešiť rodinný problém - prednáša " Tu je adresa jej biologickej mamy, bola som tam, ale nik mi neotvoril, nechcem ju v rodine, tak vás prosím, aby ste ju vrátili naspäť...veď nám robí hanbu" a nadýchla sa.

Čupela som za dverami z kuchyne do obývačky a nechápala. Myšlienka na malé, krásne, ružové prasiatko bola preč. Mama poslala nemotorné stvorenie von z chodby, otec ma bráni, že som ich dcéra a v tom sa opilecky dvíha mamin brat, vpáli do obývačky, majstrovským chmatom dvíha lampu, ktorá osvetľovala miestnosť, kým ju nevytrhol zo zástrčky.

Stojím pred opitým mužom, ktorý kričí z plnej prepitej pečene "vyhod'te e ju na ulicu, dajte ju preč, my nechceme cigánske diet'a", prehlo ho dopredu a vzápätí vrátilo. Otvára mi ústa a mam z neho strach. Otec vyhádza čivavu Tona s majiteľkou, mama obracia do seba ďalší pohár, ja stojím zoči - voči jej opitému bratovi, ktorý po mne švihom ruky hádže asi dvadsať kilovú lampu.

Verte mi, že som sa snažila uhnúť, že som chcela kričať, ale nemohla som. Lampa sa zráža s moju hlavou a následne dopadá na moju hrud', vybíja mi dych a ja len kopem nohami a búcham rukami bezmocne do zeme. Prestávam vidieť ostro a prvýkrát mi v detskej mysli tancuje myšlienka na smrť so strachom.

Prichádza otec, berie ma do rúk, vracia mi dych aj s farbou do tváre, chvalabohu. Položí ma na gauč a päšťou útočí na maminho brata, ktorý tento fakt nerieši. Trhá ma za ruku, padám z pohovky z ľahu na zem a nevládzem sa pohnúť. Otec ho hádže na zem a udiera.

Plačem...

Kde je mama a prečo ma nepríde objat', neviem. Mamin brat leží opretý o radiátor s krváčajúcim nosom a hlavou. Otec ma znovu ukladá na gauč a hladí po vlasoch. Cítim, že sa mu trasú ruky, cítim, že mu to je ľúto, ale nič nepovie.

Spomienka sa stráca a na mňa trúbi auto uprostred ulice. Cítim pohľady troch grácií, ktoré si stále hovejú na drevnej lavičke pred domom. Hela mala vždy - odkedy si pamätám...dlhé strieborne vlasy, ako z rozprávky. Poznám ju a vždy, keď chce povedať niečo hlboké, tak si povzdychne, povie strohé "odpusť pane", prehrnie ľavou rukou svoju striebornú hrivu siahajúcu po pás. Aj teraz to urobila, viem to. A práve zmyselne spúšťa s dávkou rozvahy "ohmmm, mhm,...ehm, inak prečo som ju nikdy nevidela s kamarátmi? A frajera tiež asi nemá ..ale veď, kto by ju aj chcel....a mama sa za ňu isto hanbí....aj tá, chudera jedna, zobrala si cudzie decko, vychovala ho a tá nevďačnica ju tak sklame ..moja Andrea by ma len raz sklamala a viac sa k nej nepriznám" vydýchla, akoby práve predniesla životnú reč ku kandidácii na poslankyňu do parlamentu k miestu s honosným názvom " Zaškatuľkovaná inžinierka zamerávajúca sa na vyesedávanie pred domom aj v hodinách Krista" a uspela by.

Chcem sa pohnúť, ale nohy sa mi zrástli s betónom. Mozog znovu strategicky riadi moje pohybové centrum a otáča moju beznádej k tváram týchto hlavných analyzátoriek, ktoré ochotne a dobrovoľne slúžia so zapredaným srdcom celej Červenej armáde (názov našej ulice)

Chcem hovoriť o mojom sklamaní, o mojich prosiacih očiach, o mojej beznádeji, o mojej nádeji, aj bolesti, o stratách, o bojoch, o túžbe, o hľadaní, o bitkách, modrinách, o ranách, o krvi, o znásilneniach, o ignorácii, o alkohole a aj o malom ružovom prasiatku, ktoré zjedli v ďalšiu Veľkú noc a ja som plakala, o tom ako mi chýbalo a o tom, že život je kolotoč - buď sa dogrciaš na začiatku, alebo sa dogrcajú z teba na konci (och, aký triumfálny výrok som práve vyriekla)....

Ale hádžem polozlomený úsmev k tváram, ktorý prekrýva moje kruhy pod očami, môj strach, moje kvílenie a hlavne ich pseudonadradenosť. Odpúšťam a to ich desí najviac. Nevravím nič, som večná, mlkva a rozhodnutá odísť.

Odchádzam preč ráznym krokom do obchodu po minerálku a vanilkovú zmrzlinu, v ktorej sa už tento krát, dúfam, prejem aj k nádeji. Ak nie, tak to bude aspoň angína.

Emma Bradová

13 rokov, Košice

Stratení v čase

Čas sa zastavil
doba kde sa šíria sny
details odhalia krásu toho, čo sa nedokáže zničiť
nikam sa neponáhľá
nie je klamom, ktorý nepozná skutočnosť
v tom čase, pretočenom dozadu
nikto sa nikam nenáhli
krásou bolo, že čas plynul pomaly
láska si rozumela
pohľad v pohľade
len ľúbiť jeden druhého
všetko bolo jednoduché
prostý úsmev všetko zmení
v jednoduchosti je krása
a to nikto nepokazí
však nie všetko čo dokonalé je
aj skutočne existuje
Až keď jedna otvorila oči

Čas sa naučil klamať
doba kedy nezáleží na ľuďoch
tam
láska je len prežitok
čas ktorý ubieha dopredu
radšej skutočne nemilovať ako zostať sám
je to slabosť ktorú všetci vysmejú
skutočnosť je iná
filmami zblbnutá
neveria v to čo cítia
boja sa povedať že ľúbia
keď jediné čo pred sebou vidia
je sklo od monitora
za ktorým sa skrývajú
a nedokážu vnímať nič živé
nevšímajú si cestu svetom
všetko sa skončilo
Až keď jeden otvoril oči

* * *

Úplné ticho. Kdesi v diaľke bolo počuť kroky, no nikde nikoho. Až kým sa neobjavil tieň. Zvuky suchotania trávy navodili zimomriavky. Na nebi sa odrážali lupene kvetov porozhadzované po lúke. V tej výške vyzerali plné farieb no keď si sa pozrel pred seba všetko bolo jednotvaré. Bolo vidno vychodenú cestičku cez ktorú tu tiene ľudí v tie najteplejšie dni chodili pre vodu. Keď si sa poriadne započúval začul si povzdychy búriacej sa vody ktorá

tečie neustále jedným smerom. Keď to tu už začínalo pripomínať bežný podvečer, z chodiaceho tieňa sa prebudilo dievča. Jemnú červenú sukňu ťahalo za sebou a hladila ňou kvety, ktoré sa na mesačnom svite začínali prebúdzat'. No jej pohľad bol, neustále smutný. Zhlboka dýchala a vnímala vôňu prostredia v ktorom sa ocitla. Vyzerala stratene no predsa to tu veľmi dobre poznala. Keď sa obzerala okolo seba, oči jej ladili s perami. Odvážne no predsa krehké ako porcelán. Lahko zraniteľné. Ani ona sama nevedela čo sa stalo. Proste v sebe neudržala slzy ktoré jej začali stekať po líci. Malé kryštáliky naberajúce farbu prostredia sa zosypali na zem. Bolo počuť ako dopadli aj ako ich vietor roznášal.

Došla až k úplnému vrcholu jedinej lúky ktorá sa rozprestierala na kopci z ktorého bolo vidno nekonečnú planinu pred sebou. Aj teraz sa na ňu dívala. Pozorovala malé svetielka z okien domov aj pohybujúce sa svetla z lampášov ľudí ktorý ešte blúdili po chodníkoch dedín. Všetko sa zdalo tak prosté no bolo to jedno z najkrajších vecí ktoré dievča videlo. Takto neskoro tu ešte nikdy nesedela, no vedela že táto chvíľa všetko zemní. Nevedela prečo práve dnes, nevedela ani čo sa zmení alebo kedy. Proste to v sebe cítila. Taký pocit ktorý jej oklamal myseľ a srdce neskutočne rozbúchal. Započúvala sa do zvuku svojho srdca. A počula aj svoj dych.

Sadla si. Rozhliadla sa okolo seba. Tráva jej siahala jemne pod plecia. Natiahla ruku a jej prsty sa v nej šantili. Na sekundu vyčarila svoj dlho neobjavený detský smiech. Do rúk uchopila vlčí mak ktorý sa jej pred zrakom roztváral. Odrhla ho a pritiahla si ho bližšie. Vlčie maky vraj uspávajú, no jej to dodávalo energiu. Obzerala si ho. Jemne sa dotkla krvavočervených lupeňov no nechcela ich odtrhnúť. V jeho strede. V čiernom strede ako noc, uvidela odraz motýľa. Trepotal krídlami tak ľahko no predsa by nimi dokázal vytvoriť silný vír. Premával sa od jedného kraja k druhému. Niekedy zmizol na vždy sa naspäť objavil. Keď jeho odraz nebolo už dlho vidieť, objavil sa pred tvárou dievčaťa. Nebol už len odrazom v strede kvetu. Poletoval okolo dievčaťa až kým nezačal stúpať k oblohe. Bola plná hviezd. Nebolo to možné, len nedávno zapadalo slnko, no hviezdy ukazujúce smer tam naozaj boli. Boli porostrúsené ako kvety na lúke.

Skoro nedýchala. Prítomnosť ovládlo hrobové ticho. Nevedela čo bude ďalej. Keď v tom ju niečo oslepilo. Kdesi v diaľke na ňu hľadelo malé svetlo. Vedela že toto je to pre čo sem prišla. Vstala a vlčí mak jemne položila na miesto kde sedela. Naposledy sa na neho zahľadela a jemne zašepkala „zbohom kvietok.“ Odvrátila zrak naspäť na svetlo. Neprichádzalo z dediny. Bolo to na lúke a bolo jej to na dosah ruky. Len pár krokov a mala to pred sebou. Prekvapene sa na to zahľadela. Vedela že to tu predtým nebolo. Stálo to uprostred cesty po ktorej sem prišla. Stálo tam zrkadlo. Striebristé nôžky sa jemne zaborili do trávy a mohutné lemovanie na vrchu sa ťahalo k oblohe. Pozrela sa priamo do neho. Nevidela tam seba. Videla hviezdy ktoré sa z oblohy odrážali. Celé zrkadlo bolo čierne a posiate blikotajúcimi sa hviezdami. Až kým nepristúpila ešte bližšie a nedotkla sa ho. V tom sa hviezdy rozostúpili a v diaľke sa zjavili obrys nejasného tieňa.

* * *

Úplne odlišný svet, bláznivý a rýchly. V ňom farby nedávali žiadny zmysel. Všetky sa zdali byť rovnaké a nejasné. Kvety a stromy si nik nevšímal a ničil ich. Všetky body spájali len cesty pochmúrnej šedej farby.

Z tieňa vystúpil chlapec a vydal sa tou nevýraznou cestou, ktorá nemá nikde cieľ. Sluchatka v ušiach s hudbou v nich mu dávali pocit falošného šťastia. Svetlá aut ho oslepovali a on zrazu zistil, že to nie je život po akom túži. Pozrel hore na nočnú oblohu, no hviezdy tam neboli. Na cestu mu svietili len svetlá lampa a približujúcich sa áut. Cítil sa neiste. Keď zrazu z nočnej oblohy vyšlo žiarivé slnko. Vôbec netušil kde sa tam vzalo a prečo je zrazu deň. Poobzeral sa dokola a nechápal. Všetko sa zrazu zmenilo. Vybral sluchatka z uší, lebo tá pre neho zmyselná hudba už zmysel nedávala. Okolie začalo naberať farby a bolo stále jasnejšie

a živšie. Začal pofukovať vetrík, ktorý sa mu pohrával s vlasmi a vháňal mu ich do tváre. Cítil sa príjemne, tak otočil tvár proti nemu. Nosom prebehla vôňa lúčnych kvetov, čo nikdy predtým v tej šedej farbe ani len nevidel. Zelené koruny stromov sa vo vetre nakláňali a odhaľovali slnko, skrývajúce sa za nimi. Kdesi blízko bolo počuť tichý žblnkot. Bol to krajší zvuk než hudba, ktorá mu znela doteraz v hlave. No nič nevidel. Len tušil smer odkiaľ sa ozýva. Pomaly kráčal tým smerom, ale vysoká tráva všetko skrývala. Pred ním sa zjavil ligotajúci sa potôčik. Voda omývala malé skalky a jej šplechotavý hlások ako keby niečo šepkal. Vyzul sa a vstúpil do nej. Malé hviezdičky mu začali plávať okolo nôh. Zohol sa a chcel jednu chytiť. No keď voda pretiekla medzi jeho prsty, zostala na dlani mihotajúca sa rybka. Pomyslel si „Zlatá rybka“ v duchu si niečo zaželal a pustil rybku jemne do vody. Prešiel bosý pár krokov potokom, až bol na druhom brehu. Bola tam nekonečná lúka plná krásnych kvetov. Prechádzal ňou a zrazu ho zastavil pohľad na niečo nevýrazné. Bol to vlčí mak, len pre čo bol šedý? Nechápal vzal ho jemne do ruky aby mu neodpadli krehké lupienky. Prenikavá vôňa kvetu sa zahrávala s jeho zmyslami ako maliar s farbami. Nerozumel ako môže tak neskutočne voňať niečo tak nevýrazné. Vôňa ho omamovala a vábila k odrazu na kopci. Bol to odraz žiarivého slnka v tmavom zrkadle. Urobil pár krokov. Pred ním sa rozprestieralo zrkadlo. Keď sa k nemu priblížil zazrel šedú postavu dievčaťa. Bola ako nevýrazný tieň. Vlasy mala v tvári a otvárala ústa ako v nemom filme. Chcela niečo povedať, no on ju nepočul. Tak natiahla ruku k nemu a on pochopil, že ten kvet ktorý on stále zvieral v ruke patrí jej. Nevedel ako jej ho vrátiť. No predsa pristúpil ešte bližšie. Jedna sekunda a letným dotyk oboch ich rúk sa zrazu zrkadlo rozplynulo a dievča sa zmenilo na skutočné. Bolo krásne a hralo zrazu všetkými farbami. Vlčí mak jej v dlani sčervenel ...

* * *

Stáli oproti sebe. Jeden druhému sa dívali do očí. Dievča stále zvierala v ruke malý červený kvietok. Chlapec sa pozrel do zeme a naspäť na dievča. Pomaly natiahol prsty a chytil jej dlane do tých svojich. Malý kvietok sa vyšmykol z jej zovretia a spadol na zem. Vtedy slnko zašlo za mraky a oni dýchali slnečnými farbami. Vietor roznášal kvapky vody z potoka a hladil dievča na lícach. Nohy sa im strácali vo vysokej tráve. Vzduch sa okolo nich začal mierne víriť a v tom sa všetko zmenilo. Dievča ho vtiahlo na druhú stranu zrkadla. Do svojho sveta.

Ležali na zemi. Nebola to už mäkká tráva. Chlad ktorý pod sebou cítili sa im prehlboval do kostí. Otvorili oči, takmer naraz. Ešte stále si pevne držali ruky. Pustili sa až keď sa snažili postaviť. Všetko bolo iné. Rozhliadli sa okolo seba a zahľadeli sa na mnoho ďalších očí ktoré na nich upierali nechápavé pohľady. Neustále si niečo povrávali a netrepezlivo prešľapovali z jednej nohy na druhú. Pod nohami mali malé červeno-biele štvorce dlaždíc na ktorých bolo počuť každý zvuk krokov. Bola to miestnosť s vysokým stropom na ktorom sa týčili rôzne maľby. Zo stropu viseli tri kryštálové lustre rovnomerne od seba rozostúpené. Kryštáliky odrážali farebné lúče zo žiarovky na boky stien. Ženy mali na sebe slávnostné šaty, zdobene čipkou z ktorých vlečku zo zadnej časti ťahali za sebou. Šaty rôznych farieb pod sebou skrývali korzety, ktoré ich nútili dýchať pomaly a prudko. Vlasy mali bohato vyčesané a zdobené s rôznymi mašľami a ich krky boli obložené perlami. Muži mali na sebe vysoké goliere tiež ozdobené bielou čipkou. Na nohy im doliehali punčochy ktoré pokračovali do špicatých topánok. Miestnosť pôsobila živo a farebne, no ľudia z prekvapenia takmer nedýchali. Až keď so obidvaja pozorne preskúmali okolie, pozreli sa navzájom aj na seba. Aj oni boli oblečení inak než predtým. No tiež sa líšili aj od ostatných v miestnosti. Začala hrať hudba. Rozliehala sa o celej miestnosti. Dostala sa aj do kútov stien od ktorých sa odrazila priamo do stredu kde stáli.

Chlapec natiahol ruku k dievčaťu na znak pozvania do tanca. Zľakla sa a na chvíľu zaváhala no nakoniec to prijala. Pritiahol si ju bližšie k sebe a položil jej ruku na pás. Ona mu jednu

ruku položila na rameno a svojou druhou rukou sa dotkli dlaňami. Hudba hrala stále hlasnejšie a veselšie. Urobili krok doprava. A potom naspäť. Začali sa pohybovať do kruhu vždy v inom postavení. Šaty sa jej vlnili pri každej otočke a on nedokázal nabráť dych z jej očí. Ruky si stále pevne zvierali. Ani na sekundu sa od seba nevzdialili. Všimli si však aj okolie. Ľudia meravo stáli a pozorovali ich no nakoniec sa aj oni pridali. Sálou sa ozývalo klopkanie topánok a slová ľudí čo stále nechápali čo sa deje. Oni dvaja ovládli sálu. Svišťali parketom a ľudia im uhýbali z cesty. Pohľad v pohľade. Nedokázali prestať. Keď zrazu zastali. Vydýchavali sa keď sa prvý krát úprimne sa seba usmiali. Srdcia im bili v tú chvíľu jedno pre druhé. Táto krásna chvíľka patrila len im. Prestali vnímať okolie a hudba pomaly doznievala. Sála sa zmenila na lúku a ľudia v nej na kvety, ktoré sa ešte chvíľku nakláňali v jej rytme, pokiaľ neutíchla. Slnko vystriedal studený mesiac. Lúku zahalila hustá nočná hmla a ich žiarivé pohľady sa stratili v nej. Nádherné chvíľky sa úplne rozplynuli. Zostali len spomienky. Nedokázali sa nájsť, aj keď ich srdcia bili neutíchajúcimi tónmi zvonu. Vzdŕaľovali sa od seba. Prítom boli k sebe len na dotyk. Hmla akoby šibnutím prútika zmizla. Oni stali zasa proti sebe, len každý na inej strane zrkadla. Cesta k sebe sa im zavrela a čas sa vrátil späť. Dotýkali sa zrkadla zúfalo, no nič nepomáhalo. Napokon úplne zmizlo a im zostala v srdciach prázdnota i keď by sa láskou vedeli rozdať. Hľadali sa neustále. V každom zrkadle bolo vidieť čriepky ich šťastia. Nebolo dňa, aby neprišli hľadať tú krásnu lásku na vrch nekonečnej lúky. Zostali stratení v čase, len každý v tom svojom. Prešli dni no láska z nich nevypáchala. Bola dokonca ešte silnejšia. Až keď raz ...

* * *

Obzerala sa okolo seba. Nepoznala to tu, no predsa jej to všetko bolo povedomé. Telom jej prešiel mráz a donútil ju dýchať rýchlejšie. Akoby sa niečoho zľakla. Okolo nej sa rozprestieralo pole kde pracovalo mnoho tvári. Pred sebou mala chodník posiaty malými šedými kamienkami. Jeho koniec sa strácal v lese. Bála sa do neho vstúpiť, no predsa sa tam vydala. Prechádzajúc cez kamene jej topánky klopkali. Bol to ten najpríjemnejší zvuk ktorý za posledné dni počula. Konáre stromov vytvárali akoby bránu. Menšie vetvičky stromu boli prepletené so susedným stromom. Malé kvietky úplne na vrchole sa nat'ahovali za posledným kúskom svetla ktoré našli. Neutíchajúci štebot vtákov ju vábil vkročiť do lesa. Keď sa v ňom ocitla, slnečného svetla nebolo. Koruny stromov bránili preniknutiu lúčov slnka. Cez škáry konárov predsa len ušiel akýsi lúč v ktorom bolo vidieť zvírený prach. Vánok priniesol pocit temnoty. Aj keby sa najradšej vrátila späť vedela, že ju tam niečo drží. Kráčala hlbšie a hlbšie do lesa. Nohy sa jej zabárali do kedysi farebného listia ktoré už úplne stratilo farbu. Všade bolo úplne prázdno až keď pred sebou nezazrela nejasnú blyštiacu sa vec z ktorej vzišla studnička. Skrývala sa v tráve a obklopovala ju nejasná hmla. Na jej hladine plávalo pár listov zo stromov. Odhrnula ich dlaňou a rozčerila stojatú hladinu vody. Hladina sa po chvíľke ustálila. Ona v nej uvidela známy odraz chlapca, čo jej rozbúchal srdce neskutočne silnou láskou. No však ešte netušila, že ten odraz je skutočný. Prizerala sa na vodu a hľadala v nej aj svoju tvár. Slzy jej po líci stekali a pri dopade vytvorili malé kruhy ktoré sa vlnili. Videla ako sa odraz chlapca na ňu pousmial. V nádeji zdvihla zrak a on stál pred ňou. Natiahol ruku, dotkol sa jej tváre. V tom okamihu si stále neuvedomovala, že je ozaj skutočný. Až kým ju nevzal do náručia a nepobožkal ju. So zavretými očami cítili prítomnosť jeden druhého. Vtedy sa všetko zmenilo. Nenávisť a rozdielnosť medzi dvoma svetmi sa stratila. Zrkadlo prasklo a z dvoch svetov sa stal jeden. Čas už nestál a ani neklamal. Patril iba im.